ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาอาชีวศึกษา)

ปริญญา

พัฒนาอาชีวศึกษา | อาชีวศึกษา

สาขา | **ภาควิชา**

เรื่อง การดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในทัศนะของผู้บริหาร กรรมการสภาสถาบัน สถานประกอบการและชุมชน

Participative Management of Vocational Education Institute in Central Region 1, The Office of Vocational Education Commission as Perceived by Administrators, Institutional Council Members, Entrepreneurs and Communities

นามผู้วิจัย นางสาวรุ่งนภา แดงดี

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก .....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สูติเทพ ศิริพิพัฒนกุล, ค.ด.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม .....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา กาญจนวิสุทธิ์, ค.อ.ด.)

หัวหน้าภาควิชา .....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุฬารัตน์ วัฒนะ, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

.....

(รองศาสตราจารย์กัญจนา ธีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ..... **เดือน** ..... **พ.ศ.** .....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในทัศนะของผู้บริหาร กรรมการสภาสถาบัน สถานประกอบการและชุมชน

Participative Management of Vocational Education Institute in Central Region 1, The Office of Vocational Education Commission as Perceived by Administrators, Institutional Council Members, Entrepreneurs and Communities

โดย

นางสาวรุ่งนภา แดงดี

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนอาชีวศึกษา)
พ.ศ. 2557

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รุ่งนภา แดงดี 2557: การดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในทัศนะของผู้บริหาร กรรมการสภาสถาบัน สถานประกอบการและชุมชน ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนอาชีวศึกษา) สาขาพัฒนอาชีวศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สูติเทพ ศิริพิพัฒนกุล, ค.ด. 178 หน้า

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการดำเนินงานการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในทัศนะของผู้บริหาร กรรมการสภาสถาบัน สถานประกอบการและชุมชน ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงพรรณนาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรก ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน ผู้แทนสถานประกอบการ ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 9 คน และกลุ่มที่สอง ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เป็นคณะกรรมการสภาสถาบันของสภาสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยเทคนิคการตรวจสอบสามเส้า

ผลการศึกษา พบว่า มีการดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม 5 ด้าน คือ 1) ด้านการสร้างความร่วมมือทางวิชาการ เกี่ยวข้องกับการวางระบบงานการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารระหว่างสถานศึกษาภายในสถาบันกับสถานประกอบการ การจัดโครงการในการพัฒนาครูอาจารย์ ครูฝึก โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้มีทักษะในด้านการสอน การวิจัย การสร้างนวัตกรรม และอบรมร่วมกัน 2) ด้านกระบวนการในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม เกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมายเพื่อการสร้างความเข้าใจร่วมกันในรูปแบบการบริหารจัดการแบบสถาบันการอาชีวศึกษา มอบหมายภาระหน้าที่ให้มีความชัดเจนและร่วมกันขับเคลื่อนสถาบันการอาชีวศึกษา 3) ด้านการใช้ทรัพยากรร่วมกันและสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ เกี่ยวข้องกับการออกระเบียบข้อบังคับตามอำนาจหน้าที่ที่เป็นข้อตกลงร่วมกันในสภาสถาบันให้เป็นที่ยอมรับในมุมกว้างในเรื่องรายได้ภายในสถาบัน การนำไปใช้ประโยชน์การจัดสรรประโยชน์ การใช้ทรัพยากรร่วมกัน การแลกเปลี่ยนบุคลากรภายในสถาบันและต่างสถาบัน 4) ด้านการพัฒนาอาชีพ การประกอบอาชีพและสร้างนวัตกรรมเพื่อชุมชน เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ในทุกระดับชั้นโดยบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนให้ผู้เรียนคิดค้นนวัตกรรมที่สามารถใช้ประโยชน์เพื่อการประกอบอาชีพในชุมชน 5) ระบบการประกันคุณภาพและการกำกับมาตรฐานเกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในระดับสถานศึกษาและสถาบัน โดยการสร้างความร่วมมือและความตระหนักให้เห็นความสำคัญ มีเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะสูง และให้ความสำคัญกับการสอบเทียบวัดความรู้ขององค์กร

_____ _____ ___ / ___ / ___

ลายมือชื่อนิสิต ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Rungnapa Dangdee 2014: Participative Management of Vocational Education Institute in Central Region 1, The Office of Vocational Education Commission as Perceived by Administrators, Institutional Council Members, Entrepreneurs and Communities. Master of Education (Vocational Education Development), Major Field: Vocational Education Development, Department of Vocational Education. Thesis Advisor: Assistant Professor Sutithep Siripipattanakoon, Ph.D. 178 pages.

The purpose of this research was to study the participative management of Vocational Education Institute in Central Region 1, The Office of Vocational Education Commission as perceived by administrators, Institutional Council Members, entrepreneurs and communities. This research was descriptive research by using the qualitative methodology. The target groups divided in two groups. The first group consisted of 9 persons, including educational institution administrators, community representatives, and entrepreneurs related to the Vocational Education Institute in Central Region 1, The Office of Vocational Education Commission. The second group consisted of 12 experts in institutional council committees of Vocational Education Institution Council in Central Region 1, The Office of Vocational Education Commission. The research instruments were interview form, observation form, and focus group record form. The data analysis was the content analysis. The corrective checking of data was the methodological triangulation.

The result of this study found that the participative management comprised of 5 aspects: 1) the academic cooperation, related to the system linking information between academic institutions and entrepreneurs. The project were to develop teacher, trainer through the knowledge sharing to having skills in teaching, research and innovation and training together 2) the process of participative management related to defining the target to create a common understanding in the management of vocational education institutions. Assigned the responsibility clearly and shared drives Institute of Vocational Education. 3) the resources sharing and academic excellence building related to the regulation authority, the agreement in the council of acceptance ingeneral about institute of internal revenue and utilization of the allocation of benefits sharing resources exchanging of personnel inside the institution and outside the institution. 4) career development , occupation, and building academic innovation involved with extension in innovation as well as inventions development in every level by integrating with instruction by invent useful innovation for career in community., and 5) quality assurance systems and standard controlling associated with the development of quality assurance in schools and institutions by creating a partnership to create awareness to make an importance, set common goal for developing highly-skilled learners and focus on calibration measurement of organizational knowledge.

_____ _____ ___ / ___ / ___

Student's signature Thesis Advisor's signature

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สูติเทพ ศิริพิพัฒนกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำที่มีคุณค่ายิ่ง ช่วยชี้แนวทางที่มีประโยชน์ต่องานวิจัยมาตลอด และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินตนา กาญจนวิสุทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ดร.สมภพ สุวรรณรัฐ ประธานกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร.นพคุณ ศิริวรรณ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้ วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของ นายพีลิน สกุณา รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ กรรมการและเลขานุการศูนย์ประสานงานสถาบันการอาชีวศึกษา ที่เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกด้านข้อมูล และการติดต่อประสานงานในทุกๆด้าน และความห่วงใยมาโดยตลอด และขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ กองสุวรรณ ที่ปรึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นายวันชัย อุดมสิน นายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง1 นายไชยศิริ สมสกุล อดีตผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 และนายสมนึก ภาศักดี ผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ที่ให้คำแนะนำช่วยเหลือด้านข้อมูลจนกระทั่งสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้อำนวยการสถานศึกษาทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ทางด้านข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวิจัย เป็นผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม และขอขอบพระคุณคณาจารย์ในสาขาวิชาพัฒนอาชีวศึกษาและภาควิชาอาชีวศึกษา

สิ่งที่สำคัญยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสำเริง คุณแม่คมเดือน แดงดี รวมถึงพี่ ๆ น้อง ๆ เพื่อน ที่เป็นกำลังใจอันยิ่งใหญ่ในยามที่ผู้วิจัยพบกับปัญหาและอุปสรรค ที่ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ทำให้ผู้วิจัยเกิดแรงบันดาลใจทำให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา คุณประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์นี้ขอมอบแก่ผู้ที่มีพระคุณและบุคคลที่ผู้วิจัยรักและเคารพทุกท่าน

รุ่งนภา แดงดี

กรกฎาคม 2557

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง (3)

สารบัญภาพ (4)

บทที่ 1 บทนำ 1

ความสำคัญของปัญหา 1

วัตถุประสงค์การวิจัย 4

ขอบเขตการวิจัย 4

ประโยชน์ที่ได้รับ 6

นิยามศัพท์ 7

บทที่ 2 การตรวจเอกสาร 8

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา 8

กฎกระทรวงการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้ง

สถาบันการอาชีวศึกษา 24

ความเป็นมาของสถาบันการอาชีวศึกษา 25

การขับเคลื่อนสถาบันอาชีวศึกษา 33

รูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษา 41

แนวคิดการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม 46

สภาพการดำเนินงานสถาบันอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1 60

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 67

กรอบแนวคิดในการวิจัย 74

บทที่ 3 วิธีการวิจัย 75

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย 75

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 76

การเก็บรวบรวมข้อมูล 81

การวิเคราะห์ข้อมูล 82

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์ 86
ผลการวิจัย 87
ข้อวิจารณ์ 102
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ 107
สรุปผลการวิจัย 107
ข้อเสนอแนะ 116

เอกสารและสิ่งอ้างอิง 118

ภาคผนวก 123
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต ที่ใช้ในการวิจัย 124
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม 135
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิทดลองใช้เครื่องมือ 138
ภาคผนวก ง รายชื่อสถานศึกษาในกลุ่มสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่ใช้ในการวิจัย 140
ภาคผนวก จ รายชื่อผู้อำนวยการสถานศึกษาในกลุ่มสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่ใช้ในการวิจัย 142
ภาคผนวก ฉ รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมสนทนากลุ่ม 144
ภาคผนวก ช ผลการสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคลผู้อำนวยการสถานศึกษา ตัวแทนสถานประกอบการ และผู้แทนชุมชน 146
ภาคผนวก ฌ ภาพกิจกรรมการสนทนากลุ่ม 175

ประวัติการศึกษาและการทำงาน 178

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การพัฒนาหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษา	32

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	การบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษา	27
2	โครงสร้างการบริหารสถาบันการอาชีวศึกษา	30
3	แผนภูมิแสดงรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษา	43
4	แผนภูมิประโยชน์จากการมอบอำนาจ	58
5	แผนภูมิองค์กรประกอบของเกณฑ์การประเมินความพร้อมในการรวมสถานศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา 4 ด้าน	66
6	แผนภาพขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย	84
7	แผนภาพขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล	85

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551 หมวด 3 สถาบันการอาชีวศึกษา ว่าด้วย ส่วนที่ 1 การจัดตั้ง มาตรา 13 สถานศึกษาอาชีวศึกษาสามารถรวมกันเป็นสถาบันโดยการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษา เพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันให้กระทำได้โดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และคำนึงถึงการประสานความร่วมมือให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงในการดำเนินการตามวรรคสอง ถ้ามีความเหมาะสมหรือมีความจำเป็นจะแยกสถานศึกษาอาชีวศึกษาส่วนหนึ่งส่วนใดมารวมกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาอีกแห่งหนึ่งเพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันก็ได้ (พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา, 2551) และจากกฎกระทรวงการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2555 อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 32 และมาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ออกกฎกระทรวงไว้ ให้จัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา 5 สถาบัน คือ 1) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ประกอบด้วย วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยเทคนิคพระนคร-ศรีอยุธยา วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือ วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ วิทยาลัยการอาชีวศึกษาปทุมธานี วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี วิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี วิทยาลัยเทคนิคสระบุรี และวิทยาลัยเทคนิคนนทบุรี 2) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคชัยนาท วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาลพบุรี วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี แห่งที่ 2 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี และวิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง 3) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา วิทยาลัยเทคนิคจุฬาภรณ์ (ลาดขวาง) วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีฉะเชิงเทรา วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ วิทยาลัยเทคนิคนครนายก วิทยาลัยการอาชีพนครนายก วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี วิทยาลัยเทคนิคบูรพาปราจีน และวิทยาลัยเทคนิคสระแก้ว 4) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคนครปฐม วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม วิทยาลัยเทคนิคกาญจนบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี วิทยาลัยการอาชีพ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กาญจนบุรี วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี และวิทยาลัยเทคนิคโพธาราม 5) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม วิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ และวิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน ให้ไว้ ณ วันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2555 (สุชาติ ธาดาธำรงเวช, 2555) สอดคล้องตามที่พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 บัญญัติให้การรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันการ-อาชีวศึกษา ให้กระทำได้โดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และคำนึงถึงการประสานความร่วมมือให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

จากรายงานการศึกษาความเป็นไปได้ประกอบโครงการการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ประกอบด้วย จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี โดยประกาศของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการรวมสถาบันการอาชีวศึกษา ตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 11(2) แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดหลักเกณฑ์การรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษา เพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาไว้ โดยกำหนดเป็นหลักการไว้ คือ การรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษา เพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษา ให้คำนึงถึงการประสานความร่วมมือให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรร่วมกันและเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการจัดการอาชีวศึกษาทุกระดับและประเภทวิชา ให้พิจารณารวมสถานศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนากำลังคน และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 ตามภาคการผลิต การพาณิชย์และการบริการ โดยมีหลักการสำคัญในการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา ได้แก่ 1) ความเป็นเลิศในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ 2) การตอบสนองความต้องการกำลังคนในการพัฒนาประเทศ 3) ประสิทธิภาพและเอกภาพการบริหารจัดการ 4) การระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน ซึ่งนำไปสู่ความสามารถการพึ่งพาตนเอง 5) การประกันคุณภาพและการกำกับมาตรฐาน และในการจัดทำโครงการจัดตั้งสถาบัน การอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1 นั้นได้ยึดถือองค์ประกอบของเกณฑ์การประเมินความพร้อมในการรวมสถานศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา 4 ด้าน คือ 1) องค์ประกอบด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา 2) องค์ประกอบด้านอาคาร สถานที่ สถานฝึกงาน และครุภัณฑ์ 3) องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษา และ 4) องค์ประกอบด้านการผลิตและพัฒนากำลังคน พบว่า สถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 เป็นกลุ่มสถานศึกษาที่ร่วมมือ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ทางวิชาการ และบุคลากรทางการศึกษา โดยประสานความร่วมมือ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี สนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม การกำหนดทิศทางการจัดการเรียนการสอน การผลิตกำลังคนให้เป็นไปตามความต้องการของสถานประกอบการทั้งภาครับและเอกชน และบทบาทในการชี้นำสังคม ชุมชน ในการพัฒนาวิชาชีพ การประกอบอาชีพและสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาชุมชนนั้น มีบริการทางวิชาชีพ และเทคโนโลยีให้แก่สังคมชุมชน เช่น โครงการร่วมด้วยช่วยประชาชน โครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน การฝึกอบรมอาชีพระยะสั้น จัดฝึกอบรมพัฒนาให้กับบุคลากรในสถานประกอบการ มีการจัดทำวิจัย สร้างนวัตกรรม พัฒนาองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาอาชีพ (คณะทำงานเพื่อศึกษาความเป็นไปได้และจัดทำโครงการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1, 2554)

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ได้เริ่มดำเนินการบริหารงาน เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2555 มีการคัดเลือกผู้อำนวยการสถาบันโดยสภาสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 และสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 นั้นได้ถูกกำหนดให้เป็นศูนย์กลางในการประสานงานของสถาบันการอาชีวศึกษาทั้ง 19 แห่ง ทั่วประเทศ รวมถึงมีบทบาทกับนานาชาติในด้านความร่วมมือเป็นเจ้าภาพในการประชุมนานาชาติอาชีวศึกษาอาเซียน ซึ่งการดำเนินการบริหารจัดการของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ในช่วงระยะเวลาเพียง 1 ปีเศษจนถึงปัจจุบันนั้น ยังไม่ได้มีการศึกษาถึงผลการดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมที่เป็นไปตามแนวทางการบริหารจัดการที่ดีที่ทุกฝ่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้การมีส่วนร่วมถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญในการเสริมสร้างพลังการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มที่มีประสิทธิภาพเพื่อการพัฒนา (ทำนอง ภูเกิดพิมพ์: 2551) ทั้งนี้ การศึกษาการดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกาภาคกลาง 1 สังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จะช่วยให้ทราบว่าการทำงานที่ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย สามารถทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรร่วมกันและเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการจัดการอาชีวศึกษาในแต่ด้านเป็นอย่างไร และเป็นไปตามหลักการสำคัญในการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาหรือไม่ ที่ต้องการจะสร้างความเป็นเลิศในการจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพ การตอบสนองความต้องการกำลังคนในการพัฒนาประเทศ ประสิทธิภาพและเอกภาพการบริหารจัดการ การระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน ซึ่งนำไปสู่ความสามารถในการพึ่งพาตนเอง การประกันคุณภาพและการกำกับมาตรฐาน (ราชกิจจานุเบกษา, 2551) และสอดคล้องกับการศึกษาข้อมูลในเบื้องต้นด้วยการสัมภาษณ์เลขากรรมการศูนย์ประสานงานสถาบันการอาชีวศึกษา สำนักงาน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่กล่าวว่า การดำเนินของสถาบันการอาชีวศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมเป็นอย่างมาก เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษา ซึ่งการศึกษาการดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 เพื่อเป็นการนำร่องที่ช่วยสะท้อนให้เห็นการดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และสามารถที่จะนำมาประยุกต์ใช้ได้กับสถาบันการอาชีวศึกษาแห่งอื่น ๆ ได้

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญ และสนใจที่จะศึกษาการดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ-อาชีวศึกษา ในทัศนะของผู้บริหาร กรรมการสถาบัน สถานประกอบการและชุมชน โดยได้ศึกษาการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ใน 5 ด้าน คือ ด้านการสร้างความร่วมมือทางวิชาการ ด้านกระบวนการในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ด้านการใช้ทรัพยากรร่วมกันและสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ ด้านการพัฒนาอาชีพ การประกอบอาชีพและสร้างนวัตกรรมเพื่อชุมชน และด้านระบบประกันคุณภาพและการกำกับมาตรฐาน ซึ่งผลการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ดียิ่งขึ้น รวมถึงสถาบันการอาชีวศึกษาแห่งอื่น ๆ สามารถที่จะนำไปประยุกต์ใช้งานได้ตามความเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในทัศนะของผู้บริหาร กรรมการสภา-สถาบัน สถานประกอบการและชุมชน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาการดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในทัศนะของผู้บริหาร กรรมการสภา-สถาบัน สถานประกอบการและชุมชน เป็นการศึกษาแนวทางการดำเนินงานในด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษา ด้านการสร้างความร่วมมือทางวิชาการ ด้านกระบวนการในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ด้านการใช้ทรัพยากรร่วมกันและสร้างความเป็นเลิสทางวิชาการ ด้านการพัฒนาอาชีพ การประกอบอาชีพและสร้างนวัตกรรมเพื่อชุมชน และด้านระบบประกันคุณภาพและการกำกับมาตรฐาน

ขอบเขตด้านประชากร

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรก ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้แทนสถานประกอบการ ผู้แทนชุมชน ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 9 คน และกลุ่มที่สอง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นคณะกรรมการสภาสถาบันที่อยู่ในสภาสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 12 คน

ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษา คือ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่ที่ศึกษา ดังนี้

1. เป็นสถาบันการอาชีวศึกษาที่จัดตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

2. เป็นศูนย์กลางในการประสานงานของสถาบันการอาชีวศึกษาทั้ง 19 แห่ง ทั่วประเทศ

3. มีความพร้อมในการดำเนินงานของสถาบันอย่างต่อเนื่องและยินดีให้ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. มีบทบาทกับนานาชาติในด้านความร่วมมือ เป็นเจ้าภาพในการประชุมนานาชาติอาชีวศึกษาอาเซียน

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งมีสถานศึกษาทั้งหมดจำนวน 10 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือ วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ วิทยาลัย-การอาชีวศึกษาปทุมธานี วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี วิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษา-สระบุรี วิทยาลัยเทคนิคสระบุรี และวิทยาลัยเทคนิคนนทบุรี

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2555 ถึง เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2557

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. สถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สามารถนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ดียิ่งขึ้น

2. สถาบันอาชีวศึกษา และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลการศึกษาการดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ไปประยุกต์ใช้งานได้ตามความเหมาะสมกับบริบทการบริหารจัดการของตนเอง

นิยามศัพท์

การดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การลงมือปฏิบัติที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องกับสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ทุกฝ่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ เพื่อที่ได้ระดมความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ให้เกิดประโยชน์และบรรลุเป้าหมายได้อย่างสูงสุด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 หมายถึง สถานศึกษาที่รวมกันเป็นสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 จำนวน 10 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือ วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ วิทยาลัยการอาชีวศึกษาปทุมธานี วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี วิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี วิทยาลัยเทคนิคสระบุรี และวิทยาลัยเทคนิคนนทบุรี

สถานประกอบการ หมายถึง สถานที่ที่ได้มีการทำความร่วมมือกับสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 เพื่อร่วมจัดการศึกษาอาชีวศึกษา การฝึกอบรม และรับนักศึกษาฝึกงานเข้าไปเรียนรู้ในภาคปฏิบัติ

ชุมชน หมายถึง กลุ่มชนที่อยู่ในเขตพื้นที่และมีส่วนร่วมในการดำเนินการบริหารจัดการในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 เช่น วัด กลุ่มผู้ปกครอง ศิษย์เก่า เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำสรุปเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

1. พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา
2. กฎกระทรวงการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา
3. ความเป็นมาของสถาบันการอาชีวศึกษา
4. แนวคิดการขับเคลื่อนสถาบันอาชีวศึกษา
5. รูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษา
6. แนวคิดการจัดการอาชีวศึกษาแบบมีส่วนร่วม
7. สภาพการดำเนินงานสถาบันอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา ณ วันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 มีสาระสำคัญของจุดมุ่งหมายในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา การดำเนินการ สภาสถาบันและผู้บริหารสถาบัน รวมทั้งความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรม การเงินและทรัพยากร (ราชกิจจานุเบกษา. 2551. เล่มที่ 125 ตอนที่ 43ก., หน้า 1-24.) ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ

ความในหมวด 1 บททั่วไปของพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มีเนื้อหาสาระที่แสดงถึงจุดมุ่งหมายในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มาตรา 6 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็น การยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้

มาตรา 7 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดได้ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาและสถาบันตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 8 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดได้ โดยรูปแบบ ดังต่อไปนี้

(1) การศึกษาในระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันเป็นหลัก โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลา การวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

(2) การศึกษานอกระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการศึกษา ระยะเวลา การวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

(3) การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคน สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่งในหลายรูปแบบรวมกันก็ได้ ทั้งนี้ สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันนั้นต้องมุ่งเน้นการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มาตรา 9 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพตามมาตรา 6 มาตรา 7 และ มาตรา 8 ให้จัดตามหลักสูตรที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด ดังต่อไปนี้

(1) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ

(2) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

(3) ปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ คณะกรรมการการอาชีวศึกษา อาจกำหนดหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อความรู้ หรือทักษะในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ ซึ่งจัดขึ้นเป็นโครงการหรือสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะได้

มาตรา 10 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 6 การจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพต้องคำนึงถึง

(1) การมีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในทางปฏิบัติโดย มีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่สถานศึกษาอาชีวศึกษา และสถาบัน

(2) การศึกษาในด้านวิชาชีพสำหรับประชาชนวัยเรียน และวัยทำงานตามความถนัด และความสนใจอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องจนถึงระดับปริญญาตรี

(3) การมีส่วนร่วมของชุมชน สังคม และสถานประกอบการในการกำหนดนโยบาย การผลิต และพัฒนากำลังคน รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานการอาชีวศึกษา

(4) การศึกษาที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และมีระบบเทียบโอนผลการเรียน และระบบเทียบประสบการณ์การทำงานของบุคคลเพื่อเข้ารับการศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

(5) การมีระบบจูงใจให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(6) การระดมทรัพยากรทั้งจากภาครัฐ และเอกชนในการจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยคำนึงถึงการประสานประโยชน์อย่างทั่วถึง และเป็นธรรม

(7) การมีระบบการพัฒนาครู และคณาจารย์ของการอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

มาตรา 11 นอกจากอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ให้คณะกรรมการการอาชีวศึกษามีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) พิจารณาเสนอแนะนโยบาย เป้าหมายการผลิตและแผนการพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพต่อรัฐมนตรี

(2) กำหนดหลักเกณฑ์การจัดตั้ง การรวม และการแยกสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันตามมาตรา 13 และมาตรา 14

(3) กำหนดหลักเกณฑ์ในการรับเข้าสมทบ การยกเลิกการสมทบ และการควบคุมดูแลสถานศึกษาอื่นหรือสถานประกอบการ

(4) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับลักษณะของสถานประกอบการที่จะเข้าร่วมจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพในสถานประกอบการ ตลอดจนหลักเกณฑ์การฝึกงาน และการเทียบโอนผลการเรียนหรือประสบการณ์ทำงานในสถานประกอบการ เพื่อขอรับคุณวุฒิการศึกษาจากสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน

(5) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำกับดูแล และการให้การรับรองมาตรฐานสถานศึกษาอาชีวศึกษา สถาบัน และสถานประกอบการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ

(6) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการได้รับสิทธิประโยชน์ และการเชิดชูเกียรติแก่สถานประกอบการ สมาคมวิชาชีพ หรือองค์กรอื่น ตลอดจนการส่งเสริมความร่วมมือในการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษา สถาบัน และสถานประกอบการ

(7) กำหนดหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้ง การทดสอบ การฝึกอบรมและการออกใบรับรองการเป็นครูฝึกในสถานประกอบการตามมาตรา 55

(8) เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณและการกำหนดนโยบายในการระดมทุน ทรัพยากร รายได้ หรือการจัดตั้งกองทุนอื่นต่อรัฐมนตรี

(9) ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ และดูแลระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอาชีวศึกษา สถาบันหรือสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการอาชีวศึกษา

(10) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดเพื่อกระทำการใดอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

(11) ออกข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(12) ปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

นอกจากนี้ ความในหมวด 2 ว่าด้วยสถานศึกษาอาชีวศึกษา ได้กล่าวถึงสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์เฉพาะด้าน คือ

มาตรา 12 เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพเฉพาะด้าน หากสถานศึกษาอาชีวศึกษาแห่งใดมีความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์เฉพาะด้านในสาขาวิชาชีพ ให้คณะกรรมการการอาชีวศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาอาชีวศึกษานั้นเพื่อให้สามารถจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพได้อย่างต่อเนื่อง และได้รับการพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. การจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา การดำเนินการ สภาสถาบันและผู้บริหารสถาบัน

ความในหมวด 3 ว่าด้วยสถาบันการอาชีวศึกษา มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา การดำเนินการ สภาสถาบันและผู้บริหารสถาบันของสถาบันอาชีวศึกษา ดังนี้

1) **การจัดตั้ง**

มาตรา 13 สถานศึกษาอาชีวศึกษาสามารถรวมกันเป็นสถาบันได้การรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันให้กระทำได้โดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และคำนึงถึงการประสานความร่วมมือให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงในการดำเนินการตามวรรคสอง ถ้ามีความเหมาะสมหรือมีความจำเป็นจะแยกสถานศึกษาอาชีวศึกษาส่วนหนึ่งส่วนใดมารวมกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาอีกแห่งหนึ่งเพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันก็ได้

มาตรา 14 ในกรณีที่มีความเหมาะสมหรือมีความจำเป็น จะจัดตั้งสถาบันเพื่อดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพตามพระราชบัญญัตินี้ก็ได้ ทั้งนี้ โดยให้ออกเป็นกฎกระทรวง

มาตรา 15 ให้สถาบันตามมาตรา 13 และมาตรา 14 เป็นนิติบุคคลและเป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในการแบ่งส่วนราชการของสถาบันตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

2) **การดำเนินการ**

มาตรา 16 ให้สถาบันตามมาตรา 15 เป็นสถาบันอุดมศึกษาด้านวิชาชีพและเทคโนโลยีมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่ชำนาญการปฏิบัติการสอน การวิจัย การถ่ายทอดวิทยาการและเทคโนโลยี ทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมรวมทั้งให้บริการวิชาการและวิชาชีพแก่สังคม

มาตรา 17 สถาบันอาจแบ่งส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(1) สำนักงานผู้อำนวยการสถาบัน

(2) วิทยาลัย

(3) สำนัก

(4) ศูนย์

สถาบันอาจให้มีส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าวิทยาลัยเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในมาตรา 16 เป็นส่วนราชการของสถาบันอีกก็ได้

สำนักงานผู้อำนวยการสถาบันอาจแบ่งส่วนราชการเป็นฝ่ายหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าฝ่าย

วิทยาลัยอาจแบ่งส่วนราชการเป็นคณะวิชา ภาควิชา แผนก หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ที่มีฐานะเทียบเท่าคณะวิชาหรือภาควิชา

สำนัก หรือศูนย์ อาจแบ่งส่วนราชการเป็นแผนกหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าแผนก

มาตรา 18 การจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกสำนักงานผู้อำนวยการสถาบันวิทยาลัย สำนัก ศูนย์หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าวิทยาลัย ให้ทำ เป็นประกาศกระทรวงศึกษาธิการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานผู้อำนวยการสถาบัน วิทยาลัย สำนัก ศูนย์ หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าวิทยาลัย ให้ทำเป็นข้อบังคับของสถาบัน

มาตรา 19 ภายใต้ขอบวัตถุประสงค์ตามมาตรา 16 สถาบันจะรับสถานศึกษาอื่นหรือสถานประกอบการเข้าสมทบในสถาบันเพื่อประโยชน์ในการวิจัยและพัฒนามาตรฐานการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพได้ และมีอำนาจให้ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หรือปริญญาตรีแก่ผู้ที่ศึกษาจากสถานศึกษาหรือสถานประกอบการ และสำเร็จการศึกษาตามหลักเกณฑ์ของสถาบันได้

การรับเข้าสมทบ และการยกเลิกการเข้าสมทบของสถานศึกษาอื่นหรือสถานประกอบการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบันและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การควบคุมสถานศึกษาอื่นหรือสถานประกอบการที่เข้าสมทบในสถาบันให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน

มาตรา 20 นอกจากเงินที่กำหนดไว้ในงบประมาณแผ่นดิน สถาบันอาจมีรายได้ดังต่อไปนี้

(1) เงินผลประโยชน์ ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และค่าบริการต่าง ๆ ของสถาบัน

(2) เงินและทรัพย์สินซึ่งมีผู้อุทิศให้แก่สถาบัน

(3) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการลงทุนและจากทรัพย์สินของสถาบัน

(4) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ที่ราชพัสดุ ซึ่งสถาบันปกครอง ดูแลหรือใช้ประโยชน์

(5) เงินอุดหนุนจากราชการส่วนท้องถิ่นหรือเอกชน หรือองค์กรระหว่างประเทศหรือเงินอุดหนุนอื่นที่สถาบันได้รับเพื่อใช้ในการดำเนินกิจการของสถาบัน

(6) รายได้หรือผลประโยชน์อื่น

ให้สถาบันมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถาบัน ทั้งที่เป็นที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุและที่เป็นทรัพย์สินอื่น รวมทั้งการจัดหารายได้จากการให้บริการและการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของส่วนราชการในสถาบัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บรรดารายได้และผลประโยชน์ของสถาบัน เบี้ยปรับที่เกิดจากการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน เบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาลาศึกษา และเบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาซื้อทรัพย์สิน หรือสัญญาจ้างทำของที่ดำเนินการโดยใช้เงินงบประมาณแผ่นดิน ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา 21 บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่สถาบันได้มาโดยมีผู้อุทิศให้หรือได้มา โดยการซื้อหรือการแลกเปลี่ยนจากเงินและทรัพย์สินซึ่งมีผู้อุทิศให้แก่สถาบันตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุและให้เป็นกรรมสิทธิ์ของสถาบัน

มาตรา 22 บรรดารายได้และทรัพย์สินของสถาบันจะต้องจัดการเพื่อประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของสถาบันตามมาตรา 16

เงินและทรัพย์สินซึ่งมีผู้อุทิศให้แก่สถาบัน จะต้องจัดการตามเงื่อนไขที่ผู้อุทิศได้กำหนดไว้และจะต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน แต่ถ้ามีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขดังกล่าว สถาบันต้องได้รับความยินยอมจากผู้อุทิศให้หรือทายาท หากไม่มีทายาทหรือทายาทไม่ปรากฏจะต้องได้รับอนุมัติจากสภาสถาบัน

3) สภาสถาบันและผู้บริหารสถาบัน

มาตรา 23 ให้มีคณะกรรมการสภาสถาบันในสถาบันแต่ละแห่ง จำนวนไม่เกินสิบสี่คน ประกอบด้วย

(1) นายกสภาสถาบัน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

(2) กรรมการสภาสถาบันโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถาบัน

(3) กรรมการสภาสถาบันจำนวนสี่คน ซึ่งเลือกจากบุคคลที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเสนอ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(4) กรรมการสภาสถาบันจำนวนสี่คน ซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถาบัน จำนวนสองคน และครูหรือคณาจารย์ประจำที่มิได้เป็นผู้บริหารจำนวนสองคน

(5) กรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจาก บุคคลภายนอกสถาบันโดยคำแนะนำของกรรมการสภาสถาบันตาม (3) และ (4) ในจำนวนนี้จะต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคเอกชนจำนวนหนึ่งคนและจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สถาบัน หรือสถานศึกษาในสังกัดสถาบันนั้นตั้งอยู่จำนวนหนึ่งคน

คุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบัน กรรมการสภาสถาบันตาม (3) และกรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิตาม (5) หลักเกณฑ์ และวิธีการเลือกหรือสรรหากรรมการสภาสถาบันตาม (3) (4) และ (5) ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้สภาสถาบันแต่งตั้งรองผู้อำนวยการสถาบันคนหนึ่งเป็นเลขานุการคณะกรรมการสภาสถาบันโดยคำแนะนำของผู้อำนวยการสถาบัน

มาตรา 24 นายกสภาสถาบันและกรรมการสภาสถาบันตามมาตรา 23 (3) (4) และ (5) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และจะแต่งตั้งหรืออาจได้รับเลือกใหม่อีกได้

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามวรรคหนึ่ง นายกสภาสถาบันและกรรมการสภาสถาบันตามมาตรา 23 (3) (4) และ (5) พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(1) ตาย

(2) ลาออก

(3) ขาดคุณสมบัติของการเป็นนายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันในประเภทนั้น

(4) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(5) สภาสถาบันมีมติให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่องต่อหน้าที่หรือหย่อนความสามารถ

(6) เป็นบุคคลล้มละลาย

(7) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

การพ้นจากตำแหน่งตาม (5) ต้องเป็นไปตามมติสองในสามของจำนวนกรรมการสภาสถาบันเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่ตำแหน่งนายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันว่างลง ไม่ว่าด้วยเหตุใดและยังมิได้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สภาสถาบันประกอบด้วยกรรมการสภาสถาบันเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่นายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันตามมาตรา 23 (3) (4) หรือ (5) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระและได้มีการแต่งตั้งหรือได้มีการเลือกผู้ดำรงตำแหน่งแทนแล้ว ให้ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งหรือได้รับเลือกอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน แต่ถ้าวาระการดำรงตำแหน่งเหลืออยู่น้อยกว่าเก้าสิบวันจะไม่ดำเนินการให้มีผู้ดำรงตำแหน่งแทนก็ได้

ในกรณีที่นายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันตามมาตรา 23 (3) (4) และ (5) พ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมิได้แต่งตั้งนายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิหรือยังมิได้เลือกกรรมการสภาสถาบันอื่นขึ้นใหม่ ให้นายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีนายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันใหม่แล้ว

ให้มีการดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันตามมาตรา 23 (3) (4) และ (5) ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา 25 สภาสถาบันมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของสถาบัน และโดยเฉพาะให้มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(1) อนุมัติแผนพัฒนาของสถาบันเกี่ยวกับการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพของสถาบันให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของชาติ

(2) ออกข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของสถาบันเกี่ยวกับการดำเนินการของสถาบัน

(3) พิจารณาการจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกส่วนราชการของสถาบันตามมาตรา 17 รวมทั้งการแบ่งหน่วยงานภายในของส่วนราชการดังกล่าว

(4) อนุมัติการรับสถานศึกษาอื่นหรือสถานประกอบการเข้าสมทบและการยกเลิกการสมทบของสถานศึกษาอื่นหรือสถานประกอบการดังกล่าว

(5) พิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรการศึกษาของสถาบันให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

(6) อนุมัติการให้ปริญญา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และประกาศนียบัตรวิชาชีพ

(7) พิจารณาและให้ความเห็นชอบในการเข้าร่วมดำเนินการจัดตั้งศูนย์วิจัย ห้องทดลอง หรือห้องปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพกับสถานประกอบการหรือภาคเอกชนตามมาตรา 53

(8) กำกับมาตรฐานการศึกษา ควบคุมคุณภาพ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของสถาบันให้เป็นไปตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาทุกระดับ

(9) พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งและถอดถอนศาสตราจารย์และศาสตราจารย์พิเศษ

(10) พิจารณาเสนอแนะต่อรัฐมนตรีเพื่อแต่งตั้งหรือถอดถอนผู้อำนวยการสถาบัน

(11) แต่งตั้งและถอดถอนรองผู้อำนวยการสถาบัน ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบัน และอาจารย์พิเศษ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(12) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใด หรือเพื่อมอบหมายให้ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดอันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของสภาสถาบัน

(13) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดหารายได้ ออกข้อบังคับและวางระเบียบเกี่ยวกับการบริหารการเงินและทรัพย์สินของสถาบัน

(14) ให้ความเห็นชอบในการกำหนดตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถาบัน

(15) ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับสถาบันที่มิได้ระบุให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ

3. **ความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ**

ความในหมวด 4 ว่าด้วยความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชชาชีพมีเนื้อหาสาระ ดังนี้

มาตรา 48 เพื่อประโยชน์ในการพัฒนามาตรฐานการอาชีวศึกษาของชาติ ให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดำเนินการประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาเอกชน ให้สามารถจัดการอาชีวศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการอาชีวศึกษา

มาตรา 49 สถานศึกษาอาชีวศึกษาของเอกชนอาจเข้าร่วมเป็นเครือข่ายของสถาบันเพื่อประโยชน์ในการร่วมมือทางวิชาการ การสร้างคุณภาพการอาชีวศึกษาเอกชน ให้สอดคล้องกับระบบมาตรฐานการอาชีวศึกษาของชาติ เพื่อสามารถใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 50 สถาบันต้องจัดระบบการจัดการให้เอื้ออำนวยแก่ผู้มีประสบการณ์ ผู้ผ่านการฝึกอบรมจากสถานประกอบการที่ได้รับการรับรอง ผู้เรียนที่สะสมผลการเรียนไว้ และผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน ให้สามารถเทียบโอนผลการเรียน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หรือประสบการณ์ด้านวิชาชีพเพื่อให้ได้คุณวุฒิการศึกษาในหลักสูตรต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

มาตรา 51 ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีที่เป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และสถานประกอบการ ให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และสถานประกอบการ

มาตรา 52 สถานประกอบการใดที่ประสงค์จะดำเนินการจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขอต่อเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเพื่อให้ได้รับการรับรองประโยชน์ตามกฎหมาย ทั้งนี้ ให้ถือว่าไม่เป็นการขัดหรือแย้งกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานรูปแบบศูนย์การเรียนตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

การยื่นคำขอและการพิจารณาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การจัดการอาชีวศึกษาในสถานประกอบการให้จัดการสอนตามหลักสูตรการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ หรือจัดการสอนตามหลักสูตรที่สถานประกอบการร่วมกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันจัดทำขึ้นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

หลักเกณฑ์ และวิธีการดำเนินการตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

มาตรา 53 สถานประกอบการหรือภาคเอกชนอาจเข้าร่วมดำเนินการจัดตั้งศูนย์วิจัย ห้องทดลองหรือห้องปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันของรัฐหรือเอกชนได้ตามความตกลงของสถานศึกษาหรือสถาบันและสถานประกอบการนั้น ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ด้านความร่วมมือในการพัฒนากำลังคน การวิจัยและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างมาตรฐานการอาชีวศึกษาและเพิ่มพูนประสบการณ์ของครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาหรือสถาบัน ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รายได้และทรัพย์สินที่เกิดจากการดำเนินการของสถานประกอบการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นรายได้ของสถานศึกษาหรือสถาบันนั้น

หลักเกณฑ์และวิธีการในการเข้าร่วมดำเนินการของสถานประกอบการ หรือภาคเอกชนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน

มาตรา 54 สถานประกอบการ สมาคมวิชาชีพ หรือองค์กรอื่นที่ให้ความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ อาจได้รับสิทธิและประโยชน์ ดังต่อไปนี้

(1) การสนับสนุนด้านวิชาการและทรัพยากรตามสมควรแก่กรณี

(2) การเชิดชูเกียรติแก่สถานประกอบการ สมาคมวิชาชีพ หรือองค์กรอื่น ที่ให้ความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ

มาตรา 55 ครูฝึกในสถานประกอบการตามมาตรา 52 และมาตรา 53 ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(1) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาและผ่านการศึกษาหรือฝึกอบรมวิชาการศึกษาด้านอาชีพ

(2) เป็นผู้ชำนาญการด้านอาชีพโดยสำเร็จการศึกษาวิชาชีพไม่ต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ หรือมาตรฐานอื่นตามที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

(3) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีพเฉพาะสาขาซึ่งสำเร็จการศึกษาวิชาชีพไม่ต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีประสบการณ์ในสาขาอาชีพนั้นไม่น้อยกว่าห้าปี หรือสำเร็จการศึกษาวิชาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่มีประสบการณ์ในสาขาอาชีพนั้นไม่น้อยกว่าสามปี หรือผู้ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติและมีประสบการณ์ในการทำงานในสาขาอาชีพนั้นไม่น้อยกว่าห้าปี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(4) เป็นผู้มีประสบการณ์และประสบความสำเร็จในอาชีพเฉพาะสาขา มีผลงานเป็นที่ยอมรับในสังคมและท้องถิ่น และสามารถถ่ายทอดความรู้ได้หลักเกณฑ์ในการแต่งตั้ง การทดสอบ การฝึกอบรม และการออกใบรับรองการเป็นครูฝึกในสถานประกอบการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

4. การเงินและทรัพยากร

ความในหมวด 5 ว่าด้วยการเงินและทรัพยากร มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับกองทุนเพื่อสนับสนุนพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน การฝึกอบรบวิชาชีพ ความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษา และการใช้จ่ายกองทุน ดังนี้

มาตรา 56 ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เรียกว่า “กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ”มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษา การพัฒนาบุคลากร และความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย

(1) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่สถานประกอบการหรือเอกชนมอบให้แก่กองทุน หรือที่มีผู้บริจาคหรืออุทิศให้แก่กองทุน

(2) เงินที่ได้รับจากต่างประเทศ รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ

(3) ดอกผลและผลประโยชน์ที่เกิดจากกองทุน

(4) รายได้หรือผลประโยชน์อื่นของกองทุน

มาตรา 57 เงินกองทุนให้ใช้จ่ายได้ ดังต่อไปนี้

(1) การดำเนินงานและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ หลักสูตร กิจกรรม มาตรฐานสถานศึกษาและรูปแบบการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และการพัฒนาบุคลากร รวมถึงนักเรียนและนักศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษา สถาบัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สถานประกอบการ และครูฝึกในสถานประกอบการ ตลอดจนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานดังกล่าว

(2) การให้กู้ยืมแก่ผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อใช้จ่ายในการประกอบอาชีพโดยอิสระ

(3) เป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ การเบิกจ่ายเงินกองทุนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

กฎกระทรวงการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา

กฎกระทรวงการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2555 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง และมาตรา 13 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 32 และมาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอาชีวศึกษาออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้ (ราชกิจจานุเบกษา. 2555. เล่มที่ 129 ตอนที่ 56ก., หน้า 18-21.)

ให้จัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา ประกอบด้วยส่วนราชการ โดยแบ่งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ โดยในส่วนของภาคกลางแบ่งเป็น ภาคกลาง 1 ถึง ภาคกลาง 5 ดังนี้

(1) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคนนทบุรี วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี วิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี วิทยาลัยการอาชีวศึกษาปทุมธานี วิทยาลัยเทคนิคสระบุรีวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือพระนครศรีอยุธยา และวิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(2) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคชัยนาท วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาลพบุรี วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี แห่งที่ 2วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี และวิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง

(3) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา วิทยาลัยเทคนิคจุฬาภรณ์ (ลาดขวาง) วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีฉะเชิงเทรา วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ วิทยาลัยเทคนิคนครนายก วิทยาลัยการอาชีพนครนายก วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี วิทยาลัยเทคนิคบูรพาปราจีน และวิทยาลัยเทคนิคสระแก้ว

(4) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคนครปฐม วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม วิทยาลัยเทคนิคกาญจนบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี วิทยาลัยการอาชีพกาญจนบุรี วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี และวิทยาลัยเทคนิคโพธาราม

(5) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม วิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ และวิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน

ความเป็นมาของสถาบันการอาชีวศึกษา

มาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 กำหนดให้ สถานศึกษาอาชีวศึกษาสามารถรวมกันเป็นสถาบันได้ การรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาให้กระทำได้โดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และคำนึงถึงการประสานความร่วมมือให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ตามมาตรา 13 โดยมีหลักการสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความเป็นเลิศในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยมีกระบวนการผลิตและพัฒนากำลังคน เพื่อเพิ่มผลผลิตและส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีของประเทศให้ได้ระดับมาตรฐานสากล

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. การกระจายอำนาจไปสู่ระดับปฏิบัติ เพื่อให้การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพในทุกระดับ มีคุณภาพและประสิทธิภาพเกิดผลสำเร็จแก่ประชาชน โดยเฉพาะนักเรียนและนักศึกษา

3. ตอบสนองความต้องการการผลิตและการพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค ระดับเทคโนโลยี และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

4. การประสานความร่วมมือให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีชั้นสูง จากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและชุมชน ในการพัฒนาศักยภาพของการจัดการอาชีวศึกษา

5. การประกันคุณภาพและการกำกับมาตรฐาน ตามมาตรฐานวิชาชีพในระดับสากล

1. **สถานะและวัตถุประสงค์ของสถาบันการอาชีวศึกษา**

สถาบันการอาชีวศึกษา 19 สถาบัน เกิดจากการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษา 161 แห่ง ตามกฎกระทรวงการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2555 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 129 ตอนที่ 56 ก หน้า 18 ลงวันที่ 27 มิถุนายน 2555 เป็นไปตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 สถาบันการอาชีวศึกษามีสถานะตามมาตรา 15 และ 16 ดังนี้ มาตรา 15 ให้สถาบันการอาชีวศึกษาตามมาตรา 13 และมาตรา 14 เป็นนิติบุคคลและเป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามาตรา 16 ให้สถาบันตามมาตรา 15 เป็นสถาบันอุดมศึกษาด้านวิชาชีพและเทคโนโลยี มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่ชำนาญการปฏิบัติ การสอน การวิจัย การถ่ายทอดวิทยาการและเทคโนโลยี ทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งให้บริการวิชาการและวิชาชีพแก่สังคม “เมื่อจัดตั้งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาแล้ว จะสามารถจัดการอาชีวศึกษาได้จนถึงระดับปริญญาตรีที่เรียกว่าระบบ 3-2-2 คือ ปวช.- ปวส. –ปริญญาตรี (ต่อเนื่อง)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. **การบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษา**

มาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 บัญญัติว่า สถาบันอาจแบ่งส่วนราชการ ดังต่อไปนี้ (1) สำนักงานผู้อำนวยการสถาบัน (2) วิทยาลัย (3) สำนัก (4) ศูนย์ สถาบันอาจให้มีส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าวิทยาลัย เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ใน มาตรา 16 เป็นส่วนราชการของสถาบันอีกก็ได้

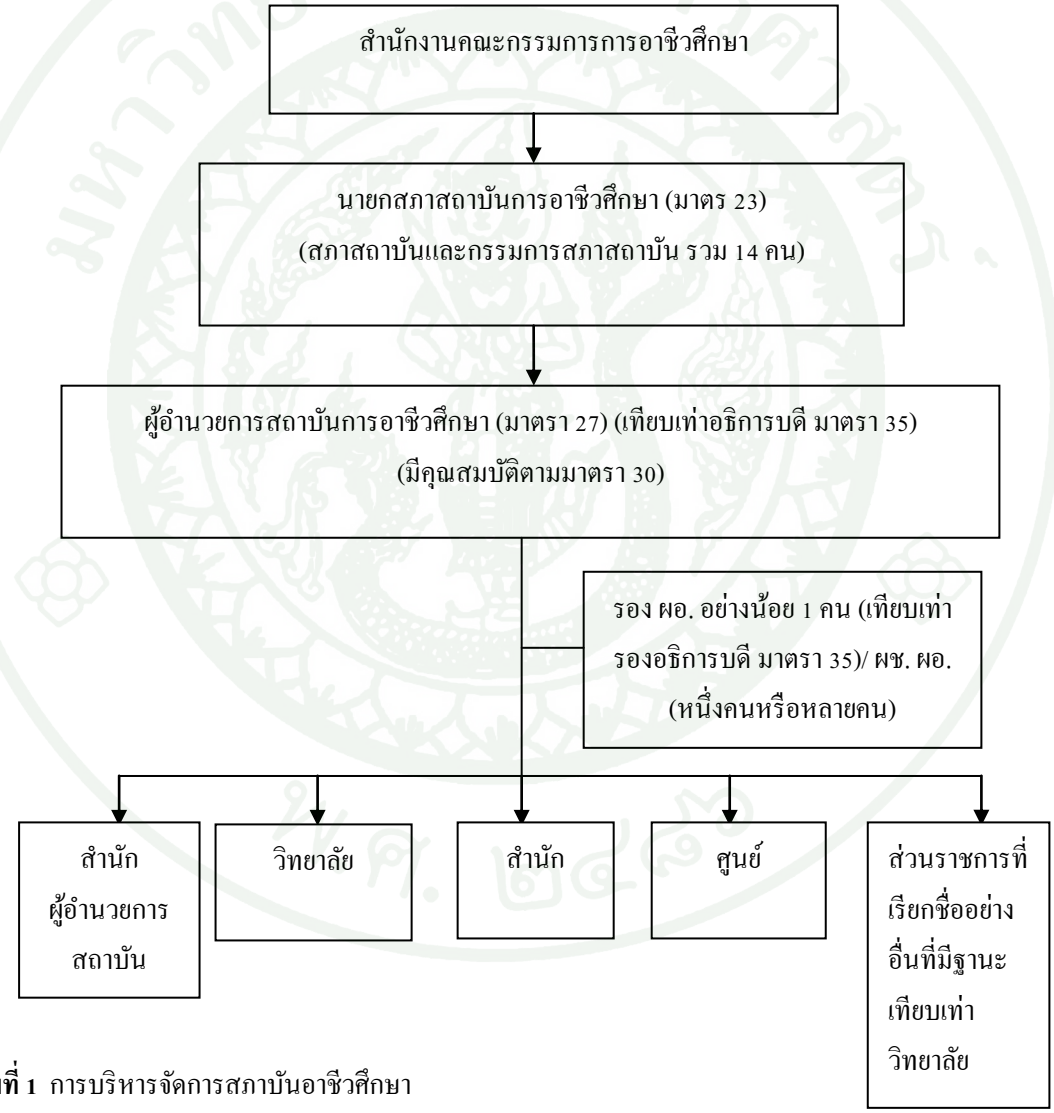

ภาพที่ 1 การบริหารจัดการสภาบันอาชีวศึกษา

ที่มา: สถาบันการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. **อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการสภาสถาบัน**

มาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 กำหนดอำนาจและหน้าที่ของสภาสถาบันฯ ดังนี้

1) อนุมัติแผนพัฒนาของสถาบันเกี่ยวกับการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพของสถาบันให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของชาติ

2) ออกข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของสถาบันเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถาบัน

3) พิจารณาการจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกส่วนราชการของสถาบันการอาชีวศึกษาตามมาตรา 17 รวมทั้งการแบ่งหน่วยงานภายในของส่วนราชการดังกล่าว

4) อนุมัติการรับสถานศึกษาอื่น หรือสถานประกอบการเข้าสมทบ หรือยกเลิกการสมทบของสถานศึกษา หรือสถานประกอบการดังกล่าว

5) พิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรการศึกษาของสถาบันให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

6) อนุมัติการให้ปริญญา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และประกาศนียบัตรวิชาชีพ

7) พิจารณาและให้ความเห็นชอบในการเข้าดำเนินการจัดตั้งศูนย์วิจัย ห้องทดลอง ห้องปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพกับสถานประกอบการหรือภาคเอกชนตามมาตรา 53

8) กำกับมาตรฐานการศึกษา ควบคุมคุณภาพ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของสถาบันให้เป็นไปตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาทุกระดับ

9) พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งและถอดถอนศาสตราจารย์และศาสตราจารย์พิเศษ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

10) พิจารณาเสนอแนะต่อรัฐมนตรี เพื่อแต่งตั้ง หรือถอดถอนผู้อำนวยการสถาบัน

11) แต่งตั้งและถอดถอนรองผู้อำนวยการสถาบัน ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบัน และอาจารย์พิเศษ

12) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เพื่อพิจารณาหรือเสนอความเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือเพื่อมอบหมายให้ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดอันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของสภาสถาบัน

13) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดหารายได้ ออกข้อบังคับและวางระเบียบเกี่ยวกับการบริหารการเงินและทรัพย์สินของสถาบัน

14) ให้ความเห็นชอบในการกำหนดตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถาบัน

15) ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับสถาบันที่มิได้ระบุให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. **โครงสร้างการบริหารสถาบันการอาชีวศึกษา**

ในระยะเริ่มต้น 1-2 ปี สถาบันการอาชีวศึกษา แบ่งส่วนราชการ ดังนี้

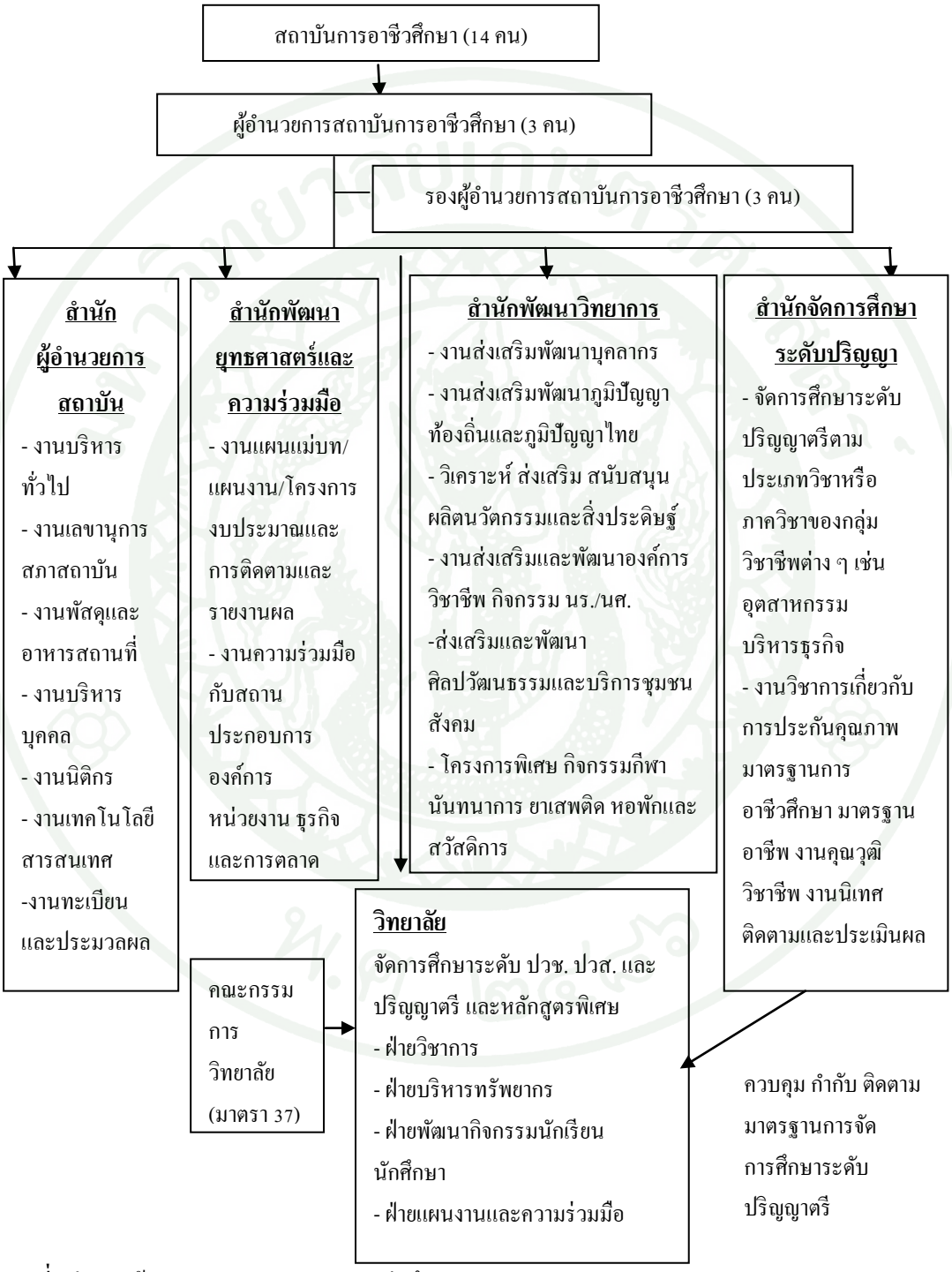

ภาพที่ 2 โครงสร้างการบริหารสถาบันการอาชีวศึกษา

ที่มา: สถาบันการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5. **อำนาจและหน้าที่ของผู้อำนวยการสถาบัน**

มาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 กำหนดอำนาจและหน้าที่ ผอ. สถาบันฯ ดังนี้

1) บริหารกิจการของสถาบันให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของทางราชการและขอสถาบัน จรรยาบรรณวิชาชีพ รวมทั้งนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถาบัน

2) ควบคุมดูแลบุคลากร การเงิน การพัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินอื่นของสถาบันให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของทางราชการและของสถาบัน

3) จัดทำแผนการดำเนินงาน แผนพัฒนาสถาบัน งบประมาณประจำปี และตลอดจนติดตามการประเมินผลการดำเนินงานของสถาบัน

4) เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการต่าง ๆ ของสถาบันต่อสภาสถาบัน

5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบและประกาศของทางราชการและของสถาบัน หรือตามที่สภาสถาบันมอบหมาย

6. **การพัฒนาหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษา**

หลักสูตรปริญญาตรีที่สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ และหน่วยศึกษานิเทศก์ ได้จัดทำ คอศ. 1 แล้วในปี พ.ศ. 2555 มีดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 2.1 การพัฒนาหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษา

ประเภทวิชา	สาขาวิชา
1. อุตสาหกรรม	1. เทคโนโลยีไฟฟ้า
	2. เทคโนโลยียานยนต์
	3. เทคโนโลยีแม่พิมพ์
	4. เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์
	5. เทคโนโลยียาง
	6. เทคโนโลยีสถาปัตยกรรม
	7. เทคโนโลยีการก่อสร้าง
	8. เทคโนโลยีการจัดการอุตสาหกรรมเครื่องเรือนและตกแต่งภายใน
2. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	9. เทคโนโลยีสารสนเทศ
3. การบริหารธุรกิจ	10. การบัญชี
	11. การตลาด
	12. คอมพิวเตอร์
	13. การจัดการสำนักงาน
	14. การจัดการโลจิสติกส์
4. อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	15. การท่องเที่ยว
	16. การโรงแรม
5. ศิลปกรรม	17. ดิจิตอลกราฟิก
	18. ออกแบบผลิตภัณฑ์
	19. ช่างวิจิตรศิลป์
	20. ช่างทองหลวง
	21. ออกรูปพรรณอัญมณีและเครื่องประดับ
6. คหกรรม	22. เทคโนโลยีอาหารและโภชนาการ
	23. เทคโนโลยีการออกแบบแฟชั่น
	24. การจัดการงานคหกรรม
7. เกษตรกรรม	25. เทคโนโลยีการผลิตพืช
	26. เทคโนโลยีการผลิตสัตว์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ประเภทวิชา	สาขาวิชา
8. ประมง	27. เทคโนโลยีเพาะเลี้ยงสัตว์
	28. เทคโนโลยีแปรรูปสัตว์น้ำ

ที่มา: สถาบันการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556)

7. **ปฏิญญาสถาบันการอาชีวศึกษา**

ประกาศปฏิญญา 2555 สถาบันการอาชีวศึกษาที่รมช.ลงนามเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2555 พวกเราชาวอาชีวศึกษาขอร่วมประกาศปฏิญญาว่า พวกเราจะมุ่งมั่น ร่วมแรงร่วมใจทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ยึดหลักธรรมาภิบาล ยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้น เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานอย่างมีคุณภาพได้มาตรฐาน พร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผลักดันให้สถาบันการอาชีวศึกษาเป็นสถาบันหลักที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ บรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถาบันการอาชีวศึกษาที่ระบุว่า สถาบันการอาชีวศึกษาเป็นสถาบันอุดมศึกษาด้านวิชาชีพและเทคโนโลยี มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่ชำนาญการปฏิบัติ การสอน การวิจัยการถ่ายทอดวิทยาการและเทคโนโลยี ทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งให้บริการวิชาการและวิชาชีพแก่สังคม

การขับเคลื่อนสถาบันการอาชีวศึกษา

ด้วยพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 13 (การประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการกรรมการสภาสถาบันการอาชีวศึกษา วันที่ 28 มิถุนายน 2556) กำหนดให้สถานศึกษาอาชีวศึกษารวมกันเป็นสถาบันได้ การรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันให้กระทำได้โดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และคำนึงถึงการประสานงานความร่วมมือให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งกฎกระทรวงการรวมสถานศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2555 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 129 ตอนที่ 56 ก หน้า 18 วันที่ 27 มิถุนายน 2555 จำนวน 19 สถาบัน มี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สถานศึกษาที่เข้าสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา จำนวน 161 แห่ง และกำกระทรวงการรวมสถานศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร พ.ศ. 2556 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 130 ตอนที่ 40 ก หน้า 25 วันที่ 9 พฤษภาคม 2556 จำนวน 4 สถาบัน มีสถานศึกษาที่เข้าสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา จำนวน 41 แห่ง

สถาบันการอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานการศึกษา มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นสถาบันอุดมศึกษาด้านวิชาชีพและเทคโนโลยีจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพตามหลักสูตรที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด ประกอบด้วยหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ และหลักสูตรวิชาชีพเฉพาะกลุ่มเป้าหมาย และเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการจัดการอาชีวศึกษาทุกระดับและทุกประเภทวิชา การรวมสถานศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนากำลังคน เพื่อสนับสนุนแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ตามภาคการผลิต การพาณิชย์และการบริการ ที่มีพื้นที่ติดต่อกันคำนึงถึงการประสานความร่วมมือให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน 5 ประการ

1. ความเป็นเลิศในการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ

2. การตอบสนองความต้องการกำลังคนในการพัฒนาประเทศ

3. ประสิทธิภาพและเอกภาพการบริหารจัดการ

4. การระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐเอกชนและชุมชน ซึ่งนำไปสู่ความสามารถการพึ่งพาตนเอง

5. การประกันคุณภาพและการกำกับมาตรฐาน

โดยที่กฎหมาย กำหนดให้สถาบันการอาชีวศึกษาเป็นสถาบันอุดมศึกษาด้านวิชาชีพและเทคโนโลยีมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่ชำนาญการปฏิบัติการสอน การวิจัยการถ่ายทอดวิทยาการและเทคโนโลยี ทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งให้บริการวิชาการ และวิชาชีพแก่สังคม การบริหารจัดการสถาบัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มีแนวทางการบริหารในรูปแบบสถาบันที่มีหลายวิทยาลัย (Multi Campus Institute) วิทยาลัยจะเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการเรียนการสอน สำหรับสำนักและศูนย์ หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการของสถาบันให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สังคม สถานประกอบการ นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและยุทธศาสตร์พัฒนาประเทศ

การดำเนินการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ได้มีการเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ดังนี้

1. ด้านการจัดทำโครงสร้างการบริหารและอัตรากำลังคนของสถาบันการอาชีวศึกษา

เป็นการดำเนินการตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการของสถาบันการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2555 ขณะนี้กำลังดำเนินการร่วมกับสำนักคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทาง การศึกษา โดยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องดังนี้

- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้สถานการอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษา ลงวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2556

- กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการของสถาบันการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2555 การขอใช้ตำแหน่งครูที่ว่างรวม 38 อัตรา ของสถานศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษามากำหนดเป็นตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันและรองอำนวยการสถาบัน และการตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนตำแหน่งครู ไปกำหนดตำแหน่งอาจารย์ สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา 77 อัตรา ส่งเรื่องไปที่ ก.ค.ศ. แล้ววันที่ 7 มีนาคม 2556

การเร่งรัดเพื่อดำเนินการดังกล่าว สำนักคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดให้มีการประชุมหารือการขับเคลื่อนการบริหารงานบุคคลในสถาบันการอาชีวศึกษา ในวันที่ 22 พฤษภาคม 2556 ณ สำนักคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อรับฟังข้อเสนอแนวทางและทิศทางการบริหารจัดการ โครงสร้างสถาบันการอาชีวศึกษา และระบบการบริหารงานบุคคลในสถาบันการอาชีวศึกษาจากสำนักก.ค.ศ. และผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายและบริหารงานบุคคล ประกอบการกำหนด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โครงสร้างและการบริหารงานบุคคลในสถาบันการอาชีวศึกษาให้มีแนวทางที่เป็นรูปธรรมและสอดคล้องกับระเบียบและบทบัญญัติที่กฎหมายกำหนด และในช่วงเวลาเดียวกัน สำนักคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้แจ้งให้สถาบันการอาชีวศึกษาทุกแห่ง ได้จัดทำกรอบโครงสร้างการบริหารและกรอบอัตรากำลังของครูและบุคลากรทางการศึกษา แล้วนำเสนอร่างประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการในสถาบันการอาชีวศึกษาภาค สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา พร้อมทั้งโครงสร้างการบริหารและกรอบอัตรากำลังครูและบุคคลากรทางการศึกษาผ่านการเห็นชอบของสภาสถาบันการอาชีวศึกษา เพื่อสำนักคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจะทำเป็นประกาศกระทรวงศึกษาธิการต่อไป ส่วนการแบ่งกลุ่มงานภายในของส่วนราชการของสถาบันข้างต้น สถาบันจะต้องจัดทำเป็นข้อบังคับสถาบันสถาบันแต่ละแห่งให้สอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง การแบ่งส่วนราชการในสภาถาบันการอาชีวศึกษาภาค สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2. ด้านวิธีการได้มาของสภาสถาบันการอาชีวศึกษา

ด้วยพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ส่วนที่ 3 สภาสถาบันและผู้บริหารสถาบัน มาตรา 23 ให้มีกรรมการสภาสถาบันในสถาบันแต่ละแห่ง จำนวนไม่เกิน 14 คน ประกอบด้วย

1) นายกสภาสถาบัน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2) กรรมการสภาสถาบันโดยตำแหน่ง ได้แก่ผู้อำนวยการสถาบัน

3) กรรมการสภาสถาบันจำนวน 4 คน ซึ่งเลือกจากบุคคลที่สำนักคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเส

4) กรรมการสภาสถาบันจำนวน 4 คน ซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถาบัน จำนวน 2 คน และครูหรือคณาจารย์ประจำที่มิได้เป็นผู้บริหารจำนวน 2 คน

5) กรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 คน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกสถาบันโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสภาสถาบันตาม(3)และ(4) ในจำนวนนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จะต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากสภาเอกชนจำนวน 1 คน และจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือสถานศึกษาในสังกัดสถาบันตั้งอยู่จำนวน 1 คน หลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการสภาสถาบันให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงการกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งในสภาสถาบันการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2555 ขณะนี้สถาบันการอาชีวศึกษา 19 แห่ง มีกรรมการสภาสถาบัน ตามมาตรา 23 (1) (3) (4) และ(5) สามารถดำเนินการประชุมสภาได้แล้ว ตั้งแต่เดือนเมษายน 2556 เป็นต้นมา ส่วนสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรอีก 4 แห่ง ทางสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำลังดำเนินการสรรหากรรมการสภาสถาบัน ตามมาตรา 23 (1) (3) (4) และ(5)

3. ด้านกฎกระทรวง พระราชกฤษฎีกา ประกาศกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับและข้อตกลงที่กำหนดตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551

3.1 กฎกระทรวง พระราชกฤษฎีกา ประกาศกระทรวงและระเบียบที่กำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการและสำนักคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1) กฎกระทรวงการกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวีการสรรหา การเลือกประธานและกรรมการการประชุม การดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการวิทยาลัย พ.ศ. 2553 (ตามมาตรา 37 วรรคสี่) ดำเนินการแล้ว ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 127 ตอนที่ 38 ก หน้า 18 เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2553

2) กฎกระทรวงการรวมสถานศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรพ.ศ. 2555 (ตามมาตรา 13 วรรคสอง) ดำเนินการแล้ว ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 129 ตอนที่ 56 ก หน้า 18 เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2555

3) กฎกระทรวงการรวมสถานศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร พ.ศ. 2556 (ตามมาตรา 13 วรรคสอง) ดำเนินการแล้ว ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 130 ตอนที่ 40 ก หน้า 25 เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2556

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4) กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์แบ่งส่วนราชการของสถาบันการอาชีวศึกษา (ตามมาตรา 15 วรรคสอง) ดำเนินการแล้ว ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 129 ตอนที่ 103 ก หน้า 16 เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2555

5) กฎกระทรวงการกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งในสภาสถาบันการอาชีวศึกษา (ตามาตรา 23) ดำเนินการแล้ว ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 129 ตอนที่ 103 ก หน้า 19 เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2555

6) ประกาศกระทรวงการจัดตั้ง การรวมและการยุบเลิกสำนักงานผู้อำนวยการสถาบัน วิทยาลัย สำนัก ศูนย์หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออื่นที่มีฐานะเทียบเท่าวิทยาลัย (ตามมาตรา 18 วรรคแรก)กำลังดำเนินการ

7) พระราชกฤษฎีกาการเรียกชื่อปริญญาตรีในสาขาวิชาและการใช้อักษรย่อสำหรับสาขาวิชาที่จัดการศึกษาระดับปริญญาตรี (ตามมาตรา 42 วรรคสอง) กำลังดำเนินการ

8) พระราชกฤษฎีกากำหนดลักษณะ ชนิด ประเภทและส่วนประกอบของครุยวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะและครุยประจำตำแหน่ง (ตามมาตรา 46 วรรคสอง)กำลังดำเนินการ

9) กฎกระทรวงการเข้าร่วมเป็นเครือข่ายของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน (ตามมาตรา 49) กำลังดำเนินการ

10) กฎกระทรวงการยื่นคำร้องและการพิจารณาให้สถานประกอบการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ(ตามมาตรา 52 วรรคสอง) กำลังดำเนินการ

11) ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมอาชีพ (ตามมาตรา 57) กำลังดำเนินการ

3.2 ระเบียบคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นโดยอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1) หลักเกณฑ์การจัดตั้ง การรวมแผนและการแยกสถานศึกษาอาชีวศึกษา พ.ศ. 2554 (ตามมาตรา 13 และมาตรา 14) ดำเนินการแล้ว ตามประกาศคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ลงวันที่ 9 มีนาคม 2554

2) หลักเกณฑ์ในการรับเข้าสมทบ การยกเลิกการสมทบและการควบคุมดูแลสถานศึกษาอื่นหรือสถานประกอบการ (ตามมาตรา 19)

3) หลักเกณฑ์เกี่ยวกับลักษณะของสถานประกอบการที่จะเข้าร่วมการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมอาชีพ ตลอดจนการจัดระบบการจัดการที่เอื้อต่อผู้มีประสบการณ์ด้านวิชาชีพให้ได้คุณวุฒิการศึกษาในหลักสูตรต่าง ๆ(ตามมาตร 50 มาตรา 51 และมาตรา 52)

4) หลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการได้รับสิทธิประโยชน์และการเชิดชูเกียรติแก่สถานประกอบการสมาคมวิชาชีพหรือองค์กรอื่นที่ให้ความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ (ตามมาตรา 54)

5) หลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งการทดสอบการฝึกอบรมและการออกใบรับรองการเป็นครูฝึกในสถานประกอบการ (ตามมาตรา 55)

3.3 ข้อบังคับและข้อตกลงของสถาบันที่กำหนดขึ้นเอง โดยสภาสถาบันการอาชีวศึกษา

1) ข้อบังคับสถาบันว่าด้วยการประชุมสภาสถาบันการอาชีวศึกษา (ตามมาตรา 26) สถาบันการอาชีวศึกษาแต่ละแห่งดำเนินการแล้ว

2) ข้อบังคับสถาบันว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบัน รองผู้อำนวยการสถาบันและผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบัน (ตามมาตรา 28 วรรคสาม) กำลังดำเนินการ

3) ข้อบังคับของสถาบัน ว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานผู้อำนวยการสถาบัน วิทยาลัย สำนัก ศูนย์ หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออื่นที่มีฐานะเทียบเท่าวิทยาลัย (ตามมาตรา 18 วรรคสอง) กำลังดำเนินการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4) ข้อบังคับของสถาบัน ว่าด้วยการรับเข้าสมทบ และการยกเลิกเข้าสมทบของสถานศึกษาอื่นหรือสถานประกอบการ (ตามมาตรา 19 วรรคสอง) กำลังดำเนินการ

5) ข้อบังคับของสถาบัน ว่าด้วยการควบคุมสถานศึกษาอื่นหรือสถานประกอบการที่เข้าสมทบในสถาบัน (ตามมาตรา 19 วรรคสาม) กำลังดำเนินการ

6) ข้อบังคับสถาบันว่าด้วยคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ การแต่งตั้งศาสตราจารย์พิเศษ (ตามมาตรา 39 วรรคสอง)

7) ข้อบังคับสถาบันว่าด้วยคุณสมบัติหลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้งรองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษและอาจารย์พิเศษ (ตามมาตรา 40 วรรคสอง)

8) ข้อบังคับสถาบันว่าด้วยการกำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีได้รับปริญญาตรีเกียรตินิยมอันดับหนึ่งหรือปริญญาตรีเกียรตินิยมอันดับสองได้ (ตามมาตรา 43) กำลังดำเนินการ

9) ข้อบังคับสถาบันว่าด้วยการกำหนดให้มีประกาศนียบัตรออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาเฉพาะวิชา (ตามมาตรา 44)

10) ข้อบุงคับสถาบันว่าด้วยสาขาของปริญญากิตติมศักดิ์และหลักเกณฑ์การให้ปริญญากิตติมศักดิ์ (ตามมาตรา 45 วรรคสอง)

11) ข้อบังคับสถาบันว่าด้วยการใช้ ครุยวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะและครุยประจำตำแหน่ง (ตามมาตรา 46 วรรคสาม) กำลังดำเนินการ

12) ข้อบังคับสถาบันว่าด้วยตรา สัญลักษณ์ เครื่องหมายของสถาบัน เครื่องแบบเครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายของนักศึกษา (ตามมาตรา 47) กำลังดำเนินการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

13) ข้อบังคับสถาบันว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการการเข้าร่วมดำเนินการของสถานประกอบการหรือภาคเอกชนที่เข้าร่วมดำเนินการจัดตั้งศูนย์วิจัย ห้องทดลอง หรือห้องปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ(ตามมาตรา 53 วรรคสาม) กำลังดำเนินการ

14) ข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (ตามมาตรา 51) กำลังดำเนินการ

4. ด้านการเตรียมการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของสถาบันการอาชีวศึกษา

4.1 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับหลักสูตร

- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2556 ลงวันที่ 14 มกราคม 2556

- ประการศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ พ.ศ. 2556 ลงวันที่ 31 มกราคม 2556

- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกรอบคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ พ.ศ.2556 ลงวันที่ 31 มกราคม 2556 (28 สาขาวิชา)

4.2 แนวทางการพัฒนาและการใช้หลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษา

- การพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษา (คอศ.2)สามารถดำเนินการได้เองตามกรอบมาตรฐานหลักสูตรและกรอบคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพ (คอศ.1)

รูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษา

หลักการการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษา ให้คำนึงถึงการประสานความร่วมมือให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการจัดการอาชีวศึกษาทุกระดับและทุกประเภทวิชา ให้พิจารณาสถานศึกษาเพื่อจัดตั้ง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สถาบันการอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนากำลังคน เพื่อสนับสนุนแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ตามภาคการผลิต การพาณิชย์และการบริการ ที่มีพื้นที่ติดต่อกัน คำนึงถึงการประสานความร่วมมือให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน 5 ประการ

1. ความเป็นเลิศในการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ

2. การตอบสนองความต้องการกำลังคนในการพัฒนาประเทศ

3. ประสิทธิภาพและเอกภาพการบริหารจัดการ

4. การระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐเอกชนและชุมชน ซึ่งนำไปสู่ความสามารถการพึ่งพาตนเอง

5. การประกันคุณภาพและการกำกับมาตรฐาน

โดยที่กฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา กำหนดให้สถาบันการอาชีวศึกษาเป็นสถาบันอุดมศึกษาด้านวิชาชีพและเทคโนโลยีมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่ชำนาญการปฏิบัติการสอน การวิจัยการถ่ายทอดวิทยาการและเทคโนโลยี ทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งให้บริการวิชาการ และวิชาชีพแก่สังคม จึงเกิดการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่มีพื้นที่ติดต่อกัน มีลักษณะภูมิประเทศ ประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยม เศรษฐกิจ สังคมมีความใกล้เคียงกัน และสอดคล้องกับกลุ่มยุทธศาสตร์จังหวัด 19 จังหวัด ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2555 และมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 บัญญัติให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาสามารถรวมสถาบันได้โดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และคำนึงถึงการประสานความร่วมมือให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน สถาบันการอาชีวศึกษาเป็นนิติบุคคลและเป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การบริหารจัดการสถาบันมีแนวทางการบริหารในรูปแบบสถาบันที่มีหลายวิทยาลัย (Multi Campus Institute) วิทยาลัยจะเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยี และหลักสูตรอื่น ๆ ที่ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำหรับ สำนักและศูนย์ หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ทำหน้าที่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการของสถาบันให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สังคม สถานประกอบการ นโยบายของสำนักคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และยุทธศาสตร์พัฒนากลุ่มจังหวัด

แผนภูมิแสดงรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษา

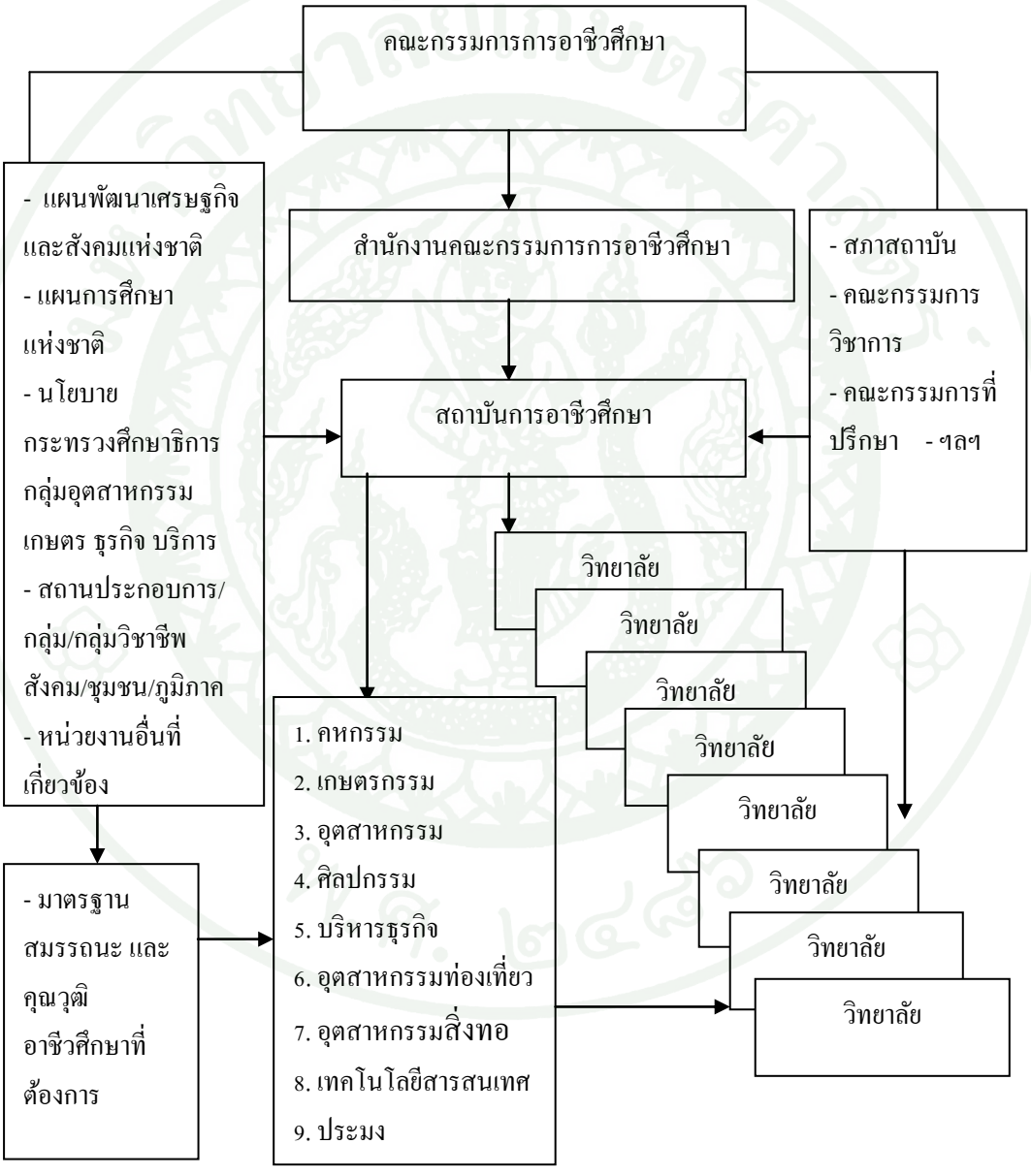

ภาพที่ 3 แผนภูมิแสดงแนวคิดรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษา

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2556)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การจัดการอาชีวศึกษาแบบมีส่วนร่วม

ในปี พ.ศ. 2546 กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างทำให้ กรมอาชีวศึกษา เปลี่ยนสถานะเป็น “สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา”เป็นหนึ่งในห้าหน่วยงานหลักของ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบกำกับดูแลงานศึกษาในด้านอาชีวศึกษา เป็นสำนักงาน เลขานุการของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ดังนี้ มาตร 17 ให้มีคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีหน้าที่ พิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนามาตรฐาน และหลักสูตรการอาชีวศึกษาทุกระดับ ที่สอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ การส่งเสริมประสานงานการ อาชีวศึกษาของรัฐและเอกชน การสนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการ จัดการศึกษาอาชีวศึกษา โดยคำนึงถึงคุณภาพและความเป็นเลิศทางวิชาชีพ และเสนอแนะในการ ออกระเบียบ หลักเกณฑ์ และประกาศที่เกี่ยวกับการบริการงานของสำนักงาน ให้สำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทำหน้าที่รับผิดชอบงานเลขานุการของคณะกรมการการอาชีวศึกษา และอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการตามมาตรา 11 โดยมี เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา บทบาทของสำนักคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามพระราชบัญญัติการ อาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ดังนี้ มาตรา 4 “การอาชีวศึกษา” หมายความว่า กระบวนการศึกษาเพื่อผลิต และพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี มาตรา 6 การ จัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนใน ด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพ ให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากล และภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษา ให้มีความรู่ความสามารถในทางปฏิบัติและสมรรถนะ จนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ นโยบายและ ยุทธศาสตร์ และกลไกลขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านการพัฒนาอาชีวง ศึกษา แนวทางการนำนโยบายยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาอาชีวศึกษาไปสู่ภาคการปฏิบัติ จำเป็น อย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความร่วมมือของหลายภาคส่วน ทั้งภาคเอกชน ซึ่งเป็นผู้ต้องการกำลังแรงงาน ด้านอาชีวศึกษาไปสู่ภาคการปฏิบัติ และภาครัฐซึ่งเป็นผู้ผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษา เป็น หน่วยงานกำกับดูแลด้านนโยบายเป็นผู้อำนวยการการพัฒนาการอาชีวศึกษา ตลอดจนเป็นผู้ ประสานงานเพื่อการพัฒนาการอาชีวศึกษา ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สำนักคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานสำคัญที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 โดยมีวัตถุประสงค์รองรับการทำงานของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ด้านการพัฒนาอาชีวศึกษา โดยระบุไว้ในมาตรา 11 ดังนี้

1) พิจารณาเสนอแนะนโยบาย เป้าหมายการผลิตและแผนการพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพต่อรัฐมนตรี

2) กำหนดหลักเกณฑ์การจัดตั้ง การรวม และการแยกสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน

3) กำหนดหลักเกณฑ์ในการรับเข้าสมทบ การยกเลิกการสมทบ และการควบคุมดูแลสถานศึกษาอื่นหรือสถานประกอบการ

4) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับลักษณะของสถานประกอบการที่จะเข้าร่วมจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรบวิชาชีพในสถานประกอบการ ตลอดจนหลักเกณฑ์การฝึกงาน และการเทียบโอนผลการเรียนหรือประสบการณ์ทำงานในสถานประกอบการ เพื่อขอรับคุณวุฒิการศึกษาจากสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน

5) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำกับดูแลและการให้การรับรองมาตรฐานสถานศึกษาอาชีวศึกษา สถาบัน และสถานประกอบการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ

6) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการได้รับสิทธิประโยชน์และการเชิดชูเกียรติแก่สถานประกอบการ สมาคมวิชาชีพ หรือองค์กรอื่น ตลอดจนการส่งเสริมความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษา สถาบัน และสถานประกอบการ

7) กำหนดหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้ง การทดสอบ การฝึกอบรมและการออกใบรับรอง การเป็นครูฝึกใน สถานประกอบการตามมาตรา 55

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

8) เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณและการกำหนดนโยบายในการระดมทุน ทรัพยากร รายได้ หรือการจัดตั้งกองทุนอื่นต่อรัฐมนตรี

9) ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ และดูแลระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอาชีวศึกษา สถาบันหรือสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการอาชีวศึกษา

10) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดเพื่อกระทำการใด อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

11) ออกข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

12) ปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมายจากอำนาจหน้าที่ และความเกี่ยวข้องสัมพันธ์อย่างสำคัญดังกล่าว การขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาอาชีวศึกษาจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้กลไกลการดำเนินงานของสำนักคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาอาชีวศึกษาตลอดจนพิจารณาเสนอแนะนโยบาย เป้าหมายการผลิตและการพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพต่อรัฐมนตรี

แนวคิด การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม

ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายในบริบทที่แตกต่างกันไว้หลายประการ ดังนี้

ทำนอง ภูเกิดพิมพ์ (2551) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพความคิด ความเชื่อและความยึดมั่นของแต่ละบุคคล แต่ละหน่วยงาน แต่ละองค์กร อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับกาลเวลาแต่ละยุคแต่ละสมัยอีกด้วย โดยการมีส่วนร่วมเป็นหัวใจสำคัญในการเสริมสร้างพลังการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (Teamwork) ที่มี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประสิทธิภาพในการพัฒนา เพราะทำให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนร่วมเข้าใจสถานการณ์และอุทิศตนมากยิ่งขึ้นเพื่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา

ประพันธ์พงศ์ ชิณพงษ์ (2551) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องของความต้องการและทิศทางการเปลี่ยนแปลง ความเห็นพ้องต้องกันนั้นจะมีมากพอจนเกิดความคิดริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติการนั้น และเหตุผลที่คนร่วมปฏิบัติการได้จะต้องตระหนักว่าการปฏิบัติการทั้งหมดโดยกลุ่ม หรือในนามของกลุ่มหรือกระทำผ่านองค์กร ดังนั้นองค์กรจะต้องเป็นเสมือนตัวที่ทำให้การปฏิบัติการบรรลุถึงความเปลี่ยนแปลที่ต้องการ

สมยศ นาวีการ (2545) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมคือ กระบวนการของการให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ การบริหารแบบมีส่วนร่วมเน้นการมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของบุคคล การบริหารแบบมีส่วนร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญของพวกเขาในการแก้ปัญหาของการบริหารที่สำคัญ การบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่บนพื้นฐานของแนวความคิดของการอำนาจหน้าที่ที่ถือว่าผู้บริหารแบ่งอำนาจหน้าที่การบริหารของพวกเขาให้เข้ากับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาของพวกเขา ประการสุดท้ายการบริหารแบบมีส่วนร่วมต้องการให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงในกระบวนการตัดสินใจที่สำคัญขององค์การ ไม่ใช่เพียงแต่สัมผัสปัญหาหรือแสดงความห่วงใย เราจะพิจารณารายละเอียดของลักษณะเหล่านี้แต่ละอย่าง

สันติชัย เอื้อจงประสิทธ์ (2551) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วน ไว้ว่า สาระสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของบุคลากร หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มตัดสินใจในการปฏิบัติงานและการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวของบุคลากรเอง การที่สามารถทำให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของบุคลากรให้ดีขึ้นนั้นผู้นำจะต้องยอมรับในปรัชญาการพัฒนาว่ามนุษย์ทุกคนมีความปราถนาที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นและพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของส่วนรวมในองค์กร

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) เป็น กระบวนการที่บุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำงานร่วมกัน เกิดความเห็นพ้องต้องกันในเรื่องของความต้องการและทิศทางการเปลี่ยนแปลงมีส่วนร่วมในการใช้ความคิด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆที่อาจเกิดขึ้นจากการบริหารงานในองค์กร

หลักการและทฤษฎี การมีส่วนร่วม

ทัศนา แสวงศักดิ์ (2554) การมีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับจิตใจ เป็นความรู้สึกที่ดีที่มีต่อกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของกลุ่ม เป็นแรงกระตุ้นไปสู่ความสำเร็จ เดวิส และนิวสตรอม (Davis and Newstrom : 1989) ได้อธิบายไว้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นเรื่องการเข้าไปเกี่ยวข้อง (Involvement) เมื่อเกี่ยวข้องก็คิดช่วยเหลือกัน (Contribution) และร่วมรับผิดชอบ (Responsibility) ในสิ่งนั้น ๆ ในทำนองเดียวกัน เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2531) มีความเห็นว่า การมีส่วนร่วม ทำให้เกิดความเกี่ยวข้อง (Involvement) และการมีส่วนเกี่ยวข้องก่อให้เกิดความผูกพัน (Commitment) กับภารกิจที่ตนเองมีส่วนร่วม จึงนับได้ว่าการมีส่วนร่วมก่อให้เกิดประโยชน์ในการทำงาน เมื่อนำมาเชื่อมโยงกับการจัดการศึกษาแล้ว จะทำให้เกิดความร่วมมือในกระบวนการพัฒนาและกระบวนการเรียนรู้ซึ่งจะนำไปสู่เด็กและชุมชนท้องถิ่น ลดช่องว่างระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

เฮ้าส์และมิทเชล (Hoy and Miskel ;1999, Citing House and Mitchell, 1975) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในทฤษฎีวิถีทาง – เป้าหมาย (Path-Goal Theory) โดยทฤษฎีนี้กล่าวถึงพฤติกรรมของผู้นำที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของผู้ใต้บังคับบัญชาในเป้าหมายของงาน ซึ่งระบุพฤติกรรมผู้นำไว้ 4 แบบ คือ แบบสั่งการ (Directive Leadership) แบบมุ่งความสำเร็จของงาน (Achievement-Oriented) แบบสนับสนุน (Supportive Leadership) แบบให้มีส่วนร่วม (Participative Leadership) ซึ่งใน 4 แบบนี้ จะเห็นได้ชัดเจนมีพฤติกรรมผู้นำแบบมีส่วนร่วม (Participative Leadership) ผู้นำลักษณะนี้จะปรึกษาหารือกับผู้ใต้บังคับบัญชา และนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ใต้บังคับบัญชาไปใช้ตัดสินใจในทำนองเดียวกันรูมและเยทตัน (Robbins,1991,: Citing Vroom and Yetton. 1973) อธิบายลักษณะของผู้นำภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ เรียกว่า ผู้นำแบบมีส่วนร่วม (Leader- Participation) ซึ่งจะให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากน้อยแตกต่างกันไป 5 รูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องตั้งแต่น้อยที่สุดหรือเกือบไม่มีไปจนถึงการมีส่วนร่วมชัดเจน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นอกจากนี้ยังมีทฤษฎีสถานการณ์ (Situational Theory) ของเฮเซย์และบลองชาร์ด (Robbins, 1991, Citing Hersey and Blanchard, 1982) ได้กล่าวถึงทฤษฎีนี้โดยอธิบายถึงพฤติกรรมผู้นำ 4 แบบ คือ แบบบอก (Telling) แบบขาย (Selling) แบบมีส่วนร่วม (Participating) แบบมอบหมาย (Delegating) เช่นเดียวกับเฮ้าส์และมิทเชลโดยแบบของผู้นำจะปรับเปลี่ยนไปตามวุฒิภาวะ (Maturity) ของผู้ตาม ซึ่งระบุไว้ว่าพฤติกรรมผู้นำแบบมีส่วนร่วม (Participating) เป็นพฤติกรรมผู้นำที่ให้ความสำคัญแก่ผู้ร่วมงานโดยผู้นำให้การสนับสนุนช่วยเหลือและให้ผู้ตามร่วมแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ

แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม

แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคลากรเป็นทฤษฎีที่มีส่วนเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับการมีส่วนร่วม (อดินันท์ บัวภักดี, 2552) ทฤษฎีสองปัจจัย เฮอร์เบิร์ก (Hertzberg) เป็นทฤษฎีการจูงใจที่เกี่ยวข้องและสามารถโยงไปสู่กระบวนการมีส่วนร่วมได้ เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการจูงใจปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจ ทฤษฎีนี้เชื่อว่าผู้ปฏิบัติงานจะปฏิบัติงานได้ผลดีมีประสิทธิภาพย่อมขึ้นอยู่กับความพึ่งพอใจของผู้ปฏิบัติงาน เพราะเขาจะเพิ่มความสนใจในงานและมีความรับผิดชอบ กระตือรือร้นที่จะทำงานซึ่งเป็นการเพิ่มผลผลิตของงานให้มากขึ้นในทางตรงกันข้ามหากผู้ปฏิบัติงานไม่พึ่งพอใจในการทำงานก็จะเกิดความท้อถอยในการทำงานและทำให้ผลงานออกมาไม่มีประสิทธิภาพทฤษฎีดังกล่าวสอดคล้องกับการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของบุคลากรในองค์กรกล่าวคือถ้าบุคลากรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานได้คิดตัดสินใจจะส่งผลให้บุคลากรในองค์กรเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของในกิจกรรมมากขึ้น ทำให้ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาได้ นอกจากนี้ทฤษฎีการสร้างผู้นำก็มีความสำคัญ คือ ผู้มีอำนาจที่ดี (Positive Leader) มักจะนำการเคลื่อนไหวในการทำงานอยู่เสมอ ในขณะที่ผู้มีอำนาจที่ไม่ดี (Negative Leader) จะไม่มีผลงานที่สร้างสรรค์เลย การสร้างผู้มีอำนาจหรือผู้นำจะช่วยจูงใจให้บุคลากรเต็มใจที่จะทำงานเพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน เนื่องจากผู้นำเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการจูงใจและรวมกลุ่มคน

ดังนั้นทฤษฎีสองปัจจัยนี้จึงมีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กร เพราะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือร่วมมือรวมแรงกันในการทำงานอย่างมีคุณภาพ แสดงให้เห็นถึงการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของบุคลากรและผู้นำร่วมกัน ซึ่งกระบวนการมีส่วนร่วมจะต้องมีผู้นำที่ดีอันจะนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กรได้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พิพัฒน์ ประดับเพชร และคณะ (2553) การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม คือการที่บุคคลในองค์กรหรือต่างองค์กรได้ร่วมกันเพื่อจัดการงานให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและสำเร็จ และมีการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1. เป็นการสร้างสรรค์ระดมสรรพกำลังจากบุคคลต่าง ๆ เช่นพลังความคิด สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ เป็นต้น

2. เป็นการสร้างบรรยากาศและพัฒนาประชาธิปไตยในการทำงาน

3. ช่วยให้ลดความขัดแย้งระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงาน เพราะเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันมีส่วนช่วยให้ประสานงานกันดี

4. การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะทำให้งานมีประสิทธิภาพและคุณภาพที่ดี เพราะจะมีความรับผิดชอบ

5. ผลงานที่เกิดขึ้นจะก่อให้เกิดความภาคภูมิใจแก่บุคลากร เพราะทุกคนมีส่วนร่วมในความสำเร็จของงาน

6. ช่วยให้การทำงานสำเร็จลงได้ในเวลาอันรวดเร็วเพราะมีการแบ่งหน้าที่กันทำ

7. สร้างความสมดุลระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายปฏิบัติ

ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมนั้น ๆ จะอยู่ในขั้นตอนใด ๆ ก็ตามโดยขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ข้อจำกัดขององค์กรในแต่ละกระบวนการของการดำเนินการบริหารเป็นเกณฑ์

การมีส่วนร่วมในการศึกษากับการบริหารและจัดการศึกษา ถ้าจะพิจารณาถึงเรื่องของการมีส่วนร่วม จะเห็นว่ามีหลายลักษณะ หลายรูปแบบ วิธีการ บางคนเพียงบริจาคเงินช่วยเหลือโรงเรียน ให้คำปรึกษาแก่โรงเรียน หรือแม้แต่ช่วยประชาสัมพันธ์ กิจการของโรงเรียน เหล่านี้ก็ถือว่ามีส่วนร่วม แต่จะมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษาด้วยหรือไม่นั้นก็ต้องพิจารณาเป็นเรื่องๆ ไปซึ่งการมีส่วนร่วมในการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการมีข้อสังเกต ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. การมีส่วนร่วมในการศึกษา เช่น การบริจาคเงินช่วยเหลือ การร่วมแรงซ่อมแซมโรงเรียน การเข้าประชุม การบริจาคที่ดินสร้างโรงเรียน การซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นต้น ในลักษณะนี้ถือว่าเป็นเรื่องของการบริหาร เพราะเป็นเรื่องที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการศึกษาเท่านั้น

2. การมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา ในหลักการบริหารจะมีกระบวนการและขอบเขตที่แน่นอน เช่นใช้ทรัพยากร ใช้เทคนิคในกระบวนการบริหาร ดังนั้น จึงต้องพิจารณาว่ากิจกรรมของผู้เข้าร่วมมีลักษณะใดและเข้าข่ายของการบริหารจัดการหรือไม่ ในกรณีบทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาที่กำหนดขึ้นใหม่นั้น จะเข้าลักษณะของการร่วมบริหารกิจการของสถานศึกษาเพราะมี การวางแผน การประชุม การแสดงความคิดเห็น การประสานงาน การรายงานและการติดตามผล

เงื่อนไขของการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ แม้ว่าการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมจะเป็นที่ยอมรับและมีความสำคัญต่อการบริหารงานตามวิทยาการสมัยใหม่ และนักบริหารทุกองค์กรต่างต้องการให้เกิดบรรยากาศทำงานเช่นนี้ก็ตาม แต่บรรยากาศเช่นนี้มิใช่จะเกิดขึ้นได้ง่าย ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานเป็นสำคัญ ซึ่งทั้งสองฝ่ายจะต้องความปรารถนาร่วมกันที่จะให้เกิดการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมจะเกิดขึ้นได้ ในขณะเดียวกันถ้าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดหรือทั้งสองฝ่ายไม่พึ่งปรารถนาจะให้เกิดการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมย่อมจะไม่มีทางเกิดขึ้นได้ จึงกล่าวได้ว่าสองปัจจัยทั้งสองดังกล่าวเป็นเงื่อนไขสำคัญของการมีส่วนร่วมในการบริหาร

ทั้งนี้เพราะมนุษย์มีความรู้ ประสบการณ์ ค่านิยมวัฒนธรรมประเพณีแตกต่างกันจึงเป็นหน้าของผู้บริหารที่จะใช้ภาวการณ์เป็นผู้นำ ในการแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆจึงจะทำการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมบรรลุเป้าหมายในที่สุด

ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน

ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน (ถวิลวดี บุรีกุล, 2548) การมีส่วนร่วมอธิบายได้หลายมิติ มีดังนี้ ทั้งในแง่ของมิติความลึกทั้งในเชิงกว้าง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. การมีส่วนร่วม คือ การพิจารณาถึงการมีส่วนร่วมช่วยเหลือโดยสมัครใจโดยประชาชนต่อโครงการใดโครงการหนึ่งของโครงการสาธารณะต่าง ๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาชาติแต่ไม่ได้หวังจะให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงโครงการหรือวิจารณ์เนื้อหาของโครงการ

2. การมีส่วนร่วมในความหมายที่กว้าง หมายถึง การให้ประชาชนในชนบทรู้สึกตื่นตัวเพื่อที่จะทราบถึงการรับความช่วยเหลือและตอบสนองต่อโครงการพัฒนา ขณะเดียวกันก็สนับสนุนความคิดริเริ่มของคนในท้องถิ่น

3. ในเรื่องของการพัฒนาชนบท การมีส่วนร่วม คือ การให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการดำเนินการ การรวมรับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนา นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความพยายามที่จะประเมินผลโครงการนั้น ๆ ด้วย

4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนานั้นอาจเข้าใจอย่างกว้าง ๆ ได้ว่า คือ การที่ประชาชนได้เข้าร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการตัดสินใจต่าง ๆ ในเรื่องที่จะมีผลกระทบต่อเขา

5. การมีส่วนร่วมในชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนจะมีทั้งสิทธิ และหน้าที่ที่จะเข้าร่วมในการแก้ไขปัญหาของเขา มีความรับผิดชอบมากขึ้นที่จะสำรวจตรวจสอบความจำเป็นในเรื่องต่าง ๆ การระดมทรัพยากรท้องถิ่น และการเสนอแนวทางแก้ไขใหม่ ๆ เช่นเดียวกับการก่อตั้งและดำรงรักษาองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่น

6. การมีส่วนร่วมจะเป็นกระบวนการการดำเนินการอย่างแข็งขัน ซึ่ง หมายถึงว่า บุคคลหรือกลุ่มที่มีส่วนร่วมนั้นได้เป็นผู้มีความคิดริเริ่มและได้มุ่งใช้ความพยายามตลอดจนความเป็นตัวของตัวเองที่จะดำเนินการตามความริเริ่มนั้น

7. การมีส่วนร่วมคือ การที่ได้มีการจัดการที่จะใช้ความพยายามที่จะเพิ่มความสามารถที่จะควบคุมทรัพยากรและระเบียบในสถาบันต่าง ๆ ในสภาพสังคมนั้น ๆ ทั้งนี้โดยกลุ่มที่ดำเนินการและความเคลื่อนไหวที่จะดำเนินการนี้ไม่ถูกควบคุมโดยทรัพยากรและระเบียบต่าง ๆ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

องค์ประกอบการมีส่วนร่วมมี 3 ด้านคือ

1. ต้องมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายชัดเจน การให้ประชาชนเข้าร่วมในกิจกรรมหนึ่ง ๆ จะต้องมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนว่าเป็นไปเพื่ออะไรผู้เข้าร่วมจะได้ตัดสินใจถูกว่าควรเข้าร่วมหรือไม่

2. ต้องมีกิจกรรมเป้าหมาย การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมต้องระบุลักษณะของกิจกรรมว่ามีรูปแบบและลักษณะอย่างไร เพื่อที่ประชาชนจะได้ตัดสินใจว่าควรเข้าร่วมหรือไม่

3. ต้องมีบุคคลหรือกลุ่มเป้าหมายการให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมจะต้องระบุกลุ่มเป้าหมาย อย่างไรก็ตามโดยทั่วไปกลุ่มบุคคลเป้าหมายมักถูกจำกัดโดยกิจกรรมและวัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วมอยู่แล้วโดยพื้นฐาน

ความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษา

ความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษา (พรหมสวัสดิ์ ทิพย์คงคา, 2551) การจัดการอาชีวศึกษาให้ความสำคัญกับความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของการร่วมรับผิดชอบด้านทรัพยากรและร่วมบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการอาชีวศึกษา ซึ่งสถานประกอบการและภาคเอกชนจะมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง โดยมีเป้าหมายการดำเนินการ ดังนี้

1) สร้างมาตรฐานและพัฒนาระบบการผลิตกำลังคนอาชีวศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงาน เน้นการฝึกงานให้เกิดความชำนาญทั่วไปในสถานศึกษาและสถานประกอบการโดยเร่งรัดการดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2) สร้างเครือข่ายการประสานงานผลิตกำลังคนอาชีวศึกษาร่วมกับภาคเอกชน และหน่วยงานอื่น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและสอดคล้องกับตลาดแรงงาน

3) ส่งเสริมสนับสนุนและผลักดันให้ครู-อาจารย์ ได้รับการพัฒนาและสามารถฝึก และรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากสถานประกอบการและจากสื่อต่าง ๆ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4) สร้างแรงจูงใจแก่ภาคเอกชน/ผู้ประกอบการเพื่อให้ความสนใจในการร่วมให้ข้อเสนอแนะการกำหนดนโยบาย การจัดทำหลักสูตรและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นประโยชน์ในการได้รับกำลังคนอาชีวศึกษาที่มีคุณภาพ ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายและเวลาในการฝึกอบรมเพิ่มเติมอีก

5) จัดระบบงานที่เกื้อกูลต่อการให้บริการฝึกอบรมยกระดับฝีมือ และมาตรฐานของพนักงานแก่ผู้ประกอบการ โดยมุ่งเน้นความเชื่อมโยงกับหลักสูตรวิชาชีพระดับ ปวช. และ ปวส. ที่เปิดสอนอยู่ในการดำเนินงานความร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อร่วมกันพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ กรมอาชีวศึกษาได้ประสานความร่วมมือผ่านคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาการศึกษาเพื่ออาชีพ (กรอ.พอ.) ซึ่งมีสำนักงานเลขานุการ กรอ.พอ. ตั้งอยู่ภายในกรมอาชีวศึกษาเป็นผู้ประสานงาน มีสำนักงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีทำหน้าที่ผลักดันเผยแพร่ และประสานงานการดำเนินงานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และฝ่ายความร่วมมือกับภาคเอกชนของกองแผนงานที่ทำหน้าที่แสวงหาความร่วมมือ จัดทำ ประสานงานและติดตามผลการดำเนินโครงการความร่วมมือกับภาคเอกชน ในขณะที่ทุกสถานศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษาได้จัดระบบการทำงานเพื่อรองรับความร่วมมือกับภาคเอกชน โดยจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีส่งเสริมให้นักศึกษาออกฝึกงาน สนับสนุนครู-อาจารย์ให้ได้ฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการรวมไปถึงร่วมกับสถานประกอบการพัฒนาศักยภาพของสถานประกอบการอีกด้วย

การจัดการอาชีวศึกษาแบบมีส่วนร่วม

การจัดการแบบมีส่วนร่วม (ทองใบ สุดชารี, 2550) เป็นกลไกของการทำงานที่มีลักษณะของความต่อเนื่องที่พิจารณาจากขั้วการตัดสิน ใจของผู้นำโดยลำดับที่ไม่สนใจรับฟังสารสนเทศใด ๆ จากบุคลากร แต่ในขั้วตรงกันข้ามจะมอบอำนาจการตัดสินใจให้ผู้ตาม หรือกลุ่มผู้ตามทำหน้าที่ในการตัดสินใจ สำหรับในโลกของความเป็นจริงแล้วจะพบว่า มีผู้นำจำนวนเพียงเล็กน้อยที่ใช้สไตล์การบริหารแบบเผด็จการหรือมอบอำนาจให้ ลูกน้องอย่างสิ้นเชิง ส่วนใหญ่แล้วจะใช้สไตล์การบริหารงานอยู่ในระหว่างกึ่งกลางของขั้วการจัดการ การศึกษาวิจัยทางด้านการจัดการแบบมีส่วนร่วมทั้งในทางสังคมศาสตร์และการ จัดการ มีเกณฑ์ที่ยอมรับตรงกันว่า การจัดการแบบมีส่วนร่วมสรุปได้ ดังนี้

1. ผู้ตามมีความพร้อม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ไม่มีเงื่อนไขด้านเวลาเป็นแรงกดดัน

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ตามและผู้นำไม่ถูกจำกัดเพราะภาระงานและสภาพแวดล้อม

4. ผู้นำจะต้องมีความพร้อม

5. กลไกแห่งอำนาจในระดับสูงของหน่วยงาน ให้การสนับสนุนและให้การยอมรับการมีส่วนร่วม

6. หน่วยงานให้ความสำคัญกับผลประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดขึ้นในระยะยาว

เกณฑ์ที่นำเสนอไปแล้วทั้ง 6 ประการ เป็นปัจจัยที่จะชี้วัดว่า ผู้นำที่พร้อมจะมอบหมายอำนาจการจัดการให้บุคลากรได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ ย่อมจะเป็นสิ่งที่จะช่วยให้นำไปสู่การวิเคราะห์และให้ข้อเสนอแนะเพื่อการมี ส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากเกณฑ์ที่กล่าวถึงข้างต้น ยังมีนักวิชาการได้ตั้งข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า การเข้าไปมีส่วนร่วมขึ้นอยู่กับลักษณะทางวัฒนธรรมของสังคม กล่าวคือ เป็นที่ยอมรับกันอย่างชัดเจนว่าการจัดการในวัฒนธรรมแบบญี่ปุ่น เป็นวิธีการทำงานที่ประสบความสำเร็จของการมีส่วนร่วมอย่างแยบยล ทั้งนี้เพราะว่าวัฒนธรรมของสังคมญี่ปุ่นเน้นการทำงานแบบลงรอยกัน มีความสมานฉันท์ในการตัดสินใจและร่วมกันทำงานแบบเป็นกลุ่มก้อน ซึ่งตรงกันข้ามกับลักษณะทางวัฒนธรรมของฝรั่งเศสที่เป็นวัฒนธรรมแบบปัจเจกชน นิยม มีความแตกต่างกันระหว่างอำนาจของผู้นำและผู้ตาม การเรียกร้องให้ใช้การทำงาน แบบมีส่วนร่วมอาจแสดงให้เห็นถึงการไร้ความสามารถของผู้นำ ในขณะที่วัฒนธรรมแบบปัจเจกนิยมในสหรัฐอเมริกาและออสเตรเลีย กลับส่งเสริมให้เกิดการทำงานแบบมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพและกลไกการทำ งานแบบมีส่วนร่วมนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญของการทำงานเป็นทีม

การจัดการอาชีวศึกษาในการสรางเครือขายและสงเสริมความรวมมือการผลิตและพัฒนากำลังคนใหตรงตามความตองการของประเทศจะตองไดรับรวมมือกับองคกรที่ตองการใชกำลังคนตั้งแตภาคการผลิต เอกชน รัฐวิสาหกิจ และชุมชนเพื่อสรางเครือขายความรวมมือในการจัดการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อาชีวศึกษาทั้งในและตางประเทศอันจะนำไปสูการกำหนดหลักสูตรกระบวนการจัดการเรียนการสอนในการผลิตกกำลังคนไดตรงกับความตองการของภาคการผลิตและความตองการของผูใช โดยมีเปาประสงค เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนสอดคลองกับความตองการของตลาดแรงงานและทองถิ่น ซึ่งจะมีกลยุทธ คือ

1.สงเสริมและสนับสนุนความรวมมือในการจัดอาชีวศึกษาและการฝกอบรมวิชาชีพทั้งในและตางประเทศ

2. สร้างความเขมแข็งในการสรางเครือขายและความรวมมือในการจัดอาชีวศึกษาและการฝกอบรมวิชาชีพ

3. พัฒนาฐานขอมูลความรวมมือ

4. พัฒนาศูนยกำลังคนอาชีวศึกษา

5. ประสาน สงเสริมและสนับสนุน การจัดการอาชีวศึกษาและการฝกอบรบวิชาชีพของสถานศึกษาเอกชน สถานประกอบการและเครือขาย

ดังนั้นสรุปได้ว่า การจัดการอาชีวศึกษาแบบมีส่วนร่วมเป็นการส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งในส่วนของภาครัฐและเอกชน เช่น ชุมชน สถานประการ ฯลฯ ในการที่จะดำเนินงานกิการทางการศึกษาของอาชีวศึกษาเพื่อนำสู่การสร้าง วิสัยทัศน์ นโยบาย แผนงาน โครงการ การฝึกอบรบวิชาชีพ และยุทธศาสตร์ต่าง ๆเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การมีส่วนร่วมกับการมอบอำนาจ

แม้ว่าการมอบอำนาจในการทำงานจะมีความแตกต่างจากการมีส่วนร่วมในการทำงานอยู่หลายวิธี แต่ผู้นำ ส่วนใหญ่มักจะถือว่าการมอบอำนาจเป็นมิติหนึ่งของการมีส่วนร่วม ประโยชน์ที่ได้จากการมอบอำนาจ การมอบหมายภารกิจให้ผู้ตามเป็นศิลปะสำคัญในการสร้างและ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พัฒนาบุคลากรให้ สามารถเติบโตขึ้นในสายงานได้อย่างมีคุณภาพ สาระสำคัญเกี่ยวกับประโยชน์ที่จะเกิดจากการมอบอำนาจล มีดังนี้

1. ผู้นำจะได้มีเวลามากขึ้นในการสร้างสรรค์งานใหม่และการดำเนินการในกิจกรรมเชิงกลยุทธ์ กล่าว คือ ในทุกหน่วยงาน ผู้นำจะมีภารกิจมากกว่าบุคลากรอื่นไม่น้อยกว่าสองเท่า ฉะนั้น วิธีการทำงานแบบเป็นทีม ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการทำงาน แต่หลักพื้นฐานที่สำคัญยิ่งที่จะทำให้ผู้นำประสบความสำเร็จในการทำงานตาม กรอบความคิดนี้คือ การมอบหมายภารกิจให้แก่ผู้ตามด้วยความเป็นธรรม

2. ช่วยให้บุคลากรได้มีโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ในการทำงาน กล่าวคือ การมอบ อำนาจจะใช้เป็นเครื่องมือสำหรับผู้นำในการทดลองมอบหมายภารกิจใหม่ให้ผู้ตาม ได้นำไปสู่การเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆได้อย่างไม่สิ้นสุด ขณะเดียวกันจะช่วยทำให้งานมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น (Enriching Jobs) ช่วยเพิ่มแรงจูงใจและสร้างความพอใจในการทำงานได้มากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันก็จะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญที่ผู้นำจะได้นำไปใช้ประกอบการ ประเมินผู้ตาม เพื่อการมอบหมายงานใหม่หรือเตรียมการเพื่อการเลื่อนตำแหน่งได้อีกชั้นหนึ่ง ด้วย

3. ช่วยให้ผู้ตามมีส่วนร่วมในการทำงานได้มากขึ้น กล่าวคือ การมอบหมายภารกิจทำให้ผู้ร่วมงานได้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วม และเกาะติดกับงานใหม่ ๆ ได้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมไทย จะต้องยอมรับว่าการที่หัวหน้างานมอบหมายให้บุคลากรได้ทำงาน ย่อมหมายถึงโอกาสต่าง ๆ ที่พวกเขาจะได้รับจากการทำงาน เป็นไปได้เช่นกันที่ผู้ร่วมงาน ผู้มีความรู้ความสามารถในการทำงาน อาจจะไม่มีโอกาสได้แสดงฝีมือ เพราะผู้นำไม่ได้มอบหมายงานที่เหมาะสมให้

4. สามารถสังเกตและประเมินผู้ร่วมงานว่าเหมาะสมกับภารกิจใหม่เพียงใด กล่าวคือ หากผู้นำสามารถ ประเมินได้ว่าผู้ร่วมงานคนใดมีฝีมือในการทำงานที่ดีอย่างสม่ำเสมอ และเป็นผู้ที่มีความเต็มใจที่จะรับผิดชอบการทำงานในหน่วยงานมากขึ้นเรื่อย ๆ ย่อมเห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้นว่าบุคคลดังกล่าวมีโอกาสที่จะเป็นผู้นำของหน่วย งานในอนาคต

5. ช่วยเพิ่มแรงจูงใจและความพอใจในการทำงานให้แก่ผู้ร่วมงาน กล่าวคือ ในปี ค.ศ. 1980 เจ.อาร์. แฮกแมน (J.R. Hackman) และ จี.อาร์. โอลด์แฮม (G.R. Oldham) ได้ทำการวิจัยโดยมีข้อสรุปว่า (อ้างถึงใน ทองใบ สุดชารี, 2550 : 161) บุคลากรขององค์การที่มีความสนใจในความ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เจริญเติบโตในการทำงาน มักจะเกิดความคับข้องใจอย่างรวดเร็ว อีกทั้งจะเกิดความท้อถอยในการทำงาน ถ้าพวกเขาขาดโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในงานที่ท้าทาย ฉะนั้นการมอบอำนาจในการทำงานจึงถือว่าเป็นการเพิ่มแรงจูงใจและสร้างความ ผูกพันในการทำงานให้ผู้ร่วมงานมากขึ้น

โดยสรุปจะพบว่า ประโยชน์ที่จะได้จากการมอบอำนาจให้ผู้ร่วมงานที่กล่าวมาแล้ว นำเสนอดังแผนภูมิ

แผนภูมิประโยชน์จากการมอบอำนาจ

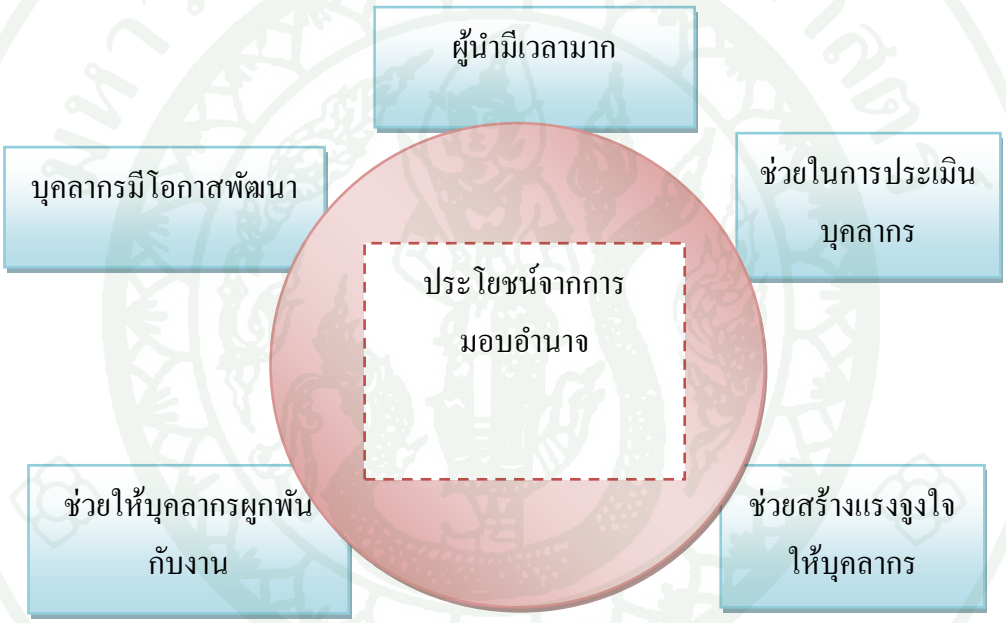

ภาพที่ 14 แผนภูมิประโยชน์จากการมอบอำนาจ
ที่มา: โรงเรียนเบญจมราชาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ (2557)

ประโยชน์ของการบริหารและคุณค่าของการมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานขององค์การ ซึ่ง จันทรานี สงวนนาม (2545) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

1. ก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงานทุกระดับในองค์การ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ลดความขัดแย้งในการทำงาน เพิ่มความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น

3. สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน

4. ช่วยให้ผู้ร่วมงานมีสุขภาพจิตดี ทุกคนมีงานทำ

5. สร้างความเป็นประชาธิปไตยในองค์การ

6. ลดค่าใช้จ่ายและใช้ทรัพยากรอย่างทะนุถนอม

7. ช่วยให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

8. ช่วยให้พนักงานเกิดความรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ

ทัศนา แสวงศักดิ์ (2554) การให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการศึกษา เป็นผลดีทั้งสถานศึกษาและชุมชน ต่างฝ่ายช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของ ร่วมรับผิดชอบ ก่อให้เกิดผลดีหลายประการ เป็นต้นว่า

1. เกิดกระบวนการกลุ่มและทำงานร่วมกันการปฏิบัติงานเป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่นหรือชุมชน ต้องให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานถ้าเกิดจากความคิดเห็นของสถานศึกษาแห่งเดียว ย่อมไม่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และไม่เกิดกระบวนการพัฒนาร่วมกัน

2. เป็นการกระจายอำนาจให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษา ได้ทราบปัญหาที่แท้จริง และยังเป็นการลดภาระการทำงานจากส่วนกลาง

3. ทำให้ใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างคุ้มค่าการที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกคนจะร่วมกันดูแลการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ในชุมชน ทั้งคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งแวดล้อมรวมทั้งการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อผลประโยชน์ของคนส่วนรวม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. ช่วยในเรื่องระบบการติดตามผล สถานศึกษา และชุมชนจะควบคุมดูแล ตรวจสอบการทำงานให้เป็นไปตามข้อตกลงร่วมกัน เพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน

5. สร้างจิตสำนึกที่ดีในการทำงานเพื่อเด็ก เพื่อสังคมและส่วนรวมมากกว่าการทำงานเพื่อตนเอง

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2545) กล่าวถึง ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิดและอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลาย ทำให้การปฏิบัติมีความเป็นไปได้มากกว่าการคิดคนเดียว

2. การมีส่วนร่วมในการบริหารมีผลในทางจิตวิทยาคือทำให้เกิดการต่อต้านน้อยลงในขณะเดียวกันก็จะเกิดการยอมรับมากขึ้น

3. เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดีกว่า สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

4. เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้เกี่ยวข้องมีโอกาสได้ใช้ความสามารถและทักษะในการทำงานร่วมกันเกิดความมีน้ำใจและความจงรักภักดีต่อหน่วยงานมากขึ้น

5. การมีส่วนร่วมจะทำให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น การตัดสินใจมีคุณภาพมากขึ้นและส่งเสริมให้มีการปรับปรุงงาน ตลอดจนผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น

สภาพการดำเนินงานสถาบันอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1

โดยยึดถือองค์ประกอบของเกณฑ์การประเมินความพร้อมในการรวมสถานศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา 4 ด้าน คือ องค์ประกอบด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา องค์ประกอบด้านอาคาร สถานที่ สถานฝึกงาน และครุภัณฑ์ องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษาและองค์ประกอบด้านการผลิตและพัฒนากำลังคน ซึ่งมีรายละเอียดให้การศึกษาความเป็นไปได้ ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ดำเนินการออกแบบสำรวจ และเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาในกลุ่มจังหวัด นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี เกี่ยวกับ จำนวนเพศ วุฒิการศึกษา สาขาวิชาที่สอน ประสบการณ์สอนวิชาชีพ และ ผลงานทางวิชาการ/นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ ของบุคลากร

ด้านอาคารสถานที่สถานฝึกงาน และครุภัณฑ์ 1) ดำเนินการออกแบบสำรวจ และเก็บรวบรวมข้อมูล อาคารสถานที่ และสาธารณูปโภคที่สอดคล้องเพียงพอกับภารกิจของสถาบันการอาชีวศึกษา โดยแยกประเภทเป็น (1.1) กลุ่มอาคารเรียน (1.2) อาคารโรงฝึกงาน/อาคารเรียนและห้องปฏิบัติการ (1.3) อาคารประกอบ ได้แก่ อาคารอำนวยการ ศูนย์วิทยบริการ อาคารพัสดุ ฯลฯ (1.4) พื้นที่นันทนาการและกีฬา ได้แก่ สนามฟุตบอล สนามบาสเก็ตบอล สนามวอลเลย์บอล ฯลฯ (1.5) ระบบ สาธารณูปโภค ได้แก่ ระบบไฟฟ้า ประปา การให้บริการอินเตอร์เน็ต 2) สำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับห้องเรียน/ห้องปฏิบัติการ ที่มีความพร้อม โดเด่น สามารถเป็นห้องเรียนต้นแบบได้แต่ละสถานศึกษาแต่ละจังหวัด สำรวจและเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ จำนวนสถานฝึกงานที่สอดคล้องเพียงพอกับจำนวนนักศึกษาและสาขาวิชา และโครงการความร่วมมือต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษาในกลุ่มจังหวัด 3) สำรวจ และเก็บข้อมูลเกี่ยวกับครุภัณฑ์และทรัพยากรซึ่งได้รับการสนับสนุนจากเครือข่ายความร่วมมือ อย่างเพียงพอและสอดคล้องกับ สาขาในระหว่างปีงบประมาณ 2549 – 2555

ด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษา 1) ระดมความคิดเห็น ประชุมกลุ่ม คณะทำงานและกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับ (1.1) รูปแบบการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาที่มีเอกภาพสนับสนุนภาวะผู้นำ เอื้อต่อการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และสร้างความเป็นเลิศทางวิชาชีพ (1.2) วิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) ของการศึกษาความเป็นไปได้การจัดตั้งสถาบัน และร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ความร่วมมือทางวิชาการของกลุ่มสถานศึกษากับหน่วยงานของรัฐ สถานประกอบการและชุมชน (1.3) บทบาทในการชี้นำสังคม ชุมชนในการพัฒนาวิชาชีพ การประกอบอาชีพและสร้างนวัตกรรมเพื่อชุมชน 2) สำรวจ และเก็บข้อมูล สถานศึกษาในกลุ่มจังหวัดที่เข้ารับการประเมินคุณภาพ และจำนวนสถานศึกษาที่ผ่านการรับรองมาตรฐานการศึกษา จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพสถานศึกษา (องค์การมหาชน) 3) ความคล่องตัวและความสะดวกในการบริหารจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาภายในสถาบันและสาขาวิชา/ ประเภทวิชา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคน 1) แผนกลยุทธ์ในการผลิตและพัฒนากำลังคนที่สนองตอบความต้องการกำลังคนระดับประเทศและระดับท้องถิ่น ดำเนินการดังนี้ (1.1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) และทำการกำหนดกลยุทธ์ทั้งในระดับองค์กร กลยุทธ์ระดับแผนงาน และกลยุทธ์ระดับโครงการ เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนกลยุทธ์ในการผลิตและพัฒนากำลังคนที่สนองตอบความต้องการ กำลังคนระดับประเทศและระดับท้องถิ่น โดยการจัดประชุมกลุ่มที่กำหนด ณ วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี (1.2) ผลที่ได้จัดประชุมสัมมนาแบบมีส่วนร่วมสรุปเขียน วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อพัฒนาเป็นแผนกลยุทธ์ในการผลิตและพัฒนากำลังคนที่สนองตอบความต้องการกำลังคนระดับประเทศและระดับท้องถิ่น โดยใช้หลังการวิเคราะห์สถานการณ์ (SWOT Analysis) (1.3) การวิเคราะห์ตำแหน่งในสถานภาพของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 เพื่อประเมินสถานภาพ ในปัจจุบันว่าอยู่ในตำแหน่งที่มีความโน้มเอียงไปในทางที่พึ่งประสงค์หรือไม่พึ่งประสงค์เพียงใด ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยได้จัดทำตามตารางเมตริกดังนี้ (วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์, 2546)

- จับคู่ จุดแข็ง – โอกาส (SO) คิดหากลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับช่องนี้กลยุทธ์ที่ใช้ในช่องของ SO คือ ใช้จุดแข็งเพื่อให้ได้รับโอกาสมากที่สุด

- จับคู่ จุดแข็งหลัก – ภาวะคุกคามหลัก (ST) คิดหากลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับช่องนี้ กลยุทธ์ในช่องของ ST คือ การใช้จุดแข็งเพื่อหลีกเลี่ยงภาวะคุกคาม

- จับคู่ จุดอ่อน – โอกาสหลัก (WO) คิดหากลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับช่องนี้ กลยุทธ์ในช่องของ WO คือ การลดจุดอ่อนเพื่อเพิ่มโอกาส

- จับคู่ จุดอ่อนหลัก – ภาวะคุกคามหลัก (WT) คิดหากลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับช่องนี้ กลยุทธ์ในช่องของ WT คือ การลดจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงภาวะคุกคาม

(1.4) พิจารณาทางเลือกกลยุทธ์ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 เช่น เลือกกลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ (Stability Strategies) หรือ เลือกกลยุทธ์การสร้างความเติบโต (Growth Strategies) หรือเลือกกลยุทธ์การตัดทอน (Retrenchment Strategies) ตัดสินใจเลือกกลยุทธ์เพียงหนึ่งหรือสองกลยุทธ์ที่จะเกิดผลสูงสุด กำหนดเป็นกลยุทธ์หลักที่สอดคล้องกับแผนงาน 2) แผนพัฒนางานด้านวิจัยและสร้างนวัตกรรมอาชีวศึกษา ดำเนินการ โดยศึกษาแนวนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา จากนั้นประเมินศักยภาพการดำเนินงานความต้องการของสถานศึกษาในกลุ่มจังหวัด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

และสุดท้าย ร่วมกำหนดแผนพัฒนางานด้านวิจัยและสร้างนวัตกรรมอาชีวศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 3) การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการจัดทำแผนธุรกิจของสถาบันในอนาคตโดยการสำรวจ และการเก็บข้อมูล จำนวนธุรกิจ และผลการดำเนินงานธุรกิจในศูนย์บ่มเพาะของสถานศึกษาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน และประเมินศักยภาพสถานศึกษาที่มีความพร้อมในการดำเนินธุรกิจรับงานการค้าที่สอดรับกับการเรียนการสอน 4) ผลการวิจัยที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ ในการพัฒนาอาชีพและการทำงาน โดยสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผลงานวิจัยสิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรมที่ดำเนินการในสถานศึกษา ต่อจากนั้น คัดเลือกผลงานวิจัยสิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม ดีเด่นที่นำไปจดขอรับสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตร กับกรมทรัพย์สินทางปัญญา และคัดเลือกผลงานวิจัยสิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม ที่สถานศึกษานำไปผลิตและจำหน่าย หรือใช้ในการพัฒนาอาชีพและการทำงาน

จากากรศึกษาความเป็นไปได้ประกอบโครงการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1 พบว่า จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 รวมทั้งสิน 1,233 คนครูที่มีวุฒิการศึกษาตรงกับสาขาวิชาที่เปิดสอนในแต่ละสถานศึกษา รวม 1,154 คน (ร้อยละ 93.59) และบุคลากรทางการศึกษา รวม 79 คน (ร้อยละ 6.41) บุคลากรทางการศึกษาตั้งแต่ระดับ คศ. 3 จำนวน 47 คน รองลงมาได้แก่ อาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี จำนวน 27 คน พระนครศรีอยุธยา จำนวน 13 คน และนนทบุรี จำนวน 8 คน ตามลำดับ สรุปภาพรวมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 มีครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับคศ.3 จำนวน 95 คน (ร้อยละ 8.11) ระดับการศึกษาของ ครูและบุคลาการทางการศึกษาของสถานศึกษาในกลุ่มจังหวัด นนทบุรี ปทุมธานี พระนครสรีอยุธยา และสระบุรี พบว่า มีจำนวนทั้งสิน 1,232 คน ส่วนใหญ่ มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 50.57 รองลงมา มีวุฒิ ปริญญาโทและเอก ร้อยละ 49.43 กลุ่มสถานศึกษาจังหวัด นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี มีความพร้อมด้านอาคารสถานที่ สาธารณูปโภค ในภาพรวม มีความพร้อมด้านอาคาร โรงฝึกงาน มากที่สุด มีห้องเรียน/ห้องปฏิบัติการที่มีความพร้อมสอดคล้อง ยุทธศาสตร์การผลิตกำลังคนในกลุ่มพื้นที่ภาคกลางตอนบน ทั้งยังมีสถานฝึกงานสอดคล้องและเพียงพอกับสาขาวิชา ส่วนใหญ่เป็นสถานฝึกงานช่างอุตสาหกรรม 1,157 แห่ง รองลงมาคือ สาขาพณิชยกรรม 546 แห่ง ศิลปกรรม 38 แห่ง คหกรรม 14 แห่ง และอุตสาหกรรมท่องเที่ยว 12 แห่งตามลำดับ และยังได้รับการสนับสนุนครุภัณฑ์และทรัพยากรซึ่งได้รับการสนับสนุนจากเครือข่ายความร่วมมืออย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ จากการศึกษาของคณะทำงานศึกษาได้รูปแบบแผนภูมิการบริหาร โดยกำหนดให้มีผู้อำนวยการสถาบัน คณะกรรมการสภาสถาบัน คณะกรรมการที่ปรึกษา รองผู้อำนวยการสถาบัน มีผู้อำนวยการวิทยาลัยในกลุ่มสถาบัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การอาชีวศึกษาภาคกลาง มีรองผู้อำนวยฝ่าย 4 ฝ่าย สำนักงานสถาบัน สำนักงานนโยบายและแผน สำนักงานวิชาการและมาตรฐาน สำนักงานวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานบริการและความร่วมมือ ศูนย์นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และกลุ่มงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้กำหนดวิสัยทัศน์ สถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1 ได้กำหนดร่วมกันได้ดังนี้ “ สถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 เป็นกลุ่มสถานศึกษาที่ร่วมมือ ทางวิชาการ และบุคคลทางการศึกษา โดยประสานความร่วมมือ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี สนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม” โดยสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ของจังหวัดในกลุ่มภาคกลางตอนบน และยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดเพื่อกำหนดทิศทางการจัดการเรียนการสอน การผลิตกำลังคนให้เป็นไปตามความต้องการของสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน และบทบาทในการชี้นำสังคม ชุมชน ในการพัฒนาวิชาชีพ การประกอบอาชีพและสร้างนวัตกรรมกรรมเพื่อพัฒนาชุมชนนั้น มีบริการทางวิชาชีพ และเทคโนโลยีให้แก่สังคมชุมชน เช่น โครงการร่วมด้วยช่วยประชาชน โครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน การฝึกอบรมอาชีพระยะสั้น จัดฝึกอบรมพัฒนาให้กับบุคลากรในสถานประกอบการ มีการจัดทำวิจัย สร้างนวัตกรรม พัฒนาองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาอาชีพ มีระบบการประกันคุณภาพและการกำกับมาตรฐานที่มีการควบคุมคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน สถานศึกษาภายในสถาบัน ฯ มีผลการประเมินคุณภาพภายในโดยต้นสังกัดอยู่ในระดับดีและดีมาก จำนวน 17 สถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 94.44 ความคล่องตัวและความสะดวกในการบริหารจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาภายในสถาบันและสาขาวิชา / ประเภทวิชาระยะทางที่ใกล้ที่สุดจากศูนย์ฝึกอบรมวิศวกรรมเกษตรบางพูน ซึ่งกำหนดให้เป็นที่จัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 กับวิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี ประมาณ 7 กิโลเมตร และระยะทางที่ไกลที่สุดคือวิทยาลัยมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ระยะทางประมาณ 125 กิดลเมตร สถานศึกษามีแผนจัดธุรกิจ เพื่อสนับสนุนการหารายได้ระหว่างเรียน มีการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะ เป็นแหล่งเรียนรู้ ในการทำธุรกิจเพื่อให้นักศึกษามีรายได้ การจัดธุรกิจคาร์แคร์ การจัดทำธุรกิจค้าปลีกการจัดทำธุรกิจการประกอบอาหาร การจัดทำธุรกิจซักรีด การจัดตั้งธุรกิจขายตรง(Direct Sale) การจัดตั้งศูนย์ผลิตเพื่อจำหน่ายงานการค้า ของสาขาวิชาคหกรรม และสาขาวิชาศิลปกรรมรับงานการค้าจัดตั้งศูนย์ผลิตน้ำดื่มปลอดภัยครบวงจรเป็นธุรกิจ มีการร่วมมือกับสถานประกอบการและหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนในการสร้างงานเพื่อให้เกิดการจ้างนักศึกษาให้มีรายได้ระหว่างเรียนหลากหลายรูปแบบ โดยได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากสถานประกอบการมีการจัดแผนการเรียนรู้ แบบบูรณาการเพื่อให้เกิดผลผลิตและการบริการมีรายได้ระหว่างเรียนจัดแผนการเรียนรู้ การผลิตเพื่อจำหน่าย ให้บริการและสร้างรายได้ สถานศึกษาภายในสถาบันที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายในโดยต้นสังกัดครั้งล่าสุด ด้านการบริการวิชาชีพสู่สังคม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อยู่ในระดับดีและดีมาก จำนวน 16 สถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 88.89 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากสถานศึกษาและสถานประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี พบว่า จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี เป็นกลุ่มจังหวัดที่เป็นแหล่งที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่มากว่า 1,500 โรง และอุตสาหกรรมขนาดเล็กมากกว่า 2,500 โรง และยังประกอบด้วยสถานประกอบการค้าด้านการบริการต่าง ๆ มากกว่า 5,00 แห่ง ซึ่งเป็นส่วนสนับสนุนในการจัดการอาชีวศึกษาให้กับสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ได้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ มีความหลากหลายในแต่ละจังหวัดกลุ่มอุตสาหกรรมประเภทชิ้นส่วนเครื่องจักรกลและยานยนต์ แผงวงจรไฟฟ้าและชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์ การท่องเที่ยว กลุ่มอุตสาหกรรมอุปกรณ์ก่อสร้างอุตสาหกรรมเหล็ก กลุ่มอุตสาหกรรมอุปกรณ์ไฟฟ้าและแผงวงจรไฟฟ้า กลุ่มจังหวัดบริการและก่อสร้างที่อยู่ใน จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี มีการจัดการศึกษาครบทุกสาขาวิชา ทั้งประเภทวิชาอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม ศิลปกรรม เกษตรกรรม และอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและการโรงแรม สามารถที่จัดการเรียนการสอนสนองตอบความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่างทั่วถึง และหากรวมกันเป็นสถาบันเดียวกันด้วยแล้วจะสามารถเอื้อต่อการใช้ทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรอาคารสถานที่ ครุภัณฑ์ร่วมกันได้กว้างขวางยิ่งขึ้น หากรวมกันเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาและก็จะยิ่งเพิ่มผลงานและสร้างประโยชน์แก่สังคมได้กว้างขวางมากขึ้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แผนภูมิ องค์ประกอบของเกณฑ์การประเมินความพร้อมในการรวมสถานศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา 4 ด้าน

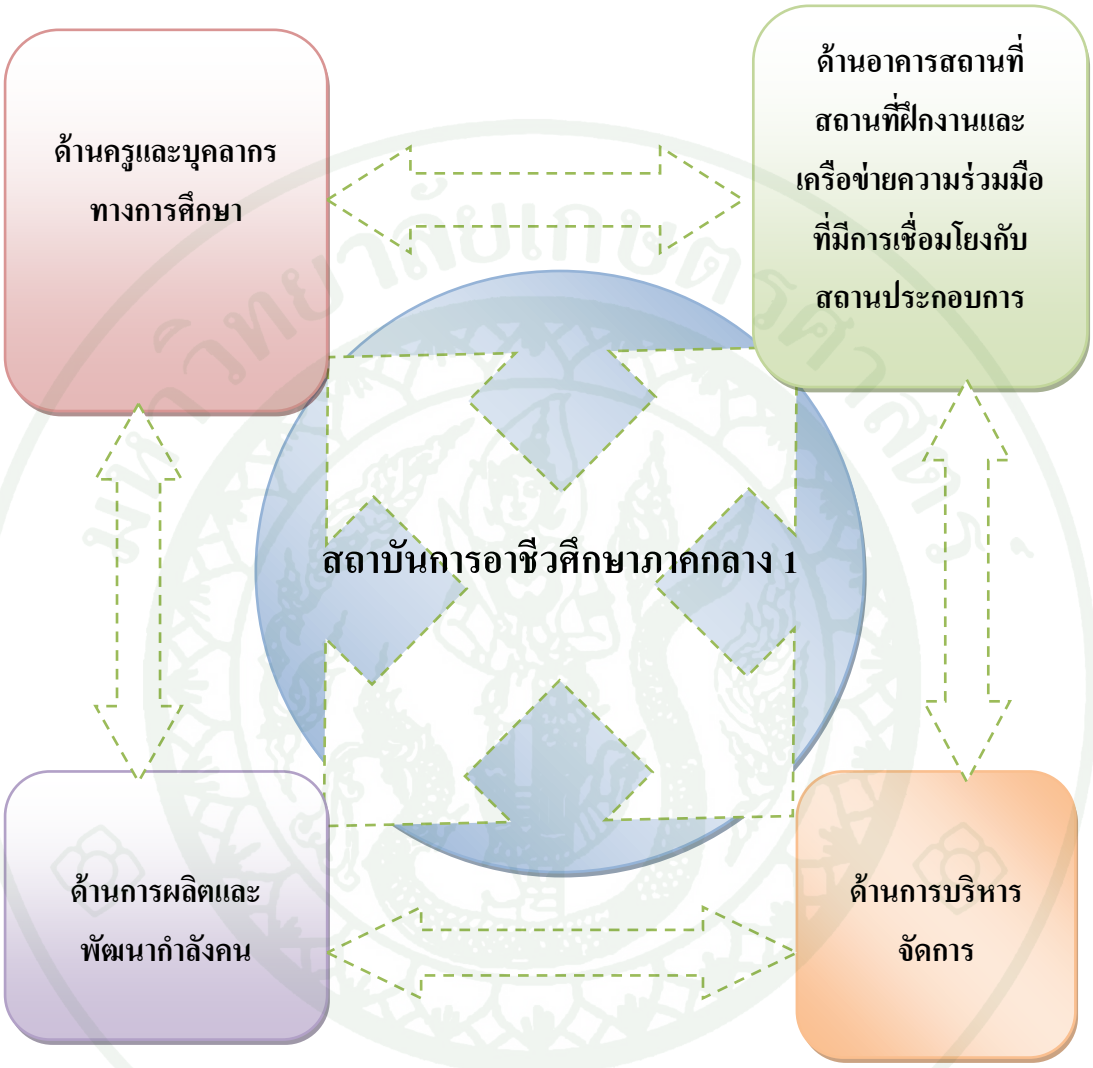

ภาพที่ 4 แผนภูมิองค์ประกอบของเกณฑ์การประเมินความพร้อมในการรวมสถานศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา 4 ด้าน

ที่มา: คณะทำงานเพื่อศึกษาความเป็นไปได้และจัดทำโครงการจัดตั้ง สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 (2554)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชาลัน คุณหลวง (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วม ความคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะและแนวทางในการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพฝาง ผลการศึกษาพบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพฝางในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่าทุกรายการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น การมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ ความคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะและแนวทางในการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน พบว่า (1) ให้เปิดหลักสูตรระยะสั้น เช่น สอนพิเศษวิชาคอมพิวเตอร์ ซ่อมเครื่องยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้าในครัวเรือน ฯลฯ (2) เปิดโอกาสให้ชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

ธีรวุธ ชมใจ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคี” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคี ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคี ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านนโยบายและบทบาทหน้าที่ (2) ด้านโครงสร้างและการบริหารจัดการ (3) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (4) ด้านทรัพยากร ซึ่งแต่ละด้านมีโอกาสความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคีไปปฏิบัติจริง อยู่ในระดับมาก เช่น ด้านนโยบายและบทบาทหน้าที่ ได้แก่ การวางแผนร่วมกันในการจัดการศึกษาและการฝึกอบรมตามความสนใจของผู้เรียน และความต้องการของสถานประกอบการและท้องถิ่น สถานศึกษาควรเชิญสถานประกอบการ และชุมชนท้องถิ่นเข้าร่วมรับรู้นโยบายและระบบการจัดการอาชีวศึกษาผู้บริหารในสถานศึกษาอาชีวศึกษา สอศ. มีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและสถานประกอบการ มีคณะกรรมการระดับกระทรวงที่มาจากทั้งสามฝ่ายเข้าร่วมกำหนดนโยบายการจัดการอาชีวศึกษาของท้องถิ่น และกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดร่วมจัด ปวช. – ปวส. เทศบาลร่วมจัดหลักสูตรระยะสั้น ด้านโครงสร้างและการบริหารจัดการ ได้แก่ จัดทำแผนผลิตกำลังคนอาชีวศึกษาในสาขาที่สอดคล้องกับ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ความต้องการแรงงานของสถานประกอบการในท้องถิ่นจัดให้มีการทดสอบนักศึกษาเพื่อรับคุณวุฒิวิชาชีพ โดยหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบ คณะกรรมการไตรภาคีระดับจังหวัด มีหน้าที่กำหนดสาขาวิชาชีพที่เปิดสอน จัดลำดับความสำคัญก่อน – หลัง ของสาขาวิชาที่จะเปิด คณะกรรมการไตรภาคีระดับกระทรวงมีหน้าที่ดำเนิน การประกันคุณภาพจัดการศึกษา จัดโครงสร้างองค์กรของแต่ละภาคีเพื่อรองรับ การบริหารจัดการอาชีวศึกษาไตรภาคี ตามความจำเป็นและ เหมาะสม จัดตั้งหน่วยงานประสานงานและตั้งบุคคลเพื่อทำหน้าที่ประสานงานความร่วมมือไตรภาคีด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนในแต่ละเนื้อหามีการสอดแทรก เรื่อง คุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัยความรับผิดชอบ รวมทั้ง จรรยาบรรณวิชาชีพ จัดให้นักศึกษาได้เข้าเยี่ยมชมศึกษาดูกิจการในสถานประกอบการของท้องถิ่น เพื่อสร้างความคุ้นเคย และจูงใจให้เข้าทำงาน จัดหลักสูตรและการเรียนการสอนที่หลากหลายหรือเฉพาะทางที่สอดคล้องกับความต้องการแรงงานของท้องถิ่น จัดระบบการเรียนเพื่อสะสมและเทียบโอนหน่วยการเรียนจากความรู้และสบการณ์ให้กับพนักงานในสถานประกอบการเพื่อการเพิ่มวุฒิการศึกษา จัดหน่วยบริการชุมชนเพื่อให้นักศึกษาได้ใช้ความรู้ความสามารถในการให้บริการชุมชนตามสาขาวิชาชีพที่ตนเรียนเพื่อเป็นการสร้างความผูกพันกับท้องถิ่นของตน และด้านการระดมทรัพยากร ได้แก่ สิทธิประโยชน์ที่สถานประกอบการควรได้รับจาการร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบไตรภาคีได้เงินอุดหนุนจารัฐเพื่อการจัดการอาชีวศึกษา มีวิธีการจูงใจให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรม สิทธิประโยชน์ที่สถานประกอบการควรได้รับจากการร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบไตรภาคีโดย นำรายจ่ายจาการร่วมจัดการอาชีวศึกษามาลดหย่อนภาษี ลดหย่อนภาษีที่ดิน ภาษีโรงเรือน กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในค่าใช้จ่ายทางการจัดการอาชีวศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรเงินอุดหนุนการอาชีวศึกษาเป็นค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียนนักศึกษา ที่อยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ แก่สถานศึกษาอาชีวศึกษาที่ผ่านการรับรองมาตรฐานในการจัดการอาชีวศึกษา สถานประกอบการมีแผน/ข้อตกลงในการรับพนักงานและแจ้งให้สถานศึกษาทราบเพื่อการผลิตนักศึกษาให้ตรงตามความต้องการ

นงนุช แก้ววิเศษ, ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์, และ สุรพล บุญมีทองอยู่ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานการบริหารทั่วไป โรงเรียนบ้านนาดีวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานการบริหารทั่วไป โรงเรียนบ้านนาดีวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 หาแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานการบริหารงานทั่วไป โรงเรียนบ้านนาดีวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 และติดตามผล

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การพัฒนาการปฏิบัติงานการบริหารงานทั่วไป โรงเรียนบ้านนาดีวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า สภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานการบริหารทั่วไป โรงเรียนบ้านนาดีวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 (1) สภาพในการปฏิบัติงานทั่วไป พบว่าครูธุรการปฏิบัติงานไม่ประจำ มาปฏิบัติงานสัปดาห์เว้นสัปดาห์ การดำเนินงานไม่เป็นระเบียบเท่าที่ควร การส่งเอกสาร E-Office ค่อนข้างช้า และขาดตู้เก็บเอกสาร ผลการปฏิบัติงานกิจการนักเรียนยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมยังต้องพัฒนาให้สะอาดร่มรื่น ขาดการดูแลรักษา เก้าอี้และโต๊ะชำรุด สภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ และ (2) ปัญหาในการปฏิบัติงานการบริหารงานทั่วไป พบว่า ครูที่รับผิดชอบงานธุรการมีงานด้านการสอนมาก ครูธุรการปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่องเพราะทำงาน 2 โรงเรียน การแจ้งเอกสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบยังไม่ดีเท่าที่ควร เครื่องคอมพิวเตอร์ขาดแคลนทำให้การดำเนินงานด้านงานธุรการมีปัญหา นักเรียนขาดความรับผิดชอบในการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ แต่งกายไม่ถูกระเบียบ มีพฤติกรรมเสี่ยง สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวย อุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องปฏิบัติการไม่เพียงพอ และอาคารเรียนบางอาคารไม่สามารถใช้เป็นห้องเรียนได้ แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานการบริหารงานทั่วไป โรงเรียนบ้านนาดีวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ประกอบด้วย การศึกษาดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศ ผลการพัฒนาการปฏิบัติงานการบริหารงานทั่วไป โรงเรียนบ้านนาดีวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า (1) ด้านการดำเนินงานธุรการมีการแต่งตั้งบุคลากรในการดำเนินงานธุรการ จัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เอกสาร คู่มือการปฏิบัติงาน เช่นตู้เก็บเอกสาร แฟ้ม ทะเบียนรับ ทะเบียนส่ง มีการจัดเก็บหนังสือราชการอย่างเป็นระบบ ดำเนินงานธุรการให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน และติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (2) ด้านงานกิจการนักเรียน พบว่า มีการควบคุมการแต่งกายปฏิบัติตน ตลอดจนพฤติกรรมของนักเรียนให้เป็นไปตามกฎระเบียบของโรงเรียน และส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน และ (3) ด้านการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม พบว่า มีการกำหนดแนวทางวางแผนการบริหารจัดการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม บำรุง ดูแล และพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้มั่นคง ปลอดภัย และสวยงาม จัดทำป้ายบอกอาคารสถานที่ ตามอาคารต่าง ๆ ของโรงเรียนและติดตามและตรวจสอบการใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมโรงเรียน

บุญส่ง สุภเดช (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครราชสีมา ตามทัศนะของ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คณะกรรมการและครูประจำศูนย์การเรียนชุมชน” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครราชศรีมา ตามทัศนะของประธานกรรมการแลครูประจำศูนย์การเรียนชุมชน เพื่อศึกษาแนวทางเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า (1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครราชสีมา ตามทัศนะของคณะกรรมการและครูประจำศูนย์การเรียนชุมชน สรุปได้ว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งโดยรวมและรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (2) ผลการเปรียบเทียบทัศนะของปรานกรรมการและครูประจำศูนย์การเรียนชุมชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครราชสีมา สรุปได้ว่า มีทัศนะไม่แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน (3) แนวทางเสริมสร้างให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครราชศรีมา จากผลการประชุมแบบมีส่วนร่วมจำแนกตามรายด้าน สรุปได้ว่า (3.1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็น การเลือกบทบาทหน้าที่ของตนเองด้วยความสมัครใจ จัดให้มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจ การสร้างเครือข่ายประสานความร่วมมือ จัดให้มีการประชุมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน (3.2) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน เรื่อง การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น และการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ควรเป็นแบบบูรณาการที่สอดคล้องต่อชีวิตของชุมชนและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการระดมทุนและจัดหาซื้อวัสดุอุปกรณ์ สิ่งพิมพ์ และมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของศูนย์การเรียนชุมชน (3.3) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ควรส่งเสริมให้ประชาชนใช้ศูนย์การเรียนชุมชนเป็นสถานที่ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน เช่น จัดเป็นศูนย์การเรียน จัดเป็นสถานที่นันทนาการ จัดสโมสร และจัดกิจกรรมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น (3.4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงาน และโครงการต่าง ๆ ของศูนย์การเรียนชุมชนทั้งก่อนและหลังการดำเนินงาน

บัญญัติ ปันอินทร์ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของโรงเรียนบัวสลีวิทยา อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย” โดยมี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น และแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของโรงเรียนบัวสลีวิทยา มีปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการตรวจสอบประเมิน และด้านการปรับปรุงแก้ไขในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของโรงเรียนบัวสลีวิทยา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการวางแผนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดรองลงมาคือด้าน ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาและด้านการตรวจสอบประเมินผลมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยรวมมีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการตรวจสอบประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการวางแผนและด้านที่ต่ำที่สุดคือการนำผลการประเมินปรับปรุงและพัฒนา แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของโรงเรียนบัวสลีวิทยา ด้านการวางแผนมีข้อเสนอแนะให้มีการวางแผนและโครงการในการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้และควรมีการกำหนดมาตรฐานการจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการปฏิบัติตามแผนโรงเรียนควรจัดทำข้อมูลสารสนเทศและจัดหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ด้านการตรวจสอบประเมินผลควรมีเครื่องมือประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาและมีประสิทธิภาพและด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงควรมีการนำผลการจัดการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้มาพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ

สิรินทิพย์ สิทธิศักดิ์ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา: กรณีศึกษาเขตภาษีเจริญและเขตบางกอกน้อย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา : กรณีศึกษา เขตภาษีเจริญและเขตบางกอกใหญ่ และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา: กรณีศึกษา เขตภาษีเจริญและเขตบางกอกใหญ่ ผลการศึกษาพบว่า (1)ระดับการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการรวมกิจกรรม การร่วมระดมทรัพยากร การร่วมประเมินผล การร่วมวางแผนอยู่ในระดับปานกลาง (2) ความสัมพันธ์บุคลากรในโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางความเชื่อถือในโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความคาดหวังที่จะได้ประโยชน์โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และความรู้ความเข้าใจการบริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมขิงผู้ปกครองในการบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา ได้แก่ อายุ ความสัมพันธ์บุคลากรใน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โรงเรียน ความเชื่อถือโรงเรียน ความคาดหวังที่จะได้ประโยชน์ ความรู้ความเข้าใจในการบริหาร และปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อยู่ในท้องถิ่น ข้อเสนอแนะ (1) โรงเรียนและบุคลากรโรงเรียนควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองโดยเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของทางชุมชนที่ผู้ปกครองอาศัยอยู่ ช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนสามารถช่วยได้ เช่น อนุญาตให้ใช้พื้นที่ของโรงเรียนสำหรับเล่นกีฬา เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง (2) โรงเรียนและบุคลากรของโรงเรียนควรช่วยกันสร้างความน่าเชื่อถือโดยรักษาชื่อเสียงโรงเรียน ระดับมาตรฐานการรักษาระดับคะแนน เพื่อให้ผู้ปกครองมีความเชื่อถือในมาตรฐานการรักษาระดับการให้คะแนนโรงเรียน (3) โรงเรียนและบุคลากรของโรงเรียนควรช่วยกันสร้างความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียนว่าจะได้รับประโยชน์จากการเข้ามามีส่วนร่วมให้ประสบผลสำเร็จจริงคือสามารถนำมาปฏิบัติในการพัฒนาโรงเรียนในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ลูกหลานได้ผลประโยชน์จากการที่เขาสละเวลาเข้ามามีส่วนร่วมวางแผน ร่วมกิจกรรม ร่วมระดมทรัพยากร ร่วมประเมินผล (4) ส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจในนโยบายและแผนการศึกษาของโรงเรียนโดยแจกเอกสารให้ผู้ปกครองได้ศึกษาเพื่อเป็นความรู้พื้นฐานในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆทางการศึกษาของโรงเรียน

อัครวงศ์ บารมีธนเศรษฐ์ (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการวิทยาลัยเทคนิคชัยนาทสู่การประกันคุณภาพ” ดำเนินการโดยใช้แนวคิดบาลานส์ สกอร์การ์ด เพื่อนำไปสู่การประกันคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการวิทยาลัยเทคนิคชัยนาทสู่การประกันคุณภาพ มีมุมมอง เป็น 4 มิติ โดยแต่ละมิติจะมีองค์ประกอบของการบริหารจัดการ ได้แก่ มิติที่ 1 ด้านคุณภาพผลผลิต มีองค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารจัดการ 5 ประเด็น ได้แก่ (1) การจัดหลักสูตรการเรียนรู้ (2) การจัดการเรียนการสอน (3) การวัดและประเมินผล (4) การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม และ (5) การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม มิติที่ 2 ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ มีองค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารจัดการ 3 ประเด็น ได้แก่ (1) แหล่งการเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา (2) สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และ (3) พัฒนาครู มิติที่ 3 ด้านการบริการ มีองค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารจัดการประเด็นหลัก ได้แก่ (1) การให้บริการภายในสถานศึกษา (2) การให้บริการกับชุมชน และ (3) การประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการและชุมชน มิติที่ 4 ด้านการจัดการ มีองค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารจัดการ 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ (1) การจัดทำแผนงาน/โครงการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ของสถานศึกษา (2) การกระจายอำนาจ (3) การบริหารแบบมีส่วนร่วม และ (4) สารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ

Nadeem (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการแบบมีส่วนร่วมเพื่อเพิ่มคุณภาพเครื่องมือทางการศึกษา รูปแบบการ จัดการที่แตกต่างกันอยู่ในสมัยในโลกการจัดการและได้รับการปฏิบัติโดยผู้ บริหารการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพบุคคลและส่วนรวมของพนักงาน การศึกษาประสิทธิภาพของการสำรวจรูปแบบการจัดการที่มีส่วนร่วมกับสิ่งที่ขอบเขตมันมีประสิทธิภาพในความต้องการการศึกษาที่ทันสมัย ศึกษาได้ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาหนึ่งร้อยโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของภาครัฐและเอกชน ถูกเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านแบบสอบถามเกี่ยวกับประเภทของการจัดการบริหารการศึกษา / ผู้บริหารปฏิบัติในองค์กรของตนผล สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหาร โรงเรียนภาคเอกชนต้องการรูปแบบการจัดการแบบมีส่วนร่วมกับผู้อื่นสำหรับการส่งออกที่มีประสิทธิภาพและบรรลุผลประโยชน์ทาง วิชาการและการบริหารต่างๆ เมื่อเทียบกับภาครัฐบริหารการศึกษาที่ดูเหมือนจะไม่เต็มใจที่จะปฏิบัติรูปแบบการจัดการมีส่วนร่วมและวิธีการปฏิบัติของพวกเขา แสดงออกว่าพวกเขาชอบที่จะ ยังคงโดดเด่นในการบริหารประเทศแต่ ผ่านรูปแบบการจัดการมีส่วนร่วมนับล้านของนักเรียนภาครัฐจะได้รับสภาพแวดล้อม ทางการศึกษาที่มีความสามัคคีซึ่งเป็นมิตรรองรับและเป็นประโยชน์ในอาชีพนัก วิชาการของพวกเขาและสามารถนำกลับมาวันทองโรงเรียนภาครัฐ ดัง นั้นการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้บริหาร โรงเรียนภาครัฐควรจะนำเสนอหลักสูตรการ บริหารจัดการเพื่อให้บ่อยครั้งโดยการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพมีส่วนร่วมอาจจะมั่นใจ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

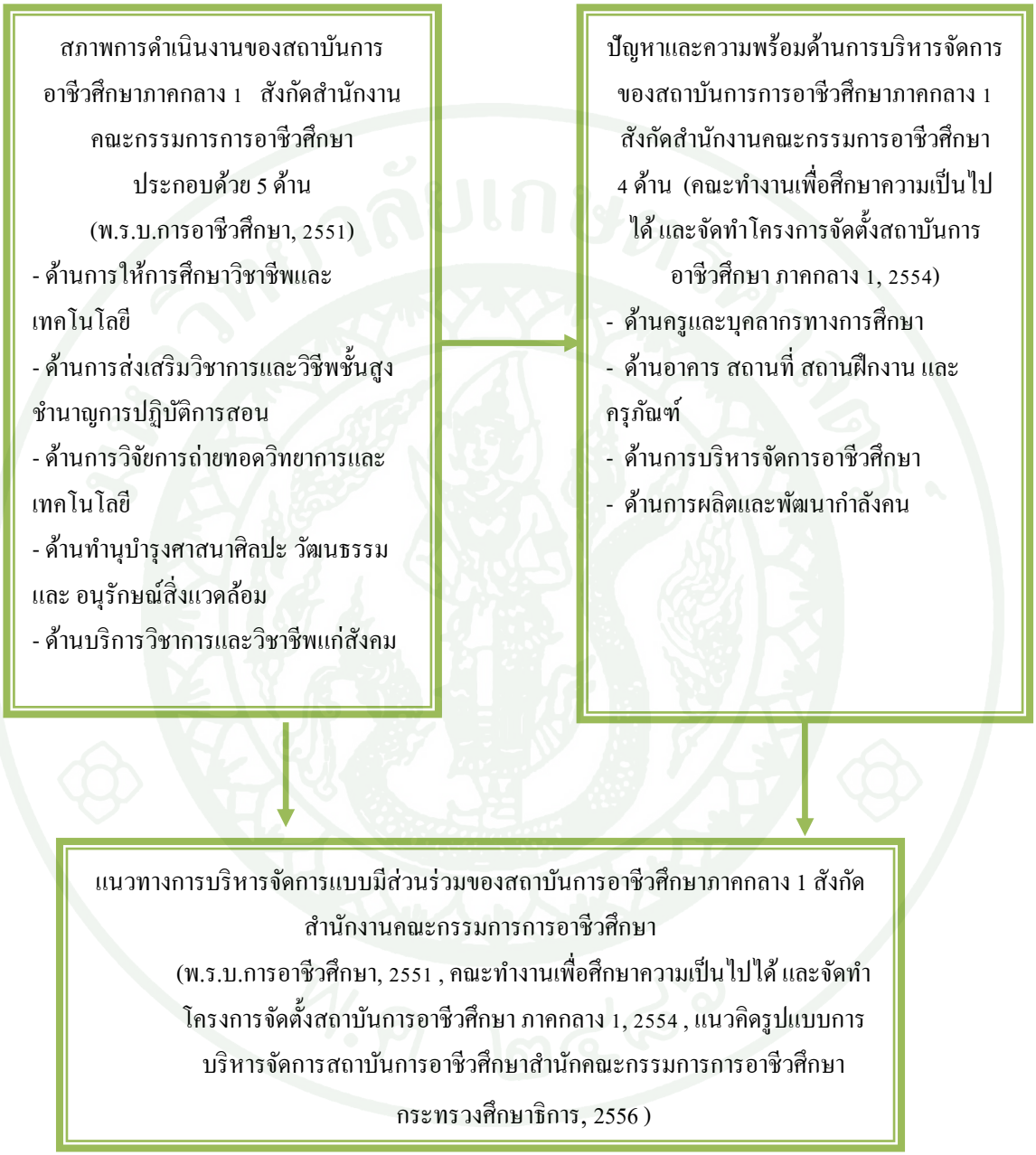

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินการจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในทัศนะของผู้บริหาร กรรมการสภาสถาบัน สถานประกอบการและชุมชน เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในทัศนะของผู้บริหาร กรรมการสภาสถาบัน สถานประกอบการและชุมชน โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูล

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรก ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้แทนสถานประกอบการ ผู้แทนชุมชน ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 9 คน ในการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-dept Interview) และกลุ่มที่สอง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นคณะกรรมการสภาสถาบันที่อยู่ในสภาสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 12 คนในการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focused Group)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การเลือกพื้นที่ที่ศึกษา

พื้นที่ในการศึกษา คือ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่ ดังนี้

1. เป็นสถาบันการอาชีวศึกษาที่จัดตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

2. เป็นศูนย์กลางในการประสานงานของสถาบันการอาชีวศึกษาทั้ง 19 แห่ง

3. มีความพร้อมในการดำเนินงานของสถาบันอย่างต่อเนื่องและยินดีให้ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย

4. มีบทบาทกับนานาชาติในด้านความร่วมมือ เป็นเจ้าภาพในการประชุมนานาชาติอาชีวศึกษาอาเซียน

ได้สถานศึกษาที่เป็นไปตามเกณฑ์ และยินดีให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล จำนวน 10 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือ วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ วิทยาลัยการอาชีวศึกษาปทุมธานี วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี วิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี วิทยาลัยเทคนิคสระบุรี และ วิทยาลัยเทคนิคนนทบุรี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structural Interview Form) โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ที่ใช้กับกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ที่ใช้กับผู้แทนสถานประกอบการและชุมชน และนำไปทดลองใช้กับผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายแต่มีลักษณะเหมือนกลุ่มเป้าหมาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ที่ใช้กับกลุ่มผู้บริหาร ใช้คำถามในการวิจัย 11 ข้อ ประกอบด้วย

1. ความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา ถึงสภาพการบริหารจัดการและการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของสถาบันการอาชีวศึกษา ได้แก่ ด้านการให้การศึกษาวิชาชีพและเทคโนโลยี ด้านการส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่ชำนาญการปฏิบัติการสอน ด้านการวิจัยและถ่ายทอดวิทยาการและเทคโนโลยี ด้านทะนุบำรุงศาสนาศิลปะ วัฒนธรรมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และด้านบริการวิชาการและวิชาชีพแก่สังคม

2. ปัญหาด้านการบริหารจัดการของสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1

3. ความพร้อมในการรวมสถานศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านอาคาร สถานที่ สถานฝึกงาน และครุภัณฑ์ ด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษา และด้านการผลิตและพัฒนากำลังคน

4. ความแตกต่างการบริหารงานทั่วไปแตกต่างจากการบริหารแบบมีส่วนร่วม

5. การดำเนินงานการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1 กับชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ

6. สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 จะให้ชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ สร้างความร่วมมือทางวิชาการ

7. กระบวนการในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1

8. การดำเนินงานในการสร้างความร่วมมือกับชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐเป็นอย่างไร

9. การดำเนินงานที่จะให้ชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ ที่มีการเอื้อต่อการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

10. การดำเนินงานการให้สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 มีบทบาทในการชี้นำ สังคม ชุมชนในการพัฒนาอาชีพ การประกอบอาชีพ และสร้างนวัตกรรมเพื่อชุมชน

11. การดำเนินงานในการให้สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 มีระบบการประกันคุณภาพและการกำกับมาตรฐาน

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ที่ใช้กับผู้แทนสถานประกอบการและชุมชน ใช้คำถามในการวิจัย 5 ข้อ ประกอบด้วย

1. สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 มีการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้บุคคลในชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ เข้ามาร่วมกิจกรรมของสถาบัน

2. คิดว่าชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ สามารถให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

3. ในฐานะที่เป็นตัวแทนของชุมชน สถานประกอบการ คิดว่าสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ควรมีการดำเนินงานอย่างไรในการที่จะดึงชุมชน สถานประกอบการ หรือหน่วยงานรัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

4. คิดว่าการที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 นั้นมีประโยชน์

5. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

2. แบบสังเกต (Observation Form) เป็นแบบมีโครงสร้าง(Structured Observation Form)ใช้ในการสังเกตพฤติกรรมการดำเนินงานของบุคลากรในสถาบันการอาชีวศึกษา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.1 รูปแบบการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ที่มีเอกภาพเอื้อต่อการใช้ทรัพยากรร่วมกันการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ ความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษากับหน่วยงานของรัฐ สถานประกอบและชุมชน

2.2 บทบาทในการชี้นำสังคม ชุมชน ในการพัฒนาวิชาชีพ การประกอบอาชีพ

2.3 ระบบการประกันคุณภาพและการกำกับมาตรฐาน

2.4 ความคล่องตัวและความสะดวกในการบริหารจัดการศึกษา ระหว่างสถานศึกษาภายในสถาบันและสาขาวิชา

2.5 การสร้างความเข้าใจกับครู บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องถึงการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 แบบมีส่วนร่วม

2.6 การสร้างความเข้าใจกับครู บุคลากรในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องถึงการบริหารสถาบันแบบมีส่วนร่วม

2.7 ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความโดดเด่นและความชำนาญการ

2.8 อาคารสถานที่ สถานที่ฝึกงานและเครือข่ายความร่วมมือที่มีการเชื่อมโยงกับสถานประกอบการ

2.9 ในการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีโดยมีแผนการรับผู้เรียนอย่างชัดเจนในแต่ละปีการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนั้นผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการตรวจเอกสารและให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจสอบข้อคำถามแบบสัมภาษณ์ และคณะกรรมการและเลขานุการสถาบันการอาชีวศึกษาตรวจสอบความถูกต้องของคำถาม โดยการนำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้สัมภาษณ์กับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 คน จนได้ข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์และการสังเกตในการวิจัยครั้งนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. แบบบันทึก (Record Form) ใช้ในการบันทึกคำตอบที่ได้จากข้อคำถามในการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยนำผลจากการศึกษามาใช้ในการสร้างประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม โดยมีประเด็นในการสนทนากลุ่มและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ดังนี้

3.1 แนวทางการแก้ปัญหาการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 โดยเน้นการมีส่วนร่วม

3.2 แนวทางในการสร้างความพร้อมในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

3.3 แนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม 5 ด้าน

3.3.1 การสร้างความร่วมมือทางวิชาการ

3.3.1.1 ด้านการให้การศึกษาวิชาชีพและเทคโนโลยี

3.3.1.2 ด้านการส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่ชำนาญการปฏิบัติการสอน

3.3.1.3 ด้านการวิจัยและถ่ายทอดวิทยาการและเทคโนโลยี

3.3.2 กระบวนการในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม

3.3.3 การใช้ทรัพยากรร่วมกันและสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ

3.3.4 การพัฒนาอาชีพ การประกอบอาชีพและสร้างนวัตกรรมเพื่อชุมชน

3.3.4.1 ด้านการทำนุบำรุงศาสนาศิลปะ วัฒนธรรมและ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.3.4.2 ด้านการบริการวิชาการและวิชาชีพแก่สังคม

3.3.5 ระบบการประกันคุณภาพและการกำกับมาตรฐาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection) ด้วยตนเองโดย ศึกษาเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานและบริหารจัดการ จากสถานศึกษาในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 และศูนย์ประสานงานสถาบันการอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ประสานงานคณะกรรมการและเลขานุการการศูนย์ประสานงานสถาบันการอาชีวศึกษา เพื่อขอเข้าสัมภาษณ์เจาะลึก (In – Depth Interview) เป็นรายบุคคล และ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participation Observation)ในการดำเนินงานของสภาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 หลังจากได้ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ และการสังเกต จึงนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสรุป และดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคลและการสังเกต มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้ติดต่อผู้ให้สัมภาษณ์โดยการติดต่อทางวาจาผ่านกรรมการและเลขานุการศูนย์ประสานงานสถาบันการอาชีวศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลออกโดยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ขั้นตอนที่ 3 สัมภาษณ์ตามกำหนดการ วัน เวลาที่นัดหมาย และศึกษารวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง ในช่วง เดือน กรกฎาคม ถึง กันยายน พ.ศ. 2556 โดยเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. สมุดบันทึก เป็นเครื่องมือหลักในการบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยทั้งหมด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. เครื่องบันทึกเสียง (Sound Recording) เป็นเครื่องมือบันทึกข้อมูลเสียงสัมภาษณ์

3. กล้องถ่ายรูปดิจิตอล (Digital Camera) เป็นเครื่องมือบันทึกข้อมูลภาพ

4. คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก (Notebook Computer) เป็นอุปกรณ์ในการจัดเก็บ รวบรวม จัดระบบ และนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการทำงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 4 ผู้วิจัยได้สังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participation Observation) เฝ้าดูอยู่วงนอก เป็นบุคคลภายนอกไม่เข้าไปร่วมกิจกรรมที่ทำอยู่

ระยะที่ 2 การสนทนากลุ่ม มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้ติดต่อผู้ให้สัมภาษณ์โดยการติดต่อด้วยวาจาผ่านกรรมการและเลขานุการศูนย์ประสานงานสถาบันการอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 ทำหนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมสนทนากลุ่ม ออกโดยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ขั้นตอนที่ 3 ส่งกำหนดการและเอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม

ขั้นตอนที่ 4 สนทนากลุ่มตามกำหนดการ วัน เวลาที่นัดหมาย ในช่วงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2557

ขั้นตอนที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาและ เขียนรายงานผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกต การศึกษาจากเอกสารและการสนทนากลุ่ม มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Contemt Analysis) นำข้อมูลมาจำแนกประเภท จัดหมวดหมู่ และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล โดยใช้เทคนิคการตรวจสอบสามเส้า

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(Triangulation) ชนิดวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) ซึ่งใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ กัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน (ศิริพร จิรวัฒน์กุล, 2552: 178)

การตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกต การศึกษาเอกสารและ การจัดสนทนากลุ่มมาตรวจสอบข้อมูลเพื่อหาความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูลและตรวจสอบความครบถ้วนและคุณภาพของข้อมูล โดยบมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำข้อมูลมาจำแนกประเภท จัดหมวดหมู่ และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล โดยใช้เทคนิคการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) ชนิดวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) คือข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกต การศึกษาเอกสาร และการสนทนากลุ่ม หลังจากนั้นก็จะนำผลการศึกษามานำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะของการเขียนรายงานการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Method)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แผนภาพ ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

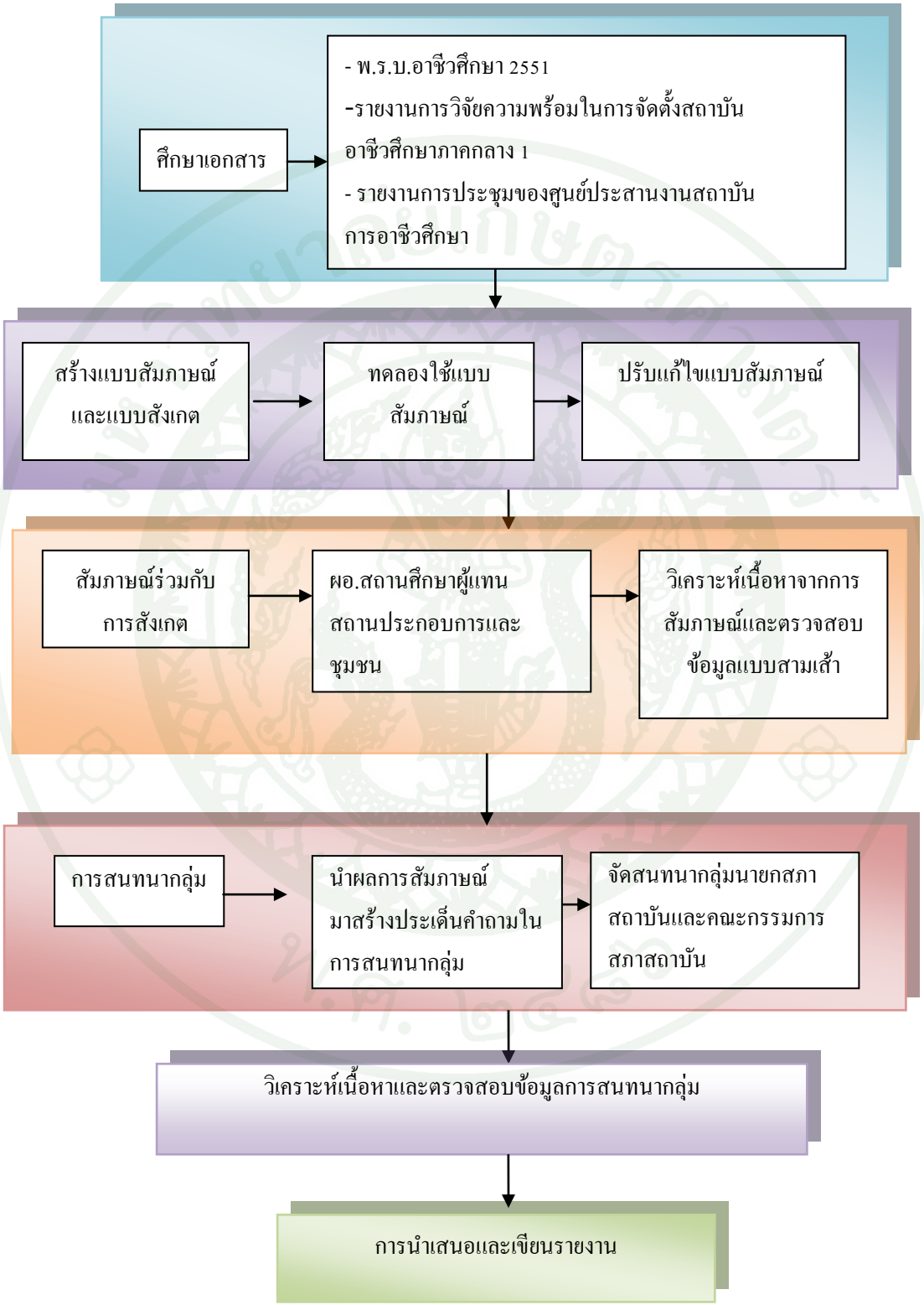

ภาพที่ 7 แผนภาพขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แผนภาพ ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

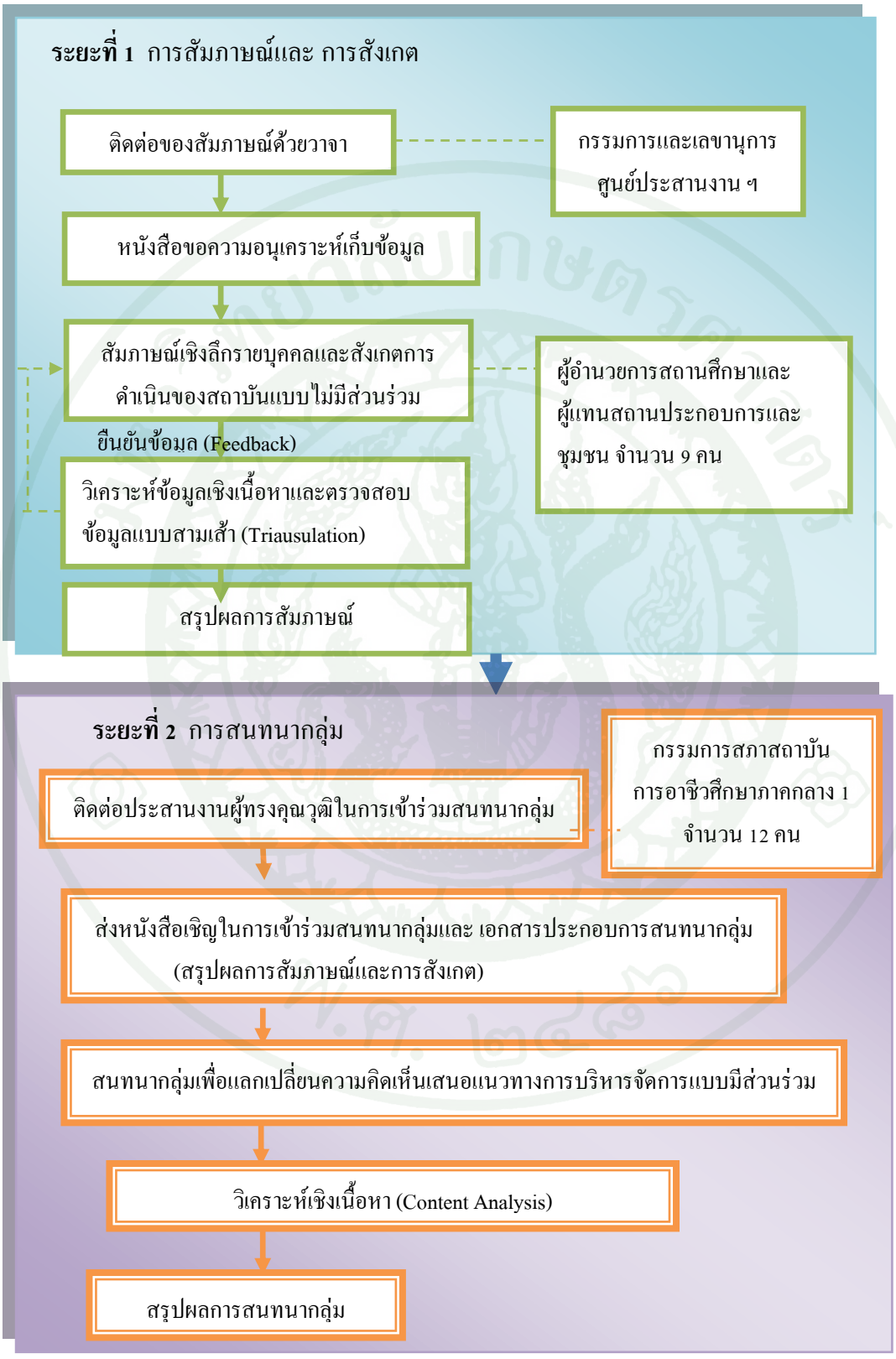

ภาพที่ 8 แผนภาพขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 4

ผลและวิจารณ์

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในทัศนะของผู้บริหาร กรรมการสภาสถาบัน สถานประกอบการและชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในทัศนะของผู้บริหาร กรรมการสภาสถาบัน สถานประกอบการและชุมชนจากการศึกษาเอกสารได้มีการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ถึงทัศนคติข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม การสังเกต และสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้แนวทางในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

ผลการศึกษาเอกสาร พบว่า สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา และกฎกระทรวงการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษายึดถือองค์ประกอบของเกณฑ์การประเมินความพร้อมในการรวมสถานศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

2. ด้านอาคาร สถานที่ สถานฝึกงาน และครุภัณฑ์

3. ด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษา

4. ด้านการผลิตและพัฒนากำลัง

ซึ่งจากการศึกษารายงานการศึกษาความเป็นไปได้ประกอบโครงการการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 พบว่าได้มีการรวมสถานศึกษาทั้งหมด 10 แห่ง ใน 4 จังหวัด ได้แก่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 4 แห่ง ประกอบด้วย วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการต่อเรือ จังหวัดปทุมธานี 3 แห่ง ประกอบด้วย วิทยาลัยการอาชีวศึกษาปทุมธานี วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี วิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี จังหวัดสระบุรี 2 แห่งประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคสระบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี และจังหวัดนนทบุรี 1 แห่งประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคนนทบุรี

จากการที่ได้มีการรวมสถานศึกษาเข้าร่วมกันจนเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ได้มีการดำเนินงานการบริหารจัดการโดยมีแนวคิดรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาโดยใช้หลักการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษา โดยคำนึงถึงการประสานความร่วมมือให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และเพื่อสร้างความเข้มแข็งใน การจัดการอาชีวศึกษาทุกระดับและทุกประเภทวิชา ให้พิจารณาสถานศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนากำลังคน เพื่อสนับสนุนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตามภาคการผลิต การพาณิชย์และการบริการ ที่มีพื้นที่ติดต่อกันคำนึงถึงการประสานความร่วมมือให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากรร่วมกัน 5 ประการได้แก่

1. ความเป็นเลิศในการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ

2. การตอบสนองความต้องการกำลังคนในการพัฒนาประเทศ

3. ประสิทธิภาพและเอกภาพการบริหารจัดการ

4. การระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐเอกชนและชุมชน ซึ่งนำไปสู่ความสามารถการพึ่งพาตนเอง

5. การประกันคุณภาพและการกำกับมาตรฐาน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากศูนย์ประสานงานสถาบันการอาชีวศึกษา ถึงแนวคิดรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษา และสอบถามข้อมูลจาก กรรมการและเลขานุการศูนย์ประสานงานสถาบันการอาชีวศึกษา โดยกล่าวว่า

“หลักในการรวมสถานศึกษาเป็นสถาบันนั้นเราจะยึดการมีส่วนร่วมในการใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และในการจัดตั้งสถาบันของเรานั้นเป็นการจัดการศึกษาในระบบทวิภาคี คือการที่ประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการ ที่จะมีการสร้างความสัมพันธ์ในการเอื้อประโยชน์ต่อกัน คือนักเรียนนักศึกษาที่เข้ามาเรียนในสถาบันจะมีการเรียนทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ และในกรณีปฏิบัตินั้น เราก็ได้สร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการที่จะส่งนักเรียนนักศึกษาออกไปปฏิบัติงานจริงที่สถานประกอบการตามหลักสูตรวิชาคือตรงสาขาที่เรียนและที่เอื้อประโยชน์ต่อกันคือสถานประกอบได้เพื่อให้บุคลากรเข้าไปปฏิบัติงานได้ตรงสาขาตามที่สถานประกอบการต้องการและสถาบันก็ได้ใช้ทรัพยากรร่วมกับสถานประกอบการ เช่น อุปกรณ์เครื่องมือช่างต่าง ๆ ก็จะตรงกับหลักการและแนวคิดของสถาบันที่ว่าการประสานความร่วมมือให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการจัดการอาชีวศึกษาทุกระดับและทุกประเภทวิชา”

ผลการสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคลของผู้อำนวยการสถานศึกษา

ผลการสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคล กลุ่มผู้อำนวยการสถานศึกษาแต่ละแห่ง จากการสัมภาษณ์ในทัศนคติการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 พบว่า

1.ความคิดเห็นในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

1.1 ด้านการให้การศึกษาวิชาชีพและเทคโนโลยี

การบริหารจัดการด้านการให้การศึกษาวิชาชีพและเทคโนโลยี เป็นการจัดการการศึกษาเพื่อการเรียนวิชาชีพที่เน้นการเรียนจากการปฏิบัติ ทั้งในด้านทฤษฎีและการฝึกอาชีพ ส่งเสริมสนับสนุน ทางด้านทักษะ วิชาชีพ สร้างคน สร้างงาน สร้างอาชีพ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยด้วยการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อการดำเนินงาน ส่งเสริมทางด้านวิชาชีพ โดยให้มีการสร้างงานวิจัยและนวัตกรรม ซึ่งเป็นการเรียนระบบทวิภาคีเต็มรูปแบบเป็นองค์ความรู้ที่ครบถ้วนสามารถนำไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประกอบอาชีพตามความใน พ.ร.บ. อาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 8 เป็นตัวกำกับและทำความเข้าใจ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบ เพื่อรองรับการเรียนจบ มีงานทำ มีรายได้เสริม ระหว่างเรียน

1.2 ด้านส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่ชำนาญการปฏิบัติการสอน

การบริหารจัดการด้านส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่ชำนาญการปฏิบัติการสอนต้องมีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการอบรม การศึกษาดูงานแก่ครู อาจารย์ ควรเปิดโอกาสให้ครู อาจารย์ ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูฝึกที่สถานประกอบการ ได้พัฒนาองค์ความรู้ ความสามารถ ศักยภาพของตนเอง ซึ่งเป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ความสามารถให้มีความชำนาญในสายงานวิชาเอก หรือสาขาวิชาที่สอน เป็นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ความเข้าใจและความพร้อมในการปฏิบัติการสอนหรือกิจกรรมทางวิชาการ

1.3 ด้านการวิจัยถ่ายทอดวิทยาการและเทคโนโลยี

ในการวิจัยและถ่ายทอดวิทยาการและเทคโนโลยี ควรให้ความสำคัญเป็นการพัฒนาตัวผู้เรียน ซึ่งต้องมีวิธีการที่เข้าใจง่ายหรือมีหลักการ มีแหล่งค้นคว้าข้อมูล และเทคโนโลยีที่ทันสมัย และสนับสนุนทางด้านเงินทุน ของรางวัลเพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจ จูงใจให้ผู้เรียนมีความสนใจในงานวิจัยและใส่ใจในด้านการวิจัยเพื่อเป็นการปรับปรุงหรือพัฒนานวัตกรรม การเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น ควรเป็นวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Aetion Research) การวิจัยและพัฒนา (Research and Development)เน้นเฉพาะด้านที่ผู้เรียนได้เรียน

1.4 ด้านทำนุบำรุงศาสนาศิลปะและวัฒนธรรมและอนุรักษณ์สิ่งแวดล้อม

การทำนุบำรุงศาสนาศิลปะและวัฒนธรรมและอนุรักษณ์สิ่งแวดล้อมมีการดำเนินการอยู่ในหลักสูตร เป็นกิจกรรม โครงการ แผนงาน หรือการออกทัศนศึกษา ที่มีการส่งเสริมสนับสนุนอนุรักษณ์สืบสานประเพณีและวัฒนธรรม พุทธศาสนา และมีการร่วมมือกับภาครัฐและเอกชน ชุมชนในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม การรณรงค์ตามเทศกาลต่าง ๆ วัฒนธรรมท้องถิ่น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.5 ด้านบริการวิชาการและวิชาชีพแก่สังคม

ด้านบริการวิชาการและวิชาชีพแก่สังคมนั้น เป็นภารกิจหลักของอาชีวศึกษา มีการจัดทำโครงการ ศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อประชาชน คือ การศึกษาคู่กับอาชีพ ที่มีการสอนหลักสูตรระยะสั้น สร้างงานสร้างอาชีพ และเสริมสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน ช่วยเหลือสังคม เป็นแหล่งบริการทางด้านวิชาการและวิชาชีพในการเรียนรู้ของชุมชนเพื่อก่อให้เกิดความรู้ และอาชีพ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน

2. ปัญหาด้านการดำเนินการบริหารจัดการของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

ปัญหาด้านการบริหารจัดการของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ส่วนใหญ่เป็นปัญหาขาดแคลนครู และบุคลากรทางการศึกษาในเรื่องของครูที่เกษียณอายุราชการไป ยังไม่มีการส่งกลับมาบรรจุหรือการทิ้งช่วงระยะเวลาที่นานทำให้เกิดการคาดแคลนครูชำนาญการ ปัญหารองลงมาคือความมั่นคงในการทำงานของบุคลากร เนื่องจากบุคลากรไม่มีการบรรจุ จึงส่งผลให้บุคลากรต้องหาสิ่งที่มั่นคง ซึ่งเป็นสาเหตุของการลาออกของบุคลากรและทำให้บุคลากรไม่เพียงพอในการดำเนินงาน และปัญหาในเรื่องของงบประมาณสนับสนุน ครุภัณฑ์ ในการประกอบกิจกรรม แผนงาน โครงการต่าง ๆ

3. ความพร้อมในการรวมสถานศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา 4 ด้าน

(3.1) ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

ความพร้อมในองค์ประกอบด้านครู และบุคลากรทางการศึกษา ส่วนใหญ่มีความพร้อมและมีการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการอบรม เปิดโอกาสให้ศึกษาอบรมความรู้จากสถานประกอบการเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มองค์ความรู้ที่ดีมากยิ่งขึ้น และในส่วนที่ยังไม่พร้อมจะเป็นในเรื่องของการดำเนินบางส่วนที่ต้องการบุคลากรเพิ่มขึ้นเนื่องจากภาระงานต้องมีการบรรจุสร้างความมั่นคงให้แก่บุคลากร

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.2 ด้านอาคาร สถานที่ สถานฝึกงาน และครุภัณฑ์

ความพร้อมในองค์ประกอบด้านอาคาร สถานที่ สถานฝึกงาน และครุภัณฑ์ทุกสถานศึกษามีความพร้อมจากความเก่าแก่มีประสบการณ์สามารถสร้างเครือข่ายในด้านต่าง ๆ ได้ ต้องมีการพัฒนาตนเองควบคู่ไปด้วยด้านอาคารมีความพร้อม สถานที่มีความพร้อม สถานฝึกงานมีการติดต่อประสานงานอย่างต่อเนื่องจากเดิมอยู่แล้วมีความพร้อมมากในทุกสถานศึกษา และส่วนครุภัณฑ์บางโรงที่ต้องมีการสนับสนุนด้านงบประมาณ แต่ส่วนใหญ่เอื้อกับสถานประกอบการ

3.3 ด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษา

ความพร้อมด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษามีการสร้างคนเตรียมคนให้พร้อม การมีส่วนร่วม พัฒนาคนให้มีวัฒนธรรมในองค์กรที่ดี ต้องมีการวางแผนงาน แผนคน แผนเงิน เริ่มที่คนเป็นสำคัญ พี่สอนน้อง สร้างขวัญกำลังใจ ให้อยู่อย่างมีความสุข ปัจจัยในการทำงาน สร้างความร่วมมือทั้งภายนอกและภายในสถานศึกษา สร้างความเข้าใจร่วมกัน ในการประชุมให้มีความยืดหยุ่นในการบริหาร ช่วยเหลือกันระดมความคิดแนวทางที่ได้มาเพื่อบริหารจัดการ

3.4 ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคน

ความพร้อมองค์ประกอบด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนมีการสนับสนุนอำนวยความสะดวก และต้องมีการพัฒนาจากทุกภาคส่วน การจัดประชุม อบรมศึกษาดูงาน ศึกษาเพิ่มเติมจากสถานประกอบการ เป็นจุดแข็งที่เราควรสร้างให้ นักเรียน ครู บุคลากรที่มีคุณภาพพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่

4. ความแตกต่างของการบริหารงานทั่วไปกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม

การบริหารงานทั่วไปเป็นการทำงานเฉพาะทาง บริหารตามแนวจุดประสงค์ นโยบายภายในองค์กร ตามกฎระเบียบ หรืออีกนัยหนึ่ง เป็นการบริหารตามสถานการณ์ ที่เป็นระบบ และมีการดำเนินงานตามสายงานที่มีอยู่แล้วส่วนการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมนั้นมีทั้งการมีส่วนร่วมภายในองค์กร และภายนอกองค์กร ทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กรก็ต้องมีการสร้าง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ความเข้าใจ สร้างเครือข่ายความร่วมมือ ความยืดหยุ่น และร่วมกันแสดงความคิดเห็นดำเนินการต่าง ๆไปในทิศทางเดียวกันด้วยความเสมอภาค

5. การดำเนินงานการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกา ภาคกลาง 1 กับชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ

แนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 กับชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ มีการแบ่งฝ่ายและหัวหน้างานรับผิดชอบในการติดต่อประสานงาน สร้างเครือข่าย ทั้งสถานประกอบการ และชุมชน มีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของสถานประกอบการและแหล่งชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจพูดคุยข้อตกลง ยืดหยุ่น ทำข้อตกลงความร่วมมือ(MOU)ร่วมกัน และมีการประชุมเชิญสถานประกอบการร่วม วางแผนยุทธศาสตร์ ทำแผนระยะสั้น ระยะยาว

6. การสร้างความร่วมมือทางวิชาการ และการกำหนดวิสัยทัศน์ กับชุมชน สถานประกอบการ หน่วยงานของรัฐ

ในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการ และการกำหนดวิสัยทัศน์ กับชุมชน สถานประกอบการ หน่วยงานของรัฐมีการรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ต่าง ๆ มาประชุมดำเนินการเชิญชวน เข้ามามีส่วนร่วม การเชิญผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้เฉพาะทางมีคุณสมบัติความสามารถมีเวลาว่างพอตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน สถานประกอบการ ให้เข้ามามีส่วนร่วมระดมความคิดเห็น เสนอแนะแนวทาง ประสบการณ์เพื่อแผ่เป็นวิทยาการ ร่วมกันคิดเสนอแนวแนวทางสรุปอบรม ทำความเข้าใจกัน ตั้งเป้าหมายและ สร้างความเข้าใจให้ชัดเจน

7. กระบวนการในการดำเนินการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

กระบวนการในการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1ต้องมีการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆมีความจริงใจสร้างความเชื่อถือ ต้องมีกระบวนการ ขั้นตอนสร้างเครือข่ายสร้างความประทับใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องให้เขารู้สึกว่าเขาเป็นผู้มีคุณค่า เน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์ที่ให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายเป้าหมายเดียวกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันและเกิดความยั่งยืนในการร่วมมือกัน ประสานความร่วมมือโดยการเชิญชวน ชี้แจงเหตุผล วัตถุประสงค์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

และผลประโยชน์ที่เกิดแก่ผู้เรียน ชุมชน สังคม หรือผู้ที่เกี่ยวข้องจะได้ทราบถึงคุณประโยชน์ที่เกิดขึ้นร่วมกัน

8.การสร้างความร่วมมือกับชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ

แนวทางในการสร้างความร่วมมือกับชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ ต้องมีการเชิญชวนประชาสัมพันธ์ ในการเข้ามามีส่วนร่วมเสนอแนะแนวคิด และสร้างความเข้าใจ ความเชื่อมั่น ให้ความยืดหยุ่น จริงใจ ให้ความสำคัญ มีประชุมชี้แจงการดำเนินของสถาบันโดยผ่านนักศึกษา คุณภาพนักศึกษา และผลประโยชน์ที่จะได้รับ

9. ชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ ที่มีการเอื้อต่อการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ

แนวทางที่จะให้ชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ ที่มีการเอื้อต่อการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการจะต้องมีการเอื้อกัน และช่วยเหลือกัน ทั้งด้านทรัพยากรครูบุคลากรใช้วิธีการหาจุดแข็งมาเป็นจุดขายและสร้างเครือข่ายสร้างความร่วมมือแบบแลกเปลี่ยนช่วยเหลือกันต้องยืดหยุ่น

10. การให้สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 มีบทบาทในการชี้นำ สังคม ชุมชน ในการพัฒนาอาชีพ การประกอบการชีพ และสร้างนวัตกรรมเพื่อชุมชน

แนวทางในการให้สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 มีบทบาทในการชี้นำ สังคม ชุมชน ในการพัฒนาอาชีพ การประกอบการชีพ และสร้างนวัตกรรมเพื่อชุมชนใช้การประชาสัมพันธ์ยุทธศาสตร์ถึงบริบทของชุมชน ส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาชีพ งานบริการแก่ชุมชน สร้างความเข้าใจ และเข้าให้ถึงกลุ่มเป้าหมายโดยการนำผลงานออกมาจัดแสดง หรือคุณภาพของผู้เรียนให้ชุมชนได้เห็นเพื่อสร้างความเชื่อมั่น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

11. แนวทางในการให้สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 มีระบบการประกันคุณภาพและการกำกับมาตรฐาน

มีระบบการประกันคุณภาพและการกำกับมาตรฐานโดยทางสถาบันมีแนวทางการบริหารจัดการ ตามมาตรฐานคุณภาพอาชีวศึกษาทั้งในระบบ ปวช. ปวส. และระดับปริญญาตรี ซึ่งมีโครงสร้างการบริหารจัดการภายใต้คณะกรรมการสภาสถาบัน คณะอนุกรรมการสภาสถาบันด้านการประกันคุณภาพ และคณะกรรมการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา ในด้านการบริหารจัดการ แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ มีการประกันคุณภาพภายใน ระดับบุคคล ระดับสถานศึกษา ซึ่งมีการประเมินตนเองในทุก ๆ ปี และ ประเมินจากต้นสังกัด ทุก 3 ปี รวมทั้งสถาบัน ขณะนี้ อยู่ในช่วงดำเนินการ

ผลการสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคลผู้แทนสถานประกอบการ และผู้แทนชุมชน

จากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในทัศนคติการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและแนวทางที่จะสร้างความร่วมมือที่จะใช้ในการบริหารสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 แต่ละท่านได้แสดงทัศนคติ ความคิดเห็นและเสนอแนะในแต่ละด้าน ดังนี้

1. สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 มีการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้บุคคลในชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ เข้ามาร่วมกิจกรรมของสถาบันบ้างหรือไม่ อย่างไร

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 มีการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสเชิญชวนให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในด้านหลักสูตรเป็นการสอนศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนนักศึกษา และมีการประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการโดยใช้วิธีการส่งหนังสือติดต่อเพื่อส่งนักเรียนนักศึกษาออกฝึกงาน และอาจารย์ประจำสาขาเข้าติดต่อประสานงานด้วยตนเอง โดยมีการให้ทางสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการประเมินนักเรียนนักศึกษาและอาจารย์ร่วมนิเทศนักเรียนนักศึกษา

2. ท่านคิดว่าชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ สามารถให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ได้อย่างไร

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ สามารถให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 1ทางด้านทุนทรัพย์ ทางด้านวิชาการในการจัดโครงการต่าง ๆ ในเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรมให้แก่นักเรียนนักศึกษา เสนอแนะแนวคิดการแชร์ประสบการณ์ทางด้านสายงานของตนเองที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่โรงเรียน วิทยาลัย ชุมชน และคุณภาพของผู้เรียน

3. ในฐานะที่ท่านเป็นตัวแทนของชุมชน สถานประกอบการ หรือหน่วยงานของรัฐ ท่านคิดว่าสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ควรมีการดำเนินงานอย่างไรในการที่จะดึงชุมชน สถานประกอบการ หรือหน่วยงานรัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ควรมีการดำเนินงานในการที่จะดึงชุมชน สถานประกอบการ หรือหน่วยงานรัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยการประชาสัมพันธ์เชิญชวน ติดต่อสื่อสารบอกวัตถุประสงค์ที่ดำเนินงานและใช้ความจริงใจในการสร้างความร่วมมือสารสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

4. ท่านคิดว่าการที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 นั้นมีประโยชน์อย่างไร

ประโยชน์จาการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ได้ร่วมสร้างชื่อเสียงแก่ชุมชน สังคม และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตรงสาขางาน ช่วยแก้ปัญหาในการขาดแคลนแรงงาน สร้างความภาคภูมิใจให้แก่สถาบัน และผู้ปกครองคนในชุมชน

5. ท่านมีความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง1 อย่างไรบ้าง

ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง1 จะต้องมีการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชนต้องเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน เข้าถึงชุมชนหรือการเชิญชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถาบัน โดยมีการประชาสัมพันธ์ชี้ให้ชุมชนเห็นถึงประสิทธิภาพของสถาบันในการดำเนินงานการผลิตนักเรียนให้มี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คุณภาพ และสร้างความเข้าใจบอกถึงประโยชน์ที่ชุมชน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องจะได้รับ โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือทัศนคติต่อกัน ระดมความคิดเห็นและนำข้อเสนอแนะหรือข้อคิดมาปรับปรุงหรือพัฒนาที่ทำให้สถาบันดีขึ้นเป็นการร่วมมือแบบได้ประโยชน์ทั้งสองฝ่าย

ผลการสังเกตพฤติกรรม การดำเนินงานของบุคลากรในสถาบันการอาชีวศึกษาในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

จากข้อสังเกตที่ค้นพบ เกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1. รูปแบบการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ที่มีเอกภาพเอื้อต่อการใช้ทรัพยากรร่วมกันการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ ความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษากับหน่วยงานของรัฐ สถานประกอบและชุมชน มี การจัดประชุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น สร้างความเข้าใจ กับครู บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้อง มอบหมายภาระหน้าที่และร่วมตัดสินใจในการดำเนินงาน เป็นทีมที่มีความยืดหยุ่นในการทำงาน และส่งเสริมสนับสนุนในการใช้ทรัพยากรร่วมกับสถานประกอบการ

2. บทบาทในการชี้นำสังคม ชุมชน ในการพัฒนาวิชาชีพ การประกอบอาชีพ มีการให้บริการทางวิชาชีพกับชุมชนในหลักสูตรระยะสั้น มีการจัดกิจกรรมโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อประชาชน สนับสนุนและพัฒนานวัตกรรมเพื่อการประกอบอาชีพในชุมชน และมีการพัฒนาเครื่องจักรอุปกรณ์ให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น

3. ระบบการประกันคุณภาพและการกำกับมาตรฐาน มีการจัดอบรมชี้แจงระบบและแนวทางการประกันคุณภาพ และการกำกับมาตรฐาน และให้ความสำคัญการสอบเทียบวัดความรู้ขององค์กร เพื่อยกระดับคุณภาพ และมาตรฐานในการประกันคุณภาพ

4. ความคล่องตัวและความสะดวกในการบริหารจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาภายในสถาบันและสาขาวิชา มีระบบสารสนเทศที่เป็นศูนย์กลางในการบริหารจัดการเพื่อการตัดสินใจร่วมกัน การสื่อสารในกลุ่มที่เป็นรูปแบบทีม ร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5. การสร้างความเข้าใจกับครู บุคลากรในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องถึงการบริหารจัดการสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 แบบมีส่วนร่วม สภาสถาบันมีการออกระเบียบข้อบังคับตามอำนาจหน้าที่ที่เป็นข้อตกลงร่วมกันในสภาสถาบัน มีการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการและรับฟังข้อคิดเห็นแลกเปลี่ยนถึงความต้องการของสถานประกอบการ ชุมชน

6. การสร้างความเข้าใจกับครู บุคลากรในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องถึงการบริหารสถาบันอาชีวศึกษา แบบมีส่วนร่วม มีการประชุมแลกเปลี่ยนข้อคิกเห็นและแนวทางข้อตกลงร่วมกันในการดำเนินการบริหารจัดการโดยอิงตาม พรบ. อาชีวศึกษา 2551 และร่วมลงมติข้อคิดเห็นที่เห็นพร้อมต้องกันในการดำเนินงานต่อไป

7. ครูบุคลากรทางการศึกษามีความโดดเด่นและความชำนาญการ มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครู อาจารย์ผู้สอนได้ฝึกงานในสถานประกอบการในด้านทักษะวิชาชีพชั้นสูง และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการอบรมร่วมกัน ระหว่างครู บุคลากร ครูฝึกสถานประกอบการ ในด้านการวิจัย และพัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์

8. อาคารสถานที่ สถานที่ฝึกงานเครือข่ายความร่วมมือที่มีการเชื่อมโยงกับสถานประกอบการ มีการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการและแลกเปลี่ยนความต้องการของทั้งสองฝ่าย และเอื้อประโยชน์ให้กันร่วมมือกันในการตอบสนองความต้องการของทั้งสองฝ่ายทั้งในส่วนของเครื่องมือ อุปกรณ์เครื่องจักรใช้กับสถานประกอบการทางสถาบันผลิตนักศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานในสาขาวิชาชีพ

9. ในการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี โดยมีแผนการรับผู้เรียนอย่างชัดเชนในแต่ละปี คือมีการตกลงร่วมกันในการรับผู้เรียน คุณสมบัติของผู้เรียนระหว่าง สถานศึกษาและสถานประกอบการ ร่วมกำหนดมาตรฐานการคัดเลือกผู้เรียน และร่วมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางด้านหลักสูตรที่เปิดเรียนโดยมีการจัดการประชุมชี้แจงหลักสูตร ข้อกำหนด ต่าง ๆ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลการสนทนากลุ่มของ ผู้ทรงคุณวุฒิ นายกสภาสถาบันและคณะกรรมการสภาสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

จากการการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับการดำเนินงานการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 มาจำแนกประเภท จัดหมวดหมู่ และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ผลการศึกษา ดังนี้

ประเด็นที่ 1 แนวทางการแก้ปัญหาการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 โดยเน้นการมีส่วนร่วม

จากผลการสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคลปัญหาที่พบส่วนใหญ่ มีดังนี้

การขาดแคลน ครู และบุคลากรทางการศึกษาในเรื่องของการครูที่เกษียณอายุราชการไปยังไม่มีการส่งกลับมาบรรจุหรือการทิ้งช่วงระยะเวลาที่นานทำให้เกิดการขาดแคลนครูชำนาญการ มีแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้โดยกระจายอัตรากำลังภายในสถาบัน ยุบรวมอัตราการเข้าสู่มาตรฐานตำแหน่งใหม่ เช่น อัตราว่าง 2 อัตรา รวมกันได้อัตราตำแหน่งใหม่ในสถาบันตำแหน่งเดียวโดยดูที่เงินเดือนเพิ่มมากขึ้น หรือ เคลื่อนย้ายครูอาจารย์จากวิทยาลัยหนึ่งมาอีกวิทยาลัยหนึ่งเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนและช่วยเหลือกันทางด้านทรัพยากรครูและบุคลากร หรือใช้อัตราจากสถานศึกษาภายนอกสถาบันที่มีความสมัครใจ โดยจ้างเป็นอาจารย์พิเศษ ผู้แทนชุมชนนักปราชญ์ที่ชำนาญการและการจ้างลูกจ้างชั่วคราวในด้านธุรการหรือกิจกรรมต่าง ๆ มาแก้ไขปัญหาทางด้านการขาดแคลนบุคลากร เป็นการช่วยเหลือกัน

ความมั่นคงในการทำงานของบุคลากรเนื่องจากเป็นพนักงาน ไม่มีการบรรจุก็จะส่งผลให้บุคลากรต้องหาสิ่งที่มั่นคง เป็นปัญหาการลาออกของบุคลากรและทำให้บุคลากรไม่เพียงพอในการดำเนินงาน มีแนวทางในการแก้ไขปัญหา ดังนี้ ทางอาชีวศึกษาได้มีเปิดกรอบการบรรจุให้บุคคลภายในสอบบรรจุโดยที่ไม่มีการรับบุคคลภาคนอกเพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงให้แก่บุคลากรที่ทำงานเป็นระยะเวลาหลายปี

งบประมาณสนับสนุนจะเป็นปัญหาที่สถานศึกษาส่วนใหญ่กล่าวถึงงบประมาณสนับสนุนช่วยเหลือเพราะ กิจกรรม แผนงาน โครงการต่างๆ ก็ต้องมีงบประมาณในการดำเนินงาน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หากขาดแคลน ต้องแก้ไขในส่วนของงบประมาณนั้น การจัดสรรงบประมาณขึ้นอยู่กับ สอศ. ภายใต้ภาระงานแนวทางในระดับ ปวช. ปวส. และปริญญาตรี เป็นงบประมาณภายใต้ผลผลิต

ครุภัณฑ์ในบ้างสถานที่ไม่เพียงพอ ในส่วนนี้เป็นการสร้างความร่วมกับสถานประกอบในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยทำ MOU ในการใช้เครื่องจักร/อุปกรณ์ของสถานประกอบการในการเรียนรู้ของนักเรียนนักศึกษา

ประเด็นที่ 2 แนวทางในการสร้างความพร้อมในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

วัตถุประสงค์จัดตั้งสถาบันเพื่อรวมศักยภาพความพร้อมร่วมกัน ดังนั้นต้องสร้างความเข้าใจและความร่วมมือกับ ผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่ ให้มีความเข้าใจตรงกันในการบริหารสถาบัน ด้านโครงสร้างการบริหาร อำนาจหน้าที่กฎหมายที่เกี่ยวข้อง การบริหารงานวิชาการ ระบบงานสารบรรณ การวางยุทธศาสตร์ร่วมกัน แนวทางการจัดการเรียนการสอนปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ การกำหนดกรอบอัตรากำลัง การเกลี่ยอัตรากำลังในระยะแรก รวมทั้งกระบวนการเข้าสู่ตำแหน่งตามโครงสร้างเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและสำเร็จ

ประเด็นที่ 3 แนวทางการดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการสร้างความร่วมมือทางวิชาการ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 เตรียมดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการ โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่แล้วนำมาใช้ในการจัดประชุมร่วมกับชุมชน สถานประกอบการ หน่วยงานของรัฐที่เป็นเครือข่ายทางวิชาการ เพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย มีการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสาร การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้มีทักษะในด้านการสอน การวิจัย การสร้างนวัตกรรม และมีการจัดอบรม เพื่อพัฒนาครูอาจารย์ ครูฝึกร่วมกัน

2. ด้านกระบวนการในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 เตรียมดำเนินการในกระบวนการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม โดยมีการมอบหมายภาระหน้าที่ การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มีความชัดเจนมีกระบวนการและขั้นตอนร่วมกันขับเคลื่อน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สถาบันการอาชีวศึกษา ให้บรรลุจุดมุ่งหมายเดียวกันเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการร่วมมือกัน โดยสร้างเครือข่ายที่ให้ทุกคนมีความประทับใจ และรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า และเน้นคุณภาพผู้เรียน

3. ด้านการใช้ทรัพยากรร่วมกันและสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 เตรียมดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในการใช้ทรัพยากรร่วมกันและสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยออกระเบียบข้อบังคับตามอำนาจหน้าที่ที่เป็นข้อตกลงร่วมกันในสภาสถาบันให้เป็นที่ยอมรับในมุมกว้างในเรื่อง รายได้ภายในสถาบัน การนำไปใช้ประโยชน์การจัดสรรประโยชน์ การใช้ทรัพยากรร่วมกัน การแลกเปลี่ยนบุคลากรภายในสถาบันและต่างสถาบัน และการรวมศักยภาพของสถานศึกษาสามารถตอบสนองความต้องการของภาคแรงงานได้เป็นอย่างดีในเชิงคุณภาพของผู้จบการศึกษา การรวมระบบเครือข่ายด้านสารสนเทศเข้าด้วยกันทำให้องค์กรสถาบันมีความเข้มแข็งมากขึ้น ทำให้มีศูนย์กลางในการบริหารจัดการตอบสนอง การพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area Base) เพื่อเป็นแนวทางที่จะให้ชุมชน สถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐ เอื้อต่อการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการจะต้องมีการเอื้อองค์ประกอบต่าง ๆที่ช่วยเหลือกัน

4. การพัฒนาอาชีพ การประกอบอาชีพและสร้างนวัตกรรมเพื่อชุมชน การอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 เตรียมดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในการ โดยมีการบริการวิชาการและวิชาชีพแก่สังคมการพัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ ในทุกระดับชั้นโดยบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอน การให้บริการทางวิชาชีพกับชุมชนในหลักสูตรระยะสั้น และการให้บริการตามโครงการที่ดำเนินการในระดับประเทศตาม นโยบาย และส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดค้นนวัตกรรมที่สามารถใช้ประโยชน์เพื่อการประกอบอาชีพในชุมชน หรือพัฒนาเครื่องจักรอุปกรณ์ที่มีอยู่แล้วให้มีคุณภาพมากขึ้น และการลงทุนการสร้างงานในชุมชนโดยให้การสนับสนุนทางด้านวิชาการ และการพัฒนานวัตกรรม

5. ระบบการประกันคุณภาพและการกำกับมาตรฐาน สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 เตรียมดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และสถาบัน การสอบเทียบหรือวัดความรู้ขององค์กร การทดสอบมาตรฐานวิชาชีพ หรือมาตรฐานอาชีพที่เป็นสากลในระดับอาเซียน และการประกันคุณภาพภายใน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แผนภาพแนวคิดการบริหารจัดการ

แบบมีส่วนร่วม

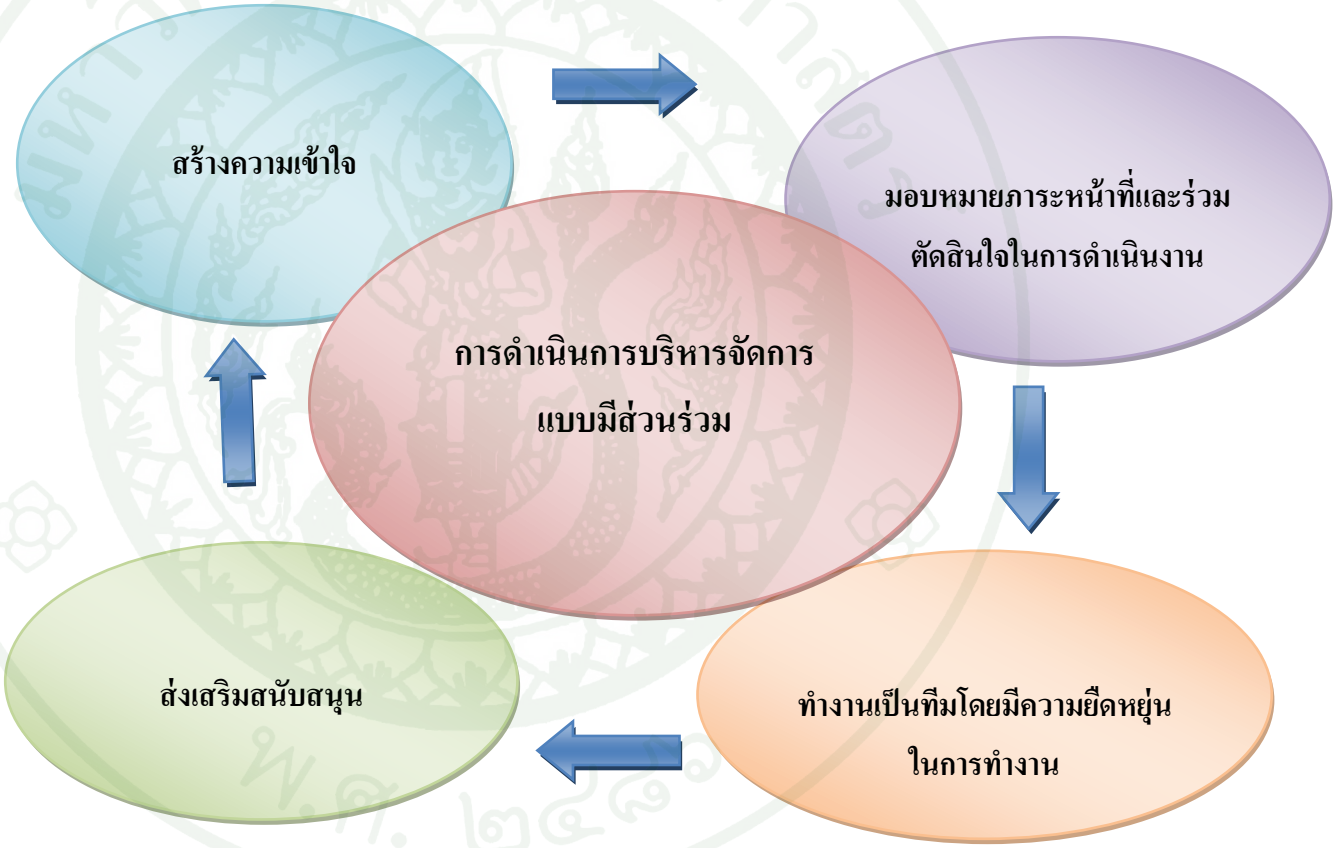

ภาพที่ 9 แนวคิดการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้อวิจารณ์

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ร่วมกับการสังเกต การศึกษาจากเอกสารภายในสถาบันฯ และการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับการดำเนินงานการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ในทัศนะของผู้บริหาร กรรมการสภาสถาบัน สถานประกอบการและชุมชน มาจำแนกประเภท จัดหมวดหมู่ และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล มีข้อวิจารณ์ดังนี้

การดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

ประเด็นที่ 1 แนวทางการแก้ปัญหาการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 โดยเน้นการมีส่วนร่วม

แนวทางการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ที่ได้พิจารณาประเด็นแนวทางการแก้ปัญหาจากวิทยาลัยทั้ง 10 แห่ง จากการรวมกลุ่มเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามพรบ. อาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 โดยมีทิศทาง และแนวทางในการแก้ปัญหาโดยใช้การมีส่วนร่วม ซึ่งใช้วิธีการกระจายอัตรากำลังภายในสถาบัน ยุบรวมอัตราการเข้าสู่มาตรฐานตำแหน่งใหม่ เช่น อัตราว่าง 2 อัตรา รวมกันได้อัตราตำแหน่งใหม่ในสถาบันตำแหน่งเดียวโดยดูที่เงินเดือนเพิ่มมากขึ้น เคลื่อนย้ายครูอาจารย์จากวิทยาลัยหนึ่งมาอีกวิทยาลัยหนึ่งเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนและช่วยเหลือกันทางด้านทรัพยากรครูและบุคลากร หรือใช้อัตราจากสถานศึกษาภายนอกสถาบันที่มีความสมัครใจ โดยจ้างเป็นอาจารย์พิเศษ ผู้แทนชุมชนนักปราชญ์ที่ชำนาญการ และการจ้างลูกจ้างชั่วคราวในด้านธุรการหรือกิจกรรมต่าง ๆ มาแก้ไขปัญหาทางด้านการคาดแคลนบุคลากร เป็นการช่วยเหลือกันและร่วมกันรับผิดชอบในภาระงานในปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ พรหมสวัสดิ์ ทิพย์คงคา (2551) ได้กล่าวไว้ว่า ความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษา การจัดการอาชีวศึกษาให้ความสำคัญกับความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนของการร่วมรับผิดชอบด้านทรัพยากรและร่วมบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการอาชีวศึกษาซึ่งสถานประกอบการและภาคเอกชนจะมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งโดยมีเป้าหมายการดำเนินการสร้างเครือข่ายการประสานงานผลิตกำลังคนอาชีวศึกษาร่วมกับภาคเอกชนและหน่วยงานอื่นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและสอดคล้องกับตลาดแรงงานในส่วนของงบประมาณนั้นการจัดสรรงบประมาณขึ้นอยู่กับ สอศ. ภายใต้ภาระงานในระดับ ปวช. ปวส. และปริญญาตรี เป็น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

งบประมาณภายใต้ผลผลิต ในส่วนของครุภัณฑ์สถาบันได้มีการสร้างความร่วมมือโดย การทำ (MOU) กับสถานประกอบการ จึงใช้เครื่องจักร/อุปกรณ์ของสถานประกอบการในการเรียนรู้ของนักเรียนนักศึกษาและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 13 ความว่า มีการรวมสถานศึกษาเข้าร่วมกันจนเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ได้มีการดำเนินงานการบริหารจัดการ โดยมีแนวคิดรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาโดยใช้หลักการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษา โดยคำนึงถึงการประสานความร่วมมือให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรร่วมกันคำนึงถึงการประสานความร่วมมือให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากรร่วมกันในส่วนของการระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐเอกชนและชุมชน ซึ่งนำไปสู่ความสามารถการพึ่งพาตนเอง

ประเด็นที่ 2 ความพร้อมในการดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

จากวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสถาบันเพื่อรวมศักยภาพความพร้อมร่วมกัน จึงได้มีการสร้างความเข้าใจ และความร่วมมือกับ ผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหาร ครูเจ้าหน้าที่ ให้มีความเข้าใจตรงกันในการบริหารสถาบัน ด้านโครงสร้างการบริหาร อำนาจหน้าที่กฎหมายที่เกี่ยวข้อง การบริหารงานวิชาการ ระบบงานสารบรรณ การวางยุทธศาสตร์ร่วมกัน แนวทางการจัดการเรียนการสอนปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ การกำหนดกรอบอัตรากำลัง การเกลี่ยอัตรากำลังในระยะแรก รวมทั้งกระบวนการเข้าสู่ตำแหน่งตามโครงสร้างเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและสำเร็จและเป็นแนวทางในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับ พิพัฒน์ ประดับเพชร และคณะ (2553) กล่าวไว้ว่า การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม คือการที่บุคคลในองค์กรหรือต่างองค์กรได้ร่วมกันเพื่อจัดการงานให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและสำเร็จ และมีการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้เป็นการสร้างสรรค์ระดมสรรพกำลังจากบุคคลต่าง ๆ เช่นพลังความคิด สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ เป็นการสร้างบรรยากาศและพัฒนาประชาธิปไตยในการทำงานช่วยให้ลดความขัดแย้งระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงาน เพราะเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันมีส่วนช่วยให้ประสานงานกันดีการบริหารแบบมีส่วนร่วมจะทำให้งานมีประสิทธิภาพและคุณภาพที่ดี เพราะจะมีความรับผิดชอบผลงานที่เกิดขึ้นจะก่อให้เกิดความภาคภูมิใจแก่บุคลากร เพราะทุกคนมีส่วนร่วมในความสำเร็จของงานช่วยให้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การทำงานสำเร็จลงได้ในเวลาอันรวดเร็วเพราะมีการแบ่งหน้าที่กันทำและสร้างความสมดุลระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายปฏิบัติ

ประเด็นที่ 3 แนวทางการดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม 5 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านการสร้างความร่วมมือทางวิชาการ

ผลการศึกษาพบว่า มีการเตรียมการในการดำเนินการวางระบบงานการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารระหว่างสถานศึกษาภายในสถาบันกับสถานประกอบการ การจัดโครงการในการพัฒนาครูอาจารย์ ครูฝึก โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้มีทักษะในด้านการสอน การวิจัย การสร้างนวัตกรรม และอบรมร่วมกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 มีการสร้างความร่วมมือด้วยการสร้างเครือข่ายเพื่อให้ทุกฝ่ายหรือหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและการดำเนินงานทางวิชาการในด้านต่าง ๆ ของสถาบันฯสอดคล้องกับ ถวิลวดี บุรีกุล (2548) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการดำเนินการ การร่วมรับผลประโยชน์ และสอดคล้องกับ พรหมสวัสดิ์ ทิพย์คงคา (2551) กล่าวว่าการจัดการอาชีวศึกษาควรให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมกันรับผิดชอบด้านทรัพยากรและร่วมบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการอาชีวศึกษา และสร้างเครือข่ายการประสานงานผลิตกำลังคนอาชีวศึกษาร่วมกับภาครัฐ ภาคเอกชนและหน่วยงานอื่น ๆ

2. ด้านกระบวนการในการดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม

ผลการศึกษาพบว่ามีการเตรียมการในการดำเนินการในการกำหนดเป้าหมายเพื่อการสร้างความเข้าใจร่วมกันในรูปแบบการบริหารจัดการแบบสถาบันการอาชีวศึกษา มอบหมายภาระหน้าที่ให้มีความชัดเจนและร่วมกันขับเคลื่อนสถาบันการอาชีวศึกษาเน้นคุณภาพผู้เรียน เนื่องจากในการบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดพลังในการขับเคลื่อนงานจำเป็นต้องให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการของการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและบรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับสมยศ นาวีการ (2545) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม ต้องให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ การใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความเชี่ยวชาญของบุคคลในการบริหารแบบมีส่วนร่วมสอดคล้องกับประพันธ์พงศ์ ชิณพงษ์ (2551) ได้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกัน ในเรื่องของความต้องการและทิศทางการเปลี่ยนแปลงก่อให้เกิดความคิดริเริ่มโครงการและความเปลี่ยนแปลงตามที่ต้องการ

3. ด้านการใช้ทรัพยากรร่วมกันและสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ

ผลการศึกษาพบว่ามีการเตรียมการดำเนินการในการออกระเบียบข้อบังคับตามอำนาจหน้าที่ที่เป็นข้อตกลงร่วมกันในสภาสถาบันให้เป็นที่ยอมรับในมุมกว้างในเรื่อง รายได้ภายในสถาบัน การนำไปใช้ประโยชน์การจัดสรรประโยชน์ การใช้ทรัพยากรร่วมกัน การแลกเปลี่ยนบุคลากรภายในสถาบันและต่างสถาบันเพราะว่าการใช้ทรัพยากรร่วมกันทั้งกำลังคน วัสดุ ครุภัณฑ์ บุคลากร แหล่งเรียนรู้ต้องได้รับการร่วมมือจากทุกฝ่ายหรือทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของผู้เรียน สอดคล้องกับ พรหมสวัสดิ์ ทิพย์คงคา (2551) กล่าวว่า การจัดการอาชีวศึกษาควรให้ความสำคัญกับความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนของการร่วมรับผิดชอบด้านทรัพยากรและร่วมบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการอาชีวศึกษา โดยเฉพาะสถานประกอบการและภาคเอกชนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการดำเนินการและร่วมกันสร้างเครือข่ายการประสานงานผลิตกำลังคนอาชีวศึกษาทั้งภาคเอกชนและหน่วยงานอื่น ๆ สอดคล้องกับ พิพัฒน์ประดับเพชร และคณะ (2553) กล่าวว่า การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ต้องให้บุคคลในองค์กรหรือต่างองค์กรร่วมกันจัดการงาน อย่างสร้างสรรค์ระดมสรรพกำลังจากที่ต่าง ๆ ทั้งพลังความคิด สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จ

4. ด้านการพัฒนาอาชีพ การประกอบอาชีพและสร้างนวัตกรรมเพื่อชุมชน

ผลการศึกษาพบว่ามีการเตรียมการในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ในทุกระดับชั้นโดยบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนคิดค้นนวัตกรรมที่สามารถใช้ประโยชน์เพื่อการประกอบอาชีพในชุมชนทั้งนี้อาจเนื่องจากการเรียนอาชีวศึกษาจำเป็นต้องมีทักษะใน การประกอบอาชีพ อาจใช้วิธีการเสริมพลังการเรียนรู้ด้วยการคิดและประดิษฐ์ชิ้นงานจัดทำโครงงานสิ่งประดิษฐ์เพื่อให้ได้ผลงานที่นำไปเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนและการประกอบอาชีพ โดยครูต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดร่วมตัดสินใจในการบริหารจัดการและ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การดำเนินงานร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสะท้อนถึงการเตรียมความพร้อมในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต สอดคล้องกับ สันติชัย เอื้อจงประสิทธ์ (2551) กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มตัดสินใจในการปฏิบัติงานและการร่วมในการแก้ไขปัญหา ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นและอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของส่วนรวมย่อมส่งผลกระทบต่อตนเองและองค์การให้มีคุณภาพ

5. ระบบการประกันคุณภาพและการกำกับมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่ามีการเตรียมการดำเนินการใน การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในระดับสถานศึกษาและสถาบัน สร้างความร่วมมือสร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญ มีเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะสูง และให้ความสำคัญกับการสอบเทียบวัดความรู้ขององค์กรเนื่องจากทุกหน่วยงานของสถาบันให้ความตระหนัก เห็นความสำคัญ และให้ความร่วมมือกับการประกันคุณภาพการศึกษาในทุกมิติที่ส่งผลต่อคุณภาพสถานศึกษา ครู และผู้เรียน ให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพการศึกษาจากภายนอกสอดคล้องกับ งานวิจัยของ อัครวงศ์ บารมีธนเศรษฐ์ (2551: บทคัดย่อ) พบว่า องค์ประกอบในการประกันคุณภาพที่ก่อให้เกิดคุณภาพผลผลิตขึ้นอยู่กับการจัดหลักสูตรการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนการวัดและประเมินผล การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม และการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมส่วนการพัฒนาการเรียนรู้นั้นขึ้นอยู่กับแหล่งการเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาครูสำหรับการบริหารจัดการนั้น ประกอบด้วย การให้บริการภายในสถานศึกษาการให้บริการกับชุมชนและ การประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการและชุมชน และการจัดการประกอบด้วยการจัดทำแผนงาน/โครงการของสถานศึกษา การกระจายอำนาจ การบริหารแบบมีส่วนร่วมและ และสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในทัศนะของผู้บริหาร กรรมการสภาสถาบัน สถานประกอบการและชุมชน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัย เก็บข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์เจาะลึกเป็นรายบุคคล และสังเกตพฤติกรรม กลุ่มเป้าหมายมี 2 กลุ่ม กลุ่มแรก ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้แทนสถานประกอบการ ผู้แทนชุมชน ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 9 คน และ กลุ่มที่สอง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นคณะกรรมการสภาสถาบันที่อยู่ในสภาสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 12 คนในการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus-Group)

ผลการสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคลของกลุ่มผู้อำนวยการสถานศึกษา

ความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ในสภาพปัจจุบันของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

ความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ในสภาพปัจจุบันของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการให้การศึกษาวิชาชีพและเทคโนโลยี ด้านส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่ชำนาญการปฏิบัติการสอน ด้านการวิจัยถ่ายทอดวิทยาการและเทคโนโลยี ด้านทำนุบำรุงศาสนาศิลปะและวัฒนธรรมและอนุรักษณ์สิ่งแวดล้อม และด้านบริการวิชาการและวิชาชีพแก่สังคม เป็นการจัดการการศึกษาเพื่อการเรียนวิชาชีพที่เน้นการเรียนจากการปฏิบัติ ทั้งในด้านทฤษฎีและการฝึกอาชีพ มีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการอบรมการศึกษาดูงานแก่ครู อาจารย์ เปิดโอกาสให้ครู อาจารย์ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูฝึกที่สถานประกอบการ ได้พัฒนาองค์ความรู้ ความสามารถ ศักยภาพของตนเอง เป็นการสร้างเครือข่ายความ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ร่วมมือให้ความสำคัญเป็นการพัฒนาตัวผู้เรียน ซึ่งต้องมีวิธีการที่เข้าใจง่ายหรือมีหลักการ มีแหล่งค้นคว้าข้อมูล และเทคโนโลยีที่ทันสมัย และสนับสนุนทางด้านเงินทุน ของรางวัลเพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจ จูงใจให้ผู้เรียนมีความสนใจในงานวิจัยและใส่ใจในด้านการวิจัยเพื่อเป็นการปรับปรุงหรือพัฒนานวัตกรรม การเรียนรู้ ให้ดียิ่งขึ้น ควรเป็นวิจัยเชิงปฏิบัติการและการพัฒนา เน้นเฉพาะด้านที่ผู้เรียนได้เรียน ดำเนินการอยู่ในหลักสูตร เป็นกิจกรรม โครงการ แผนงาน หรือการออกทัศนศึกษา ที่มีการส่งเสริมสนับสนุน อนุรักษณ์สืบสานประเพณีและวัฒนธรรม พุทธศาสนา และมีการร่วมมือกับภาครัฐและเอกชน ชุมชนในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมจัดทำโครงการ Fix it Center คือ การศึกษาคู่กับอาชีพ ที่มีการสอนหลักสูตรระยะสั้น สร้างงานสร้างอาชีพ และเสริมสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน ช่วยเหลือสังคม เป็นแหล่งบริการทางด้านวิชาการและวิชาชีพในการเรียนรู้ของชุมชนเพื่อก่อให้เกิดความรู้ และอาชีพ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน

ปัญหาด้านการดำเนินการบริหารจัดการของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

ปัญหาด้านการบริหารจัดการของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ส่วนใหญ่เป็นปัญหาขาดแคลนครู และบุคลากรทางการศึกษาในเรื่องของครูที่เกษียณอายุราชการไป ยังไม่มีการส่งกลับมาบรรจุหรือการทิ้งช่วงระยะเวลาที่นานทำให้เกิดการขาดแคลนครูชำนาญการ ปัญหารองลงมาคือความมั่นคงในการทำงานของบุคลากรเนื่องจากบุคลากรไม่มีการบรรจุ จึงส่งผลให้บุคลากรต้องหาสิ่งที่มั่นคง ซึ่งเป็นสาเหตุของการลาออกของบุคคลากรและทำให้บุคลากรไม่เพียงพอในการดำเนินงาน และปัญหาในเรื่องของงบประมาณสนับสนุน ครุภัณฑ์ ในการประกอบกิจกรรม แผนงาน โครงการต่าง ๆ

ความพร้อมในการรวมสถานศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา 4 ด้าน

ความพร้อมในการรวมสถานศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านอาคาร สาถนที่ สถานฝึกงาน และครุภัณฑ์ด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษา และด้านการผลิตและพัฒนากำลังคน คือ เปิดโอกาสให้ครู อาจารย์ ศึกษาอบรมความรู้จากสถานประกอบ การเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มองค์ความรู้ที่ดีมากยิ่งขึ้น และในส่วนที่ยังไม่พร้อมจะเป็นในเรื่องของการดำเนินบางส่วนที่ต้องการบุคลากรเพิ่มขึ้นเนื่องจากภาระงาน ต้องมีการบรรจุสร้างความมั่นคงให้แก่บุคลากร ใน สร้างเครือข่าย ต้องมี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การพัฒนาตนเองควบคู่ไปด้วย ความพร้อม สถานฝึกงานมีการติดต่อประสานงานอย่างต่อเนื่อง และเอื้อกับสถานประกอบการ โดยการสร้างคน เตรียมคนให้พร้อม การมีส่วนร่วม สร้างขวัญ กำลังใจ ให้อยู่อย่างมีความสุข ปัจจัยในการทำงาน สร้างความร่วมมือทั้งภายนอกและภายใน สถานศึกษา สร้างความเข้าใจร่วมกัน ประชุม มีความยืดหยุ่นในการบริหาร ช่วยเหลือกันระดมความคิดแนวทางที่ได้มาเพื่อบริหารจัดการสนับสนุนอำนวยความสะดวก และต้องมีการพัฒนาจากทุกภาคส่วน การจัดประชุม อบรม ศึกษาดูงาน ศึกษาเพิ่มเติมจากสถานประกอบการ เป็นจุดแข็งที่เราควรสร้างให้ นักเรียน ครู บุคลากรที่มีคุณภาพพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่

ความแตกต่างของการบริหารงานทั่วไปกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม

การบริหารงานทั่วไปเป็นการทำงานเฉพาะทาง บริหารตามแนวจุดประสงค์ นโยบาย ภายในองค์กร ตามกฎระเบียบ หรืออีกนัยหนึ่ง เป็นการบริหารตามสถานการณ์ ที่เป็นระบบ และมีการดำเนินงานตามสายงานที่มีอยู่แล้ว ส่วนการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมนั้นมีทั้งการมีส่วนร่วมภายในองค์กร และภายนอกองค์กร ทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กรต่างก็ต้องมีการสร้างความเข้าใจ สร้างเครือข่ายความร่วมมือ ความยืดหยุ่น และร่วมกันแสดงความคิดเห็นดำเนินการต่าง ๆ ไปในทิศทางเดียวกันด้วยความเสมอภาค

การดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถานบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 กับชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ

แนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 กับชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ มีการแบ่งฝ่ายและหัวหน้างานรับผิดชอบในการติดต่อประสานงาน สร้างเครือข่าย ทั้งสถานประกอบการ และชุมชน มีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของสถานประกอบการและแหล่งชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจพูดคุยข้อตกลง ยืดหยุ่น ทำ MOU ร่วมกัน และมีการประชุมเชิญสถานประกอบการร่วม วางแผนยุทธศาสตร์ ทำแผนระยะสั้น ระยะยาว

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การสร้างความร่วมมือทางวิชาการ และการกำหนดวิสัยทัศน์ กับชุมชน สถานประกอบการ หน่วยงานของรัฐ

ในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการ และมีการกำหนดวิสัยทัศน์ กับชุมชน สถานประกอบการ หน่วยงานของรัฐ มีการรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ต่าง ๆ มาประชุมดำเนินดำเนินการเชิญชวน เข้ามามีส่วนร่วม การเชิญผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้เฉพาะทางมีคุณสมบัติความสามารถ มีเวลาว่างพอ ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน สถานประกอบการ ให้เข้ามามีส่วนร่วมระดมความคิดเห็น เสนอแนะแนวทาง ประสบการณ์เพื่อแผ่เป็นวิทยาการ ร่วมกันคิดเสนอแนวแนวทางสรุป อบรม ทำความเข้าใจกัน ตั้งเป้าหมายและ สร้างความเข้าใจให้ชัดเจน

กระบวนการในการดำเนินการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

กระบวนการในการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ต้องมีการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆมีความจริงใจ สร้างความเชื่อถือ ต้องมีกระบวนการ ขั้นตอนสร้างเครือข่าย สร้างความประทับใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้เขารู้สึกว่าเขาเป็นผู้มีคุณค่า เน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์ที่ให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายเป้าหมายเดียวกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันและเกิดความยั่งยืนในการร่วมมือกัน ประสานความร่วมมือโดยการเชิญชวน ชี้แจงเหตุผล วัตถุประสงค์และผลประโยชน์ที่เกิดแก่ผู้เรียน ชุมชน สังคม หรือผู้ที่เกี่ยวข้องจะได้ทราบถึงคุณประโยชน์ที่เกิดขึ้นร่วมกัน

การสร้างความร่วมมือกับชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ

แนวทางในการสร้างความร่วมมือกับชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ ต้องมีการเชิญชวนประชาสัมพันธ์ ในการเข้ามามีส่วนร่วมเสนอแนะแนวคิด และสร้างความเข้าใจความเชื่อมั่น ให้ความยืดหยุ่น จริงใจ ให้ความสำคัญ มีประชุมชี้แจงการดำเนินของสถาบันโดยผ่านนักศึกษา คุณภาพนักศึกษา และผลประโยชน์ที่จะได้รับ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ ที่มีการเอื้อต่อการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ

แนวทางที่จะให้ชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ ที่มีการเอื้อต่อการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ จะต้องมีการเอื้อกันและกัน ช่วยเหลือกัน ทั้งด้านทรัพยากรครู บุคลากรใช้วิธีการหาจุดแข็งมาเป็นจุดขายและสร้างเครือข่ายสร้างความร่วมมือแบบแลกเปลี่ยนช่วยเหลือกัน ต้องยืดหยุ่น

การให้สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 มีบทบาทในการชี้นำ สังคม ชุมชน ในการพัฒนาอาชีพ การประกอบการชีพ และสร้างนวัตกรรมเพื่อชุมชน

แนวทางในการให้สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 มีบทบาทในการชี้นำ สังคม ชุมชน ในการพัฒนาอาชีพ การประกอบการชีพ และสร้างนวัตกรรมเพื่อชุมชน ใช้การประชาสัมพันธ์ยุทธศาสตร์ถึงบริบทของชุมชน ส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาชีพ งานบริการแก่ชุมชน สร้างความเข้าใจ และเข้าให้ถึงกลุ่มเป้าหมาย โดยการนำผลงานออกมาโชว์ หรือคุณภาพของผู้เรียนให้ชุมชนได้เห็นเพื่อสร้างความเชื่อมั่น

การให้สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 มีระบบการประกันคุณภาพและการกำกับมาตรฐาน

มีระบบการประกันคุณภาพและการกำกับมาตรฐาน โดยทางสถาบันมีแนวทางการบริหารจัดการ ตามมาตรฐานคุณภาพอาชีวศึกษาทั้งในระบบ ปวช. ปวส. และระดับปริญญาตรี ซึ่งมีโครงสร้างการบริหารจัดการภายใต้คณะกรรมการสภาสถาบัน คณะอนุกรรมการสภาสถาบันด้านการประกันคุณภาพ และคณะกรรมการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา ในด้านการบริหารจัดการแบบอกเป็น 2 ระดับ คือ มีการประกันคุณภาพภายใน ระดับบุคคล ระดับสถานศึกษา ซึ่งมีการประเมินตนเองในทุก ๆ ปี และ ประเมินจากต้นสังกัด ทุก 3 ปี รวมทั้งสถาบัน ขณะนี้ อยู่ในช่วงดำเนินการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลการสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคลผู้เกี่ยวข้อง

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 มีการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้บุคคลในชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ เข้ามาร่วมกิจกรรมของสถาบัน

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 มีการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสเชิญชวนให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในด้านหลักสูตรเป็นการสอนศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนนักศึกษา และมีมีการประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการโดยใช้วิธีการส่งหนังสือติดต่อเพื่อส่งนักเรียนนักศึกษาออกฝึกงาน และอาจารย์ประจำสาขาเข้าติดต่อประสานงานด้วยตนเอง โดยมีการให้ทางสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการประเมินนักเรียนนักศึกษาและอาจารย์ร่วมนิเทศนักเรียนนักศึกษา

ชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ สามารถให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

ชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ สามารถให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ทางด้านทุนทรัพย์ ทางด้านวิชาการในการจัดโครงการต่าง ๆ ในเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรมให้แก่นักเรียนนักศึกษา เสนอแนะแนวคิดการแชร์ประสบการณ์ทางด้านสายงานของตนเองที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่โรงเรียน วิทยาลัย ชุมชน และคุณภาพของผู้เรียน

ตัวแทนของชุมชน สถานประกอบการ หรือหน่วยงานของรัฐ ท่านคิดว่าสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ควรมีการดำเนินงานอย่างไรในการที่จะดึงชุมชน สถานประกอบการ หรือหน่วยงานรัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ควรมีการดำเนินงานในการที่จะดึงชุมชน สถานประกอบการ หรือหน่วยงานรัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยการประชาสัมพันธ์เชิญชวน ติดต่อสื่อสารบอกวัตถุประสงค์ที่ดำเนินงานและใช้ความจริงใจในการสร้างความร่วมมือและสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 นั้นมีประโยชน์

ประโยชน์จากการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ได้ร่วมสร้างชื่อเสียงแก่ชุมชน สังคม และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตรงสาขางาน ช่วยแก้ปัญหาในการขาดแคลนแรงงาน สร้างความภาคภูมิใจให้แก่สถาบัน และผู้ปกครอง และคนในชุมชน

ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ต้องมีการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชน ต้องเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน เข้าถึงชุมชนหรือการเชิญชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถาบัน โดยมีการประชาสัมพันธ์ชี้ให้ชุมชนเห็นถึงประสิทธิภาพของสถาบันในการดำเนินงาน การผลิตนักเรียนให้มีคุณภาพ และสร้างความเข้าใจบอกถึงประโยชน์ที่ชุมชน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องจะได้รับ โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือทัศนคติต่อกัน ระดมความคิดเห็น และนำข้อเสนอแนะหรือข้อคิดมาปรับปรุงหรือพัฒนาที่ทำให้สถาบันดีขึ้นเป็นการร่วมมือแบบได้ประโยชน์ทั้งสองฝ่าย

ผลการสังเกตพฤติกรรมการดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

มีการเตรียมดำเนินการการจัดประชุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น สร้างความเข้าใจ กับครู บุคลากร ผู้ที่เกี่ยวข้อง และร่วมตัดสินใจในการดำเนินงาน เป็นทีมที่มีความยืดหยุ่นในการทำงาน และส่งเสริมสนับสนุนในการใช้ทรัพยากรร่วมกับสถานประกอบการ มีการจัดกิจกรรมโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อประชาชน สนับสนุนและพัฒนานวัตกรรมเพื่อการประกอบอาชีพในชุมชน และมีการพัฒนาเครื่องจักรอุปกรณ์ให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น จัดอบรมชี้แจงระบบและแนวทางการประกันคุณภาพ และการกำกับมาตรฐาน และให้ความสำคัญการสอบเทียบวัดความรู้ขององค์กรเพื่อยกระดับคุณภาพ และมาตรฐานในการประกันคุณภาพ และเตรียมดำเนินการให้มีระบบสารสนเทศที่เป็นศูนย์กลางในการบริหารจัดการเพื่อการตัดสินใจร่วมกัน การสื่อสารในกลุ่มที่เป็น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รูปแบบทีม ร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษา ซึ่งทางสภาสถาบันมีการเตรียมการดำเนินการออกระเบียบข้อบังคับตามอำนาจหน้าที่ที่เป็นข้อตกลงร่วมกันในสภาสถาบัน มีการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการและรับข้อคิดเห็นแลกเปลี่ยนถึงความต้องการของสถานประกอบการ ชุมชน ส่งเสริมสนับสนุน ให้ครู อาจารย์ผู้สอนได้ฝึกงานในสถานประกอบการในด้านทักษะวิชาชีพชั้นสูง และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการอบรมร่วมกัน ระหว่างครู บุคลากร ครูฝึกสถานประกอบการ ในด้านการวิจัย และพัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์

ผลการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ประเด็นที่ 1 แนวทางการแก้ปัญหาการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 โดยเน้นการมีส่วนร่วม

การขาดแคลน ครู

มีการกระจายอัตรากำลังภายในสถาบัน ยุบรวมอัตราการเข้าสู่มาตรฐานตำแหน่งใหม่ เช่น อัตราว่าง 2 อัตรา รวมกันได้อัตราตำแหน่งใหม่ในสถาบันตำแหน่งเดียวโดยดูที่เงินเดือนเพิ่มมากขึ้น หรือ เคลื่อนย้ายครูอาจารย์จากวิทยาลัยหนึ่งมาอีกวิทยาลัยหนึ่งเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนและช่วยเหลือกันทางด้านทรัพยากรครูและบุคลากร หรือใช้อัตราจากสถานศึกษาภายนอกสถาบันที่มีความสมัครใจ โดยจ้างเป็นอาจารย์พิเศษ ผู้แทนชุมชนนักปราชญ์ที่ชำนาญการ และการจ้างลูกจ้างชั่วคราวในด้านธุรการหรือกิจกรรมต่าง ๆ มาแก้ไขปัญหาทางด้านการคาดแคลนบุคลากรเป็นการช่วยเหลือกัน

ความมั่นคงในการทำงานของบุคลากร

ทางอาชีวศึกษาได้มีเปิดกรอบอัตราการบรรจุให้บุคคลภายในสอบบรรจุโดยที่ไม่มีการรับบุคคลภาคนอกเพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงให้แก่บุคลากรที่มีอายุการทำงานเป็นระยะเวลาหลายปี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

งบประมาณสนับสนุน

การจัดสรรงบประมาณขึ้นอยู่กับ สอศ. ภายใต้ภาระงานในระดับ ปวช. ปวส. และปริญญาตรี เป็นงบประมาณภายใต้ผลผลิต

ครุภัณฑ์

มีการสร้างความร่วมกับสถานประกอบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำความร่วมมือ โดยการใช้เครื่องจักร/อุปกรณ์ของสถานประกอบการในการเรียนรู้ของนักเรียนนักศึกษา

ประเด็นที่ 2 แนวทางในการสร้างความพร้อมในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

วัตถุประสงค์จัดตั้งสถาบันเพื่อรวมศักยภาพความพร้อมร่วมกัน ดังนั้น ต้องสร้างความเข้าใจ และความร่วมมือกับ ผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหาร ครูเจ้าหน้าที่ ให้มีความเข้าใจตรงกันในการบริหารสถาบัน ด้านโครงสร้างการบริหาร อำนาจหน้าที่กฎหมายที่เกี่ยวข้อง การบริหารงานวิชาการ ระบบงานสารบรรณ การวางยุทธศาสตร์ร่วมกัน แนวทางการจัดการเรียนการสอนปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ การกำหนดกรอบอัตรากำลัง การเกลี่ยอัตรากำลังในระยะแรก รวมทั้งกระบวนการเข้าสู่ตำแหน่งตามโครงสร้าง เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและสำเร็จ

ประเด็นที่ 3 จากผลการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล การสังเกตและการสนทนากลุ่ม สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีการดำเนินงานการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการสร้างความร่วมมือทางวิชาการ

เกี่ยวข้องกับการวางระบบงานการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารระหว่างสถานศึกษาภายในสถาบันกับสถานประกอบการ การจัดโครงการในการพัฒนาครูอาจารย์ ครูฝึก โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้มีทักษะในด้านการสอน การวิจัย การสร้างนวัตกรรม และอบรมร่วมกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ด้านกระบวนการในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม

เกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมายเพื่อการสร้างความเข้าใจร่วมกันในรูปแบบการบริหารจัดการแบบสถาบันการอาชีวศึกษา มอบหมายภาระหน้าที่ให้มีความชัดเจนและร่วมกันขับเคลื่อนสถาบันการอาชีวศึกษา

3. ด้านการใช้ทรัพยากรร่วมกันและสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ

เกี่ยวข้องกับการออกระเบียบข้อบังคับตามอำนาจหน้าที่ที่เป็นข้อตกลงร่วมกันในสภาสถาบันให้เป็นที่ยอมรับในมุมกว้างในเรื่อง รายได้ภายในสถาบัน การนำไปใช้ประโยชน์การจัดสรรประโยชน์ การใช้ทรัพยากรร่วมกัน การแลกเปลี่ยนบุคลากรภายในสถาบันและต่างสถาบัน

4. ด้านการพัฒนาอาชีพ การประกอบอาชีพและสร้างนวัตกรรมเพื่อชุมชน

เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ ในทุกระดับชั้นโดยบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนคิดค้นนวัตกรรมที่สามารถใช้ประโยชน์เพื่อการประกอบอาชีพในชุมชน

5. ระบบการประกันคุณภาพและการกำกับมาตรฐาน

เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในระดับสถานศึกษาและสถาบัน โดยการสร้างความร่วมมือสร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญ มีเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะสูง และให้ความสำคัญกับการสอบเทียบวัดความรู้ขององค์กร

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในทัศนะของผู้บริหาร กรรมการสภาสถาบัน สถานประกอบการและชุมชน โดยผู้วิจัย ได้ประมวลสรุปผลการวิจัยไว้ข้างต้นแล้ว และในส่วนนี้จึงเป็นการสรุปข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผู้วิจัยได้เสนอแนะประโยชน์ที่จะได้รับ ต่อสภาสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นแนวทางในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ได้แก่

1. ควรจัดตั้งคณะกรรมการของสภา (จากทุกสาขาของสถาบันศึกษา 10 แห่ง) ดำเนินการเป็นคณะกรรมการดังนี้

1.1 คณะกรรมการด้านการสร้างความร่วมมือทางวิชาการ แล้วแยกเป็นคณะอนุกรรมการการสร้างความร่วมมือทางวิชาการ ควรมีการวางระบบงานการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารระหว่างสถานศึกษาภายในสถาบัน และสถานประกอบการ ให้มีการจัดโครงการในการพัฒนาครูอาจารย์ ครูฝึก โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้มีทักษะในด้านการสอน การวิจัย การสร้างนวัตกรรม และอบรมร่วมกัน สนับสนุนทุนวิจัยด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีลักษณะงานในอาชีพที่มีการเรียนการสอนในสถานประกอบการเพื่อเป็นการต่อยอดพัฒนานวัตกรรมเพื่อการประกอบอาชีพให้กับชุมชนสังคมในภาคการผลิตและบริการความร่วมมือกับองค์กรเอกชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ

1.2 คณะกรรมการด้านการใช้ทรัพยากรร่วมกัน (ร่วมทั้งบุคลากร) และตั้งคณะอนุกรรมการ การวิจัยถ่ายทอดวิทยาการและเทคโนโลยี

1.3 คณะกรรมการด้านการประกันคุณภาพและกำกับมาตรฐาน

2. สภาสถาบันฯ ควรจัดโครงการประชุมสัมมนาและ คณะกรรมการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ปีละ 1- 2 ครั้ง ดังนี้

2.1 โครงการสัมมนาเพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือและระดมความคิดเห็นในการพัฒนา ส่งเสริมสถาบันในกิจกรรมและงาน ต่าง ๆ ทั้งทางด้านบริหาร จัดตามงานวิชาการ งานด้านส่งเสริมเผยแพร่ศิลธรรมวัฒนธรรม การกีฬา งานด้านความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน หรือท้องถิ่น หรืองานอื่น ๆ ที่มีความจำเป็น สำคัญ ด้านการพัฒนาคุณภาพและการศึกษาซึ่งโครงการการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประชุมสัมมนานี้จะมีมากหรือน้อยตามความเหมาะสม/จำเป็น ในพื้นที่ควรมีอย่างน้อย 1 ถึง 2 ครั้ง ทั้งนี้เพื่อสร้างความสำคัญและความโดดเด่นของสภาด้านส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่ชำนาญการปฏิบัติการสอน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ถึงสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5

2. ศึกษาการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมด้านหลักสูตร แผนงาน โครงการ กิจกรรมนักเรียนการศึกษาเชิงลึกในแต่ละด้าน

3. ศึกษาพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1 ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

คณะทำงานเพื่อศึกษาความเป็นไปได้และจัดตั้งโครงการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1. 2554. **รายงานการศึกษาความเป็นไปได้ประกอบโครงการการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1 นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา สระบุรี.** สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

จันทรานี สงวนนาม. 2545. **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา.** กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.

ชาลัน คุณหลวง. 2553. **การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่**. การศึกษาอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ดวงนภา มกรานุรักษ์. 2554. **อนาคตภาพการอาชีวศึกษาไทยทศวรรษหน้า(พ.ศ.2554-2564)**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชิการบริหารสถานศึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ถวิลวดี บุรีกุล. 2548. "ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน." **การมีส่วนร่วม แนวคิดทฤษฎีและกระบวนการ**. กรุงเทพฯ: พาณิชพระนคร, 1-4.

ทัศนา แสวงศักดิ์. 2554. "ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตามแนวปฏิรูปการศึกษา". **วารสารบริหารการศึกษามศว**. 8: 13-15.

ธีรวุธ ชมใจ. 2554. **การพัฒนาความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาแบบไตรภาคี.** ปริญญาศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นงนุช แก้ววิเศษ. 2556. "การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานการบริหารทั่วไปโรงเรียนบ้านนาดีวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต2". **วารสารบัณฑิตศึกษา.** 10 (48) : 39-40.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บุญส่ง สุภเดช. 2549. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการศูนย์การเรียนชุมชนสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครราชสีมา ตามทัศนะปราชญ์กรรมการและครูประจำศูนย์การเรียนชุมชน**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

บัญญัติ ปันอินทร์. 2554. **แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของโรงเรียนบัวสลีวิทยา อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสถานศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

พิพัฒน์ ประดับเพชร, ฉลาด จันทรสมบัติ, และ ชัยยุทธ ศิรสุทธิ์. 2553. ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมธิราช. **วารสารการบริหารและพัฒนามหาวิทยาลัยมหาสารคาม.** 2 (2) : 164-171.

ประพันธ์พงศ์ ชิณพงษ์. 2551. **ความหมายของการมีส่วนร่วม**. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

พรหมสวัสดิ์ ทิพย์คงคา. 2551. **รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงอาชีวศึกษาในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

ราชกิจจานุเบกษา. 2551. เล่มที่ 125 ตอนที่ 43ก, หน้า 1- 24.

ราชกิจจานุเบกษา. 2555. เล่มที่ 129 ตอนที่ 56ก, หน้า 18-21.

ศิริพร จิรวัฒน์กุล. 2552. **การวิจัยเชิงคุณภาพด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ**. กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. 2545. รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา. **วารสารวิชาการ** 5 (4) : 9-12

สันติชัย เอื้อจงประสิทธิ์. 2551. **สาระสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากร**. กรุงเทพฯ: สามเจริญพาณิชย์.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมยศ นาวีการ. 2545. **การบริหารแบบมีส่วนร่วม.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรุงธนวัฒนา.

สิรินทิพย์ สิทธิศักดิ์. 2554. **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา กรณีศึกษาเขตภาษีเจริญและเขตบางกอกใหญ่**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สำนักคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2555**. ตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา 19 แห่ง เป็นสถาบันอุดมศึกษาด้านวิชาชีพ** (Online). www.vei19.com, 18 กันยายน 2555.

_____. 2555. **ร่างเกณฑ์การจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา.** (Online). www.bpcd.net, 15 กันยายน 2555.

_____. 2555**. ศูนย์สถาบันการอาชีวศึกษา.** (Online). www.kamolonline.net, 18 กันยายน 2555.

_____. 2555**. ศูนย์สถาบันการอาชีวศึกษา**. (Online). www.vei19.com, 28 กันยายน 2555.

อัครวงศ์ บารมีธนเศรษฐ์. 2551. **การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการวิทยาลัยเทคนิคชัยนาทสู่การประกันคุณภาพ** (Online). www.chainat.ac.th, 24 มิถุนายน 2556.

Davis, K. and W. N. John 1989. **Human Behavior at Work: Organizational Behavior**. New York: McGraw-Hill Book Company.

Hercberg, F.M. Bernard, and B. S. Barabara 1959. **The motivation to Work**. U.S.A.: John Wiley&Sons.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Nadeem. M. 2012. **Participative Management Style: A Tool to Enhance Quality Education**. Director Division of Arts & Social Sciences University of Education, Lower Mall Campus Lahore.

Vroom, V. H. and W. Y. Phillip 1973. **Leadership and Decision Making**. Pittsburgh :University of Pittsburgh

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตและ แบบสนทนากลุ่มที่ใช้ในการวิจัย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แบบสัมภาษณ์

สำหรับผู้อำนวยการสถานศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

สังกัดสำนักคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ผู้ให้สัมภาษณ์ ชื่อ- นามสกุล.....อายุ.....ปี

ชื่อสถานศึกษา/วิทยาลัยที่สังกัด.....

ตำแหน่ง .....

1. ตามความคิดเห็นของท่าน ปัจจุบันสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1 มีการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ เป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

ด้านการให้การศึกษาวิชาชีพและเทคโนโลยี

.....

.....

.....

ด้านส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่ชำนาญการปฏิบัติการสอน

.....

.....

.....

ด้านการวิจัยการถ่ายทอดวิทยาการและเทคโนโลยี

.....

.....

.....

.....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ด้านทะนุบำรุงศาสนาศิลปะและวัฒนธรรมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

.....

.....

.....

.....

ด้านบริการวิชาการและวิชาชีพแก่สังคม

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่า มีปัญหาด้านการดำเนินการบริหารจัดการของสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1 บ้างหรือไม่ เป็นอย่างไรบ้างโปรดอธิบาย

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่า ความพร้อมในการรวมสถานศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา 4 ด้าน เป็นอย่างไรบ้างต้องปรับอะไรบ้าง (โปรดเสนอ)

ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

.....

.....

ด้านอาคาร สถานที่ สถานฝึกงาน และครุภัณฑ์

.....

.....

.....

ด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษา

.....

.....

.....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคน

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่าการบริหารงานทั่วไปแตกต่างจากบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

5.ท่านคิดว่าการดำเนินงานการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1 กับชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

6. ท่านคิดว่าสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1จะให้ชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ สร้างความร่วมมือทางวิชาการได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

7. ท่านคิดว่า กระบวนการในการดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

8. ท่านมีการดำเนินงานในการสร้างความร่วมมือกับชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

9. ท่านคิดว่า การดำเนินงานที่จะให้ชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ ที่มีการเอื้อต่อการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

10 ท่านมีการดำเนินงานในการให้สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 มีบทบาทในการชี้นำ สังคม ชุมชน ในการพัฒนาอาชีพ การประกอบอาชีพ และสร้างนวัตกรรมเพื่อชุมชน เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

11. ท่านมีการดำเนินงานในการให้สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 มีระบบการประกันคุณภาพ และ การกำกับมาตรฐาน เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณอย่างสูง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แบบสัมภาษณ์

สำหรับผู้แทนสถานประกอบ และชุมชน

ผู้ให้สัมภาษณ์ ชื่อ- นามสกุล.....

อายุ.....ปี อาชีพ.....

อยู่ในเขตพื้นที่ สถานศึกษา/วิทยาลัย.....

ผู้แทนจาก ☐ สถานประกอบการ ☐ ชุมชน ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

1. สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 มีการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้บุคคลในชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ เข้ามาร่วมกิจกรรมของสถาบันบ้างหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ สามารถให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ได้อย่างไร

.....

.....

.....

3. ในฐานะที่ท่านเป็นตัวแทนของชุมชน สถานประกอบการ หรือหน่วยงานของรัฐ ท่านคิดว่าสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ควรมีการดำเนินงานอย่างไรในการที่จะดึงชุมชน สถานประกอบการ หรือหน่วยงานรัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

.....

.....

.....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. ท่านคิดว่าการที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 นั้นมีประโยชน์อย่างไร

.....

.....

.....

5. ท่านมีความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

ขอขอบคุณอย่างสูง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แบบสังเกตพฤติกรรม

การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา

ข้อที่	รายการสังเกต	ข้อเสนอแนะ/ข้อค้นพบ
1	รูปแบบการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ที่มีเอกภาพเอื้อต่อการใช้ทรัพยากรร่วมกันการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ ความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษากับหน่วยงานของรัฐ สถานประกอบและชุมชน	
2	บทบาทในการชี้นำสังคม ชุมชน ในการพัฒนาวิชาชีพ การประกอบอาชีพ	
3	ระบบการประกันคุณภาพและการกำกับมาตรฐาน	
4	ความคล่องตัวและความสะดวกในการบริหารจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาภายในสถาบันและสาขาวิชา	
5	การสร้างความเข้าใจกับครู บุคลากรในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องถึงการบริหารสถาบันแบบมีส่วนร่วม	
6	การสร้างความเข้าใจกับครู บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องถึงการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 แบบมีส่วนร่วม	
7	ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความโดดเด่นและความชำนาญการ	
8	อาคารสถานที่ สถานที่ฝึกงานและเครือข่ายความร่วมมือที่มีการเชื่อมโยงกับสถานประกอบการ	
9	ในการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี โดยมีแผนการรับผู้เรียนอย่างชัดเจนในแต่ละปีการศึกษา	

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ประเด็นที่ 1 แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินการการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1 โดยเน้นการมีส่วนร่วม

จากผลการสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคลปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ดังนี้

- การขาดแคลน ครู และบุคลากรทางการศึกษาในเรื่องของการครูที่เกษียณอายุราชการไปยังไม่มีการส่งกลับมาบรรจุหรือการทิ้งช่วงระยะเวลาที่นานทำให้เกิดการคาดแคลนครูชำนาญการ

- ความมั่นคงในการทำงานของบุคลากรเนื่องจากเป็นพนักงาน ไม่มีการบรรจุก็จะส่งผลให้บุคลากรต้องหาสิ่งที่มั่นคง เป็นปัญหาการลาออกของบุคลากรและทำให้บุคลากรไม่เพียงพอในการดำเนินงาน

- งบประมาณสนับสนุนจะเป็นปัญหาที่สถานศึกษาส่วนใหญ่กล่าวถึงงบประมาณสนับสนุนช่วยเหลือเพราะ กิจกรรม แผนงาน โครงการต่างๆ ก็ต้องมีงบประมาณในการดำเนินงานจะขาดแคลนในส่วนนี้

- ครุภัณฑ์ในบ้างสถานที่ไม่เพียงพอ

จากประเด็นปัญหาควรมีแนวทางการในแก้ไขปัญหาต่าง ๆในการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 โดยเน้นการมีส่วนร่วม
ควรเป็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประเด็นที่ 2 แนวทางในการสร้างความพร้อมในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางในการสร้างความพร้อมในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ควรเป็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....

ประเด็นที่ 3 แนวทางการดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม 5 ด้าน ประกอบด้วย

3.1 **การสร้างความร่วมมือทางวิชาการ**

เพื่อหาแนวทางในการบริหารจัดการการสร้างความร่วมมือทางวิชาการ มีประเด็นย่อย ดังนี้

- ด้านการให้การศึกษาวิชาชีพและเทคโนโลยี
- ด้านการส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่ชำนาญการปฏิบัติการสอน
- ด้านการวิจัยและถ่ายทอดวิทยาการและเทคโนโลยี

ควรเป็นอย่างไร

……
……
……
……

3.2 กระบวนการในการดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม

เพื่อหาแนวทางในการสร้างกระบวนการ การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ควรเป็นอย่างไร

……
……
……
……

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.3 การใช้ทรัพยากรร่วมกันและสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ

จากแนวคิดรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาโดยใช้หลักการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษา และคำนึงถึงการประสานความร่วมมือให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ดังนั้น เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางในการใช้ทรัพยากรร่วมกันและสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3.4 การพัฒนาอาชีพ การประกอบอาชีพและสร้างนวัตกรรมเพื่อชุมชน

เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาอาชีพ การประกอบอาชีพและสร้างนวัตกรรมเพื่อชุมชน มีประเด็นย่อย ดังนี้

- ด้านทะนุบำรุงศาสนาศิลปะ วัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- ด้านการบริการวิชาการและวิชาชีพแก่สังคม

ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

3.5 ระบบการประกันคุณภาพและการกำกับมาตรฐาน

เพื่อการดำเนินงานการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพและการกำกับมาตรฐาน การดำเนินงานควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ที่ ศธ๐๕๑๓.๑๐๙/

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๕๐ งามวงศ์วาน จตุจักร
กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์
เรียน ผู้อำนวยการ

ด้วย นางสาวรุ่งนภา แดงดี นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนาอาชีวศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ๑สังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในทัศนะของผู้บริหาร คณะกรรมการสภาสถาบัน สถานประกอบการและชุมชน” ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการที่ปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผศ.ดร.สูติเทพ ศิริพิพัฒนกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. ผศ.ดร.จินตนา กาญจนวิสุทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการทำวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นิสิตจำเป็นต้องเก็บข้อมูลการวิจัย โดยการสัมภาษณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้เพื่อนิสิตจักได้นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ และสังเคราะห์ สรุป และเรียบเรียงประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกานี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรพิมพ์ ถิระวัฒน์)
รองคณบดีฝ่ายบริหาร
รักษาราชการแทนคณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ภาควิชาอาชีวศึกษา
โทร.๐-๒๙๔๒-๘๒๕๖
โทรสาร ๐-๒๕๗๙-๐๒๐๓

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ที่ ศธ๐๕๑๓.๑๐๙/

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๕๐ งามวงศ์วาน จตุจักร
กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน

ด้วยนางสาวรุ่งนภา แดงดี นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนอาชีวศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในทัศนะของผู้บริหาร กรรมการสภาสถาบัน สถานประกอบการและชุมชน” ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการที่ปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผศ.ดร.สูติเทพ ศิริพิพัฒนกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

๒. ผศ.ดร.จินตนา กาญจนวิสุทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการทำวิจัยประกอบวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นิสิตจำเป็นต้องมีการจัดประชุมเพื่อรวบรวมความคิดเห็นของผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัการสถาบันการอาชีวศึกษา จึงใคร่ขอเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในวันศุกร์ที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เวลา ๑๓.๐๐ – ๑๕.๐๐ น. ณ วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี เพื่อเพิ่มเติมความคิดเห็นและเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาและให้งานวิจัยครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรพิมพ์ ถิระวัฒน์)
รองคณบดีฝ่ายบริหาร
รักษาราชการแทนคณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ภาควิชาอาชีวศึกษา
โทร.๐-๒๙๔๒-๘๒๕๖
โทรสาร ๐-๒๕๗๙-๐๒๐๓

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ กองสุวรรณ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา สำนักคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
2. นายบุญส่ง จำปาโพธิ์	ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชศรีมา รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านมาตรฐานอาชีวศึกษาธุรกิจและบริการ
3. นายพีลิน สกุณา	กรรมการและเลขานุการศูนย์ประสานงานสถาบันการอาชีวศึกษา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ง

รายชื่อสถานศึกษาในกลุ่มสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่ใช้ในการวิจัย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รายชื่อสถานศึกษา ในกลุ่มของ
สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

	ชื่อสถานศึกษา
1	วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา
2	วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา
3	วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือ
4	วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์
5	วิทยาลัยการอาชีวศึกษาปทุมธานี
6	วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี
7	วิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี
8	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี
9	วิทยาลัยเทคนิคสระบุรี
10	วิทยาลัยเทคนิคนนทบุรี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก จ

รายชื่อผู้อำนวยการสถานศึกษาในกลุ่มสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่ใช้ในการวิจัย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รายชื่อผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ให้สัมภาษณ์เจาะลึก ในกลุ่มของสถาบันการอาชีวศึกษา
ภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ชื่อ –นามสกุล	**ตำแหน่ง**
1. นายสมนึก ภาศักดี	ผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา
2. นายพชร ศิลาน้อย	ผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือ
3. นายนเรศ บุญมี	ผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์
4. นายไชยศิริ สมสกุล	ผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยาลัยการอาชีวศึกษาปทุมธานี
5. ดร. ขวัญชัย พาณิชการ	ผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี
6. นายวิทิต รุนประพันธ์	ผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี
7. นายนนท์พงศ์ ยอดทอง	ผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยาลัยเทคนิคสระบุรี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ฉ

รายชื่อ นายกสภาสถาบันและคณะกรรมการสภาสถาบัน
ที่อยู่ในสภาสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รายชื่อ นายกสภาสถาบันและคณะกรรมการสภาสถาบัน ที่อยู่ในสภาสถาบัน
การอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ชื่อ –นามสกุล	**ตำแหน่ง**
1. นายวันชัย อุดมสิน	นายกสภาสถาบัน
2. นางณพสร สวัสดิบุญญา	กรรมการสภาสถาบันซึ่งเลือกจากบุคคลที่ สอศ.เสนอ
3.นายปิยะ ภาตะนันท์	กรรมการสภาสถาบันซึ่งเลือกจากบุคคลที่ สอศ.เสนอ
4.นายนนทพงศ์ ยอดทอง	กรรมการสภาสถาบันซึ่งเลือกจากผู้บริหารสถาบัน
5.นายยรรยงค์ ศัตรูคร้าม	กรรมการสภาสถาบันซึ่งเลือกจากผู้บริหารสถาบัน
6.นายจีรศักดิ์ หมุนขำ	กรรมการสภาสถาบันซึ่งเลือกจากครูหรือคณาจารย์ประจำ
7.นายพยัพ พลแก้ว	กรรมการสภาสถาบันซึ่งเลือกจากครูหรือคณาจารย์ประจำ
8.นายสถิต สมศรีโย	กรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิ
9.นายชัยยุทธ ช่างสาร	กรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิ
10.นายชุมพล พิศุทธิวงษ์ชัย	กรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคเอกชน
11.วรต.สมทรง สรรพโกศลกุล	กรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
12.นายสมนึก ภาศักดี	ผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ช

ผลการสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคลผู้อำนวยการสถานศึกษา
ผู้แทนสถานประกอบการ และผู้แทนชุมชน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลการสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคลของผู้อำนวยการสถานศึกษา

1.ความคิดเห็นในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

(1.1) ด้านการให้การศึกษาวิชาชีพและเทคโนโลยี

คนที่ 1 กล่าวว่า “ การศึกษาเพื่อการเรียนวิชาชีพนั้นจะเป็นการเรียนเพื่อปฏิบัติและเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติไปพร้อมๆกันได้รู้ทั้งในห้องเรียนและสถานประกอบการเพื่อให้ได้เรียนรู้และแก้ปัญหา และในส่วนด้านเทคโนโลยีในความหมายของสถาบัน การเรียนสายปฏิบัติการที่เน้นการปฏิบัติ 100 เปอร์เซ็นต์ หรือการเรียนระบบทวิภาคีเต็มรูปแบบ มีการส่งเสริมทางด้านวิชาชีพ การให้หัวข้อในการแก้ไขปัญหา โดยให้มีการสร้างงานวิจัย นวัตกรรม”

คนที่ 2 กล่าวว่า “ มีการส่งเสริมพัฒนาระบบการบริหารจัดการวิชาชีพและเทคโนโลยีที่ทันสมัยด้วยการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อการดำเนินงาน”

คนที่ 3 กล่าวว่า “สนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนนักศึกษาได้เรียนทางด้านทวิภาคีให้เกิดคุณลักษณะอันพึ่งประสงค์ของสถานประกอบการ มีการจัดการเรียนเพื่อรองรับการเรียนจบแล้วมีงานทำและมีรายได้เสริมในระหว่างที่เรียน”

คนที่ 4 กล่าวว่า “ อาชีวศึกษามีองค์ความรู้และสามารถนำศักยภาพที่มีอยู่มา Apply เพื่อเป็นการสร้างอาชีพได้ คือมีการสนับสนุนและส่งเสริมความทางด้านทักษะวิชาชีพ เรียนรู้ได้ปฏิบัติเป็น ดังที่ว่า อาชีวศึกษาสร้างคน สร้างงาน สร้างอาชีพ จัดการเรียนการสอนที่เป็นทวิภาคี”

คนที่ 5 กล่าวว่า “ด้านการให้การศึกษาวิชาชีพและเทคโนโลยี ก็เป็นการเรียนสายปฏิบัติ คือการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคี ต้องมีการส่งเสริมให้เรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติ การให้นักเรียนได้ปฏิบัติเป็นมีองค์ความรู้ที่ครบถ้วนสามารถนำไปประกอบอาชีพและมีรายได้”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คนที่ 6 กล่าวว่า “ การบริหารเทคโนโลยีในรูปสถาบันการอาชีวศึกษาตาม พรบ. ปี 51 เราก็จัดในรูปของทวิภาคีอยู่แล้วในรูปทวิภาคี ต้องเป็นการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม สร้างความร่วมมือทำความเข้าใจกันและให้การสนับสนุน”

คนที่ 7 กล่าวว่า“ในด้านนี้อิงกฎหมายแม่บทที่เราดำเนินการนั้นคือ พรบ. อาชีวศึกษา ซึ่งตอนนี้สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ดำเนินการการตามพรบ. อาชีวศึกษา โดยเฉพาะมีคณะสภากำหนดนโยบายในการดำเนินงาน คือ การดำเนินงานในสถาบันโดยสภาสถาบัน เดินตามพรบ. อาชีวศึกษา มาตรา 25 ที่ว่าด้วยคณะกรรมการมีหน้าที่ควบคุมการดำเนินงานต่าง ๆ ในการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอน มีการจัดการศึกษาแล้วแต่ละสถานศึกษามีความร่วมมือกับสถานประกอบการอย่างไรบ้าง เราต้องอิง พรบ. อาชีวศึกษาเป็นตัวกำกับ ตามมาตรา 8 จะเน้นไปทวิภาคี ในระดับปริญญาตรีเป็นทวิภาคี”

(1.2) ด้านส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่ชำนาญการปฏิบัติการสอน

คนที่ 1 กล่าวว่า “ ด้านการส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่ชำนาญการปฏิบัติการสอน คือ ทางสถานศึกษาต้องมีการสำรวจความพร้อมก่อนที่จะมีการเปิดหลักสูตรวิชาและได้เลือกสาขาที่มีความพร้อมที่สุดในทุกๆด้านกล่าว ร่วมถึงความพร้อมทางด้านครูผู้สอน เราต้องมีการส่งเสริมสนับสนุนในการอบรมครูอาจารย์มีการส่งเสริมครูไปฝึกและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูฝึกที่สถานประกอบการ”

คนที่ 2 กล่าวว่า “ด้านส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่ชำนาญการปฏิบัติการสอนนั้น หลักของการเปิดปริญญาตรีทางอาชีวศึกษา ของเราแค่ชื่อปริญญาที่วางไว้ก็ชัดเป็นนักปฏิบัติการและเชิงปฏิบัติจริงการจะเปิดปริญญาตรีในต่างสถาบันได้ต้องมีสถานประกอบการมารองรับมารับงานร่วมกันถ้าเทียบกับปวช. และปวส. เรียกว่า ทวิภาคีคุณภาพของเราทำงานได้จริงเป็นเป็นนักปฏิบัติแน่นอนแต่ว่าตอนนี้เราต้องการวุฒิภาวะทางสังคมการศึกษาได้คือต้องมีปริญญาตรีเท่านั้นเองแต่ในเรื่องของฝีมือของเราแน่นอน และในส่วนของตัวผู้สอนนั้นก็มีความรู้ความชำนาญเฉพาะทางในเรื่องที่สอนอยู่แล้วเราให้ความสำคัญกับความสามารถ ประสบการณ์ของผู้สอน”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คนที่ 3 กล่าวว่า “ด้านการส่งเสริมมีการส่งเสริมให้ครู หรือคณาจารย์ได้ฝึกอบรมเพิ่มเติมหรือบางท่านได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาโทเพื่อความพร้อมที่จะสอนในระดับปริญญาตรี และมีการสนับสนุนด้านต่าง ๆที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง”

คนที่ 4 กล่าวว่า “ต้องสำรวจแล้วว่าบุคลากรเราที่มีอยู่ในสภาสถาบันศึกษาตอนนี้จะได้รับการพัฒนาอย่างน้อย คือ ปีละ 2 ครั้ง 3 ครั้ง ในหลักสูตรนั้น ๆ และเราต้องเปิดโอกาสให้ครูของเราเข้าไปในสถานประกอบการด้วย Read on Job การไป Trainer ต่อไปครูจะนิ่งอย่างเดียวไม่ได้เลยเพราะเทคโนโลยีเปลี่ยนเร็วมากเลย ครูคงไม่ใช่ข้าราชการครูที่อยู่ในโรงเรียนอย่างเดียว ในสถานประกอบการเขาเรียกว่าครูฝึก คนบางคนเราอาจจะไปร่วมมือกับเขา ให้เขามาเป็นครูฝึกของนักเรียนเราได้ด้วย ตรงนั้นเป็นการพัฒนาครูของเราพร้อมๆ กันสักวันครูของเราก็เก่งเท่าครูฝึก อย่าลืมนะครูอยู่ในโรงเรียนเขาจะสอนเครื่องไม้เครื่องมืออย่างอาชีวศึกษา 1 ปี มันใช้ระยะยาว สถานประกอบการเขาใช้เวลาสั้น ๆ เขาก็เปลี่ยนการผลิตใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยขึ้น ยังครูที่สถานประกอบการก็เหมือนกัน ตั้งให้เขาเป็นครูสอนเด็กของเรา ครูของเราก็เข้าไปร่วมกับเขาในการพัฒนา และการพัฒนาครูอาชีวศึกษาสำคัญที่สุด อาชีวศึกษาของเรานิ่งไม่ได้ในการพัฒนาครู”

คนที่ 5 กล่าวว่า ด้านส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่ชำนาญการปฏิบัติการสอน ด้านบุคลากร เป็นจุดอ่อน วิชาชีพที่เกิดขึ้นเกิดจากครูเป็นหลักไม่จำเป็นต้องจบปริญญาโท แต่ขอให้มีประสบการณ์ความสามารถเพื่อที่สอนได้คือมีความชำนาญในสายงานนั้น ๆ

คนที่ 6 กล่าวว่า“ด้านส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่ชำนาญการปฏิบัติการสอนเราต้องมีความพร้อม มีการอบรม พัฒนาอย่างต่อเนื่องให้การสนับสนุนในด้านความพร้อมต่าง ๆ ต้องมีการสร้างความเข้าใจและเครือข่ายความร่วมมือ”

คนที่ 7 กล่าวว่า “เน้นให้มีการพัฒนาครู ถือเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและส่วนกลางจะมีการจัดอบรมให้เราส่งครูเข้าอบรมด้วย และทางวิทยาลัยโดยเฉพาะทางสถาบันก็จัดอบรมให้ ดังเช่น การประมวลผลก็ดี การจัดทำแผนการสอนก็ดี และการไปนิเทศของคณะอนุกรรมการวิชาการ หรือคุรุสภา ก็คือไปนิเทศติดตามว่ามีการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างไรบ้าง จะมีคุณภาพอย่างไร และสุดท้ายก็คือจะให้ครูผู้สอนไปดูงานหรือไปอยู่ในงานในสถานประกอบการ ในการพัฒนาบุคลากรเราจะส่งครูไปเรียน”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(1.3) ด้านการวิจัยถ่ายทอดวิทยาการและเทคโนโลยี

คนที่ 1 กล่าวว่า “ในด้านการวิจัยและถ่ายทอดนั้นมีความสำคัญและจำเป็นมากที่จะนำไปสู่การพัฒนาทั้งตัวผู้เรียนและสถานศึกษาและปัญหาที่พบในคณะนี้คือเด็กยังไม่เข้าใจถึงการทำวิจัยเพราะเป็นที่ทราบว่าเด็กอาชีวศึกษาจะเน้นทางด้านการปฏิบัติและไม่มีความเข้าใจทางด้านงานวิจัยจึงควรที่จะมีการนำเสนอหรือวิธีการทำวิจัยที่เข้าใจง่ายหรือหลักการที่สนับสนุนกระตุ้นให้เด็กมีความสนใจในงานวิจัย”

คนที่ 2 กล่าวว่า “มีการวิจัยแต่จะต้องเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการและการวิจัย การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพราะจะต้องวิจัยให้เกิดชิ้นงานและพัฒนาชิ้นงานหรือนวัตกรรมหรือสิ่งประดิษฐ์ไม่ใช่วิทยาศาสตร์ต้องเป็น วิจัยปฏิบัติการการฝึกอบรมทั้งครูและนักเรียนแต่จริงต้องเริ่มที่ครูการส่งเสริมฝึกอบรม สัมมนาพื้นที่การศึกษาของเด็กจะมีวิชาโครงงานซึ่งเป็นพื้นฐานเริ่มต้นในการเขียนรายงานการวิจัยแต่ถ้าเป็นการปฏิบัติปริญญาตรีจะต้องเข้มข้นเราต้องมารีเช็คครูผู้สอนอีกที”

คนที่ 3 กล่าวว่า “ด้านการวิจัยและถ่ายทอดช่วยพัฒนาทั้งตัวผู้เรียนและสถานศึกษา โดยที่สถานศึกษาได้ช่วยสนับสนุนทั้งด้านเงินทุน และรางวัลเพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจ จูงใจให้นักเรียนนักศึกษา หรือครู เกิดความสนใจและใส่ใจทางด้านงานวิจัยเพื่อเป็นพัฒนานวัตกรรม การเรียนรู้ หรือแนวคิดใหม่ เพื่อประโยชน์ต่อตัวนักเรียนนักศึกษาและครู”

คนที่ 4 กล่าวว่า “ตรงนี้เป็นหัวใจหลักเลย เพราะว่าขณะนี้ การเรียนลงลึกจะต้องเรียนรู้เป็นชิ้นงานเป็นโครงการ เด็กระดับปริญญาตรีจะต้องลงลึกไปสู่งานวิจัย การวิจัยของอาชีวจะเป็นการวิจัยในเชิงเพื่อการพัฒนา”

คนที่ 5 กล่าวว่าด้านการวิจัยการถ่ายทอดวิทยาการและเทคโนโลยีการวิจัยนั้นมันเป็นกฎหมายที่จะต้องถูกบังคับให้มีจากการประกันคุณภาพ อาชีวศึกษาต้องมีการฝึกอาชีพที่ตอบสนองต่อสถานประกอบการ เห็นด้วยที่น่าจะมีระดับปริญญาตรี แต่ควรมีคุณภาพที่จะสามารถใช้ได้จริงสายอาชีวศึกษาจะไม่เก่งวิจัย เก่งปฏิบัติ แต่เห็นด้วย แต่ควรเน้นเป็นเฉพาะด้านของตนเองที่เรียน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คนที่ 6 กล่าวว่า “เราต้องมีการศึกษาค้นคว้าถึงปัญหาหรือแนวทางใหม่ๆโดยการทำการวิจัยเพื่อเป็นการศึกษาถึงวิธีการการแก้ไขปัญหาปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น อาทิ เรื่องการเรียนการสอนความรู้ความเข้าใจในองค์กร หรือผลงานวิชาการต่าง ๆ”

คนที่ 7 กล่าวว่า“ด้านวิจัยทางสถานศึกษาจะมีการมอบหมายไว้เลยว่าอาจารย์แต่ละ ท่าน จะต้องมีงานวิจัยอย่างน้อย 1 คน ต่อ 1 รายวิชา ในการที่จะจัดการเรียนการสอน และการถ่ายทอดวิทยาการและเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่มีความพร้อมอยู่ในระดับที่สมบูรณ์”

(1.4) ด้านทะนุบำรุงศาสนาศิลปะและวัฒนธรรมและอนุลักษณ์สิ่งแวดล้อม

คนที่ 1 กล่าวว่า “ทางด้านทะนุบำรุงศาสนาศิลปะและวัฒนธรรมและ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทุกสถานศึกษาต้องมีการดำเนินการอยู่แล้วมีอยู่ในหลักสูตร และเป็นกิจกรรมหลักของอาชีวศึกษาของเราอยู่แล้ว”

คนที่ 2 กล่าวว่า “ทางด้านทำนุบำรุงศาสนาศิลปะนั้นมีการส่งเสริมสนับสนุนกันมาตลอดอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นพิธีกรรมทางศาสนา เช่น การเข้าพรรษา ลอยกระทง ก็มีการจัดกิจกรรมวันลอยกระทง อนุลักษณ์สืบสานประเพณีและวัฒนธรรม และในส่วนทางด้าน อนุลักษณ์สิ่งแวดล้อมนั้นก็มีการรวมมือกับทางภาครัฐ และเอกชนในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มีการรณรงค์การรักโลกร้อน เป็นต้น”

คนที่ 3 กล่าวว่า “มีการทำอยู่แล้วของทุกสถานศึกษา ในวันสำคัญต่าง ๆของทางศาสนาก็ต้องมีการปฏิบัติอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นการเวียนเทียน การไหว้ครู”

คนที่ 4 กล่าวว่า “เราตั้งเป้าหมายเลยว่าเด็กของเราจะต้อง ฉลาด มีไหวพริบ (Smart) ทั้งความรู้ การแต่งกายจิตใจ อย่ามองทักษะวิชาชีพอย่าเดียวก็จะลงในหลักสูตรทั้งทักษะชีวิตให้ลงไปด้วย ทั้งด้านพุทธศาสนา วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมตรงนี้ ต้องการปั้นคนที่ว่าเจียระไน”

คนที่ 5 กล่าวว่า ด้านทะนุบำรุงศาสนาศิลปะและวัฒนธรรมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านพวกนี้ต้องทำเพราะโครงสร้างหลักสูตรในประเทศไทยเขาไม่สอนให้คนไทยรู้จัก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กำพืชของตนเอง ต้องมีการเข้ามาสอนที่มาให้มีความดีความรักชาติ ควรให้มีกลับมาเหมือนเดิมให้รู้กำพืชของตนเอง เพื่อให้เกิดความรักชาติรักในสิ่งที่เรียน

คนที่ 6 กล่าวว่า “พื้นฐานของอาชีวศึกษา ก็ต้องมีการมีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายออกช่วยเหลือสังคม ชุมชน เป็นโครงการ หรือ ตามเทศกาลต่าง ๆ เช่นเรามีโบสถ์อยู่ข้างในของวัดก็ต้องร่วมกับเครือข่ายออกไปส่งเสริมทะนุบำรุงศาสนาต่างๆทุกที่เราจะไม่ปิดกั้นไม่จำเป็นที่จะทำแค่ที่วัดที่เดียวที่อื่นก็เหมือนกัน”

คนที่ 7 กล่าวว่า “เป็นจุดหนึ่งที่ทางสถาบันให้ความสำคัญอยู่ และจัดทำแผนเมื่อเราแบ่งโครงสร้างเรียบร้อย เราก็จะใส่กิจกรรมนักเรียนนักศึกษา ให้นักเรียนนักศึกษาไปทำแผนมาในปี 1 หรือ 1 ภาคเรียน เราจะต้องทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมอย่างไร หรือจะออกศึกษา วัฒนธรรมท้องถิ่นหรือออกทัศนศึกษา”

(1.5) ด้านบริการวิชาการและวิชาชีพแก่สังคม

คนที่ 1 กล่าวว่า “ด้านบริการวิชาการทางวิทยาลัย เป็นการฝึกอาชีพ หน่วยฝึกอาชีพเคลื่อนที่ในจังหวัด ทางวิทยาลัยจะมีการสอนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมสร้างความร่วมมือกับ True mention ในด้านเครือข่ายเพื่อการศึกษาค้นคว้า การใช้เครื่องมือ อินเทอร์เน็ต แท็บเล็ต I pad Google เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน”

คนที่ 2 กล่าวว่า “ด้านบริการวิชาการและวิชาชีพแก่สังคมในด้านวิชาการทางสถานศึกษาได้มีการออกหน่วยสอนวิชาชีพระยะสั้นให้แก่ชุมชน ต่าง ๆ เพื่อเป็นเสริมสร้างอาชีพให้แก่ชุมชน เพื่อมีรายได้เสริม และมีการออกหน่วยตรวจสภาพรถหรือการบริการอื่น ๆที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน อาทิ ประเพณีสงกรานต์ ก็จะมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม ในวันสงกรานต์ นักเรียนนักศึกษาได้มีการตั้งศูนย์ตรวจสภาพรถจักรยานยนต์ หรือให้บริการแก่สังคมทางด้านต่าง ๆ”

คนที่ 3 กล่าวว่า “ด้านบริการวิชาการและวิชาชีพแก่สังคมทางวิทยาลัยได้มีโครงการที่ทำอยู่แล้วทุกสถานศึกษา คือ ศูนย์ซ้อมสร้างเพื่อประชาชน (Fix it Center) ไปจัดการในเรื่องของการบริหารซ่อมแซมเครื่องใช้ไฟฟ้า รถยนต์ ไปสอนระยะสั้น ให้ชาวบ้าน มีการเวียนไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ทุก อบต. ไปสอนระยะสั้นให้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น สอนพับแบงก์ สอนร้อยลูกปัด สร้อย ข้อมือ กระเป๋า พวงกุญแจ สอนจับผ้าตามโต๊ะ ตามเต็นท์ ที่กล่าวทุกสถานศึกษามีการดำเนินการปฏิบัติกันอยู่แล้วเพราะอาชีวศึกษาคือ การศึกษาคู่กับอาชีพ”

คนที่ 4 กล่าวว่า “ตรงนั้นงานหลักอยู่แล้วนอกจากการจัดการเรียนการสอนแล้วเราจะเป็นแหล่งชุมชน แหล่งเรียนรู้จะมีหลักสูตรที่หลากหลายเข้ามาในแต่ละช่วง ทำควบคู่กับการเรียนการสอนและงานวิชาการกับงานวิชาชีพ”

คนที่ 5 กล่าวว่า“ด้านบริการวิชาการและวิชาชีพแก่สังคม ตามความคิดไม่มีอะไรสำคัญเป็นประเด็นหลัก แต่เป็นภารกิจยังไงก็ต้องทำให้มีคุณภาพ มีวิธีการเอาหลักสูตรมาใช้ให้เกิดประโยชน์ จึงไม่เป็นประเด็นสำคัญ เป็นภารกิจที่เราจะต้องดำเนินการ”

คนที่ 6 กล่าวว่า “ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญการที่เรามีเครือข่ายเราจะต้องออกไปดูสังคมเด็กของเราต้องทำงานปฏิบัติจริงออกไปสู่ชุมชนเรามีเครือข่ายที่ออกไปตามหน่วยงานภาครัฐและเอกชนมาช่วยในเรื่องของเครือข่ายความร่วมมือ”

คนที่ 7 กล่าวว่า“จะให้นักศึกษารุ่นพี่ระดับปริญญาตรี เป็นแบบอย่างให้แก่น้องๆ ระดับ ปวช. ปวส. ได้ว่าในสายวิชาชีพที่เรียนอยู่นี้ช่วยเหลือให้บริการสังคม ชุมชน ได้อย่างไรบ้าง เช่น สาขาช่างไฟฟ้า ก็ออกไปแนะนำตามหน่วยงาน ในเรื่องของการประหยัดพลังงาน เรื่อง ศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อประชาชน (Fix it Center) เป็นการชี้นำ ชี้แนะ ให้แก่บุคลากร ประชาชน มาเรียน ในสายอาชีวศึกษามากขึ้น เป็นภารกิจของอาชีวศึกษา

2. ปัญหาด้านการบริหารจัดการของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

คนที่ 1กล่าวว่า “ปัญหาด้านบริหารจัดการของสถาบันการอาชีวศึกษาที่พบส่วนใหญ่ก็จะเป็นในเรื่องของ งบประมาณสนับสนุน บุคลากรทางการศึกษา”

คนที่ 2 กล่าวว่า “ปัญหาด้านบริหารจัดการของสถาบันการอาชีวศึกษาที่พบส่วนใหญ่ก็จะเป็นในเรื่องของ บุคลากรทางการศึกษา ที่เกษียณอายุไปและยังไม่มีการบรรจุใหม่มาแทนที่ ทางด้านงบประมาณสนับสนุน และการทำความเข้าใจในกระบวนการของสถาบัน”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คนที่ 3 กล่าวว่า “การทำงานแบบมีส่วนร่วม ร่วมมือกันหลาย ๆ ฝ่ายนั้น มันจะมีปัญหา อยู่แล้ว คือเช่น ลูกน้องของเรามีความสามารถไม่เท่ากันในเรื่องของการเข้าไปหารือคน ก็จะต้องเลือกคนที่มีความยืดหยุ่น ไม่ใช่นักวิชาการมากจนเกินไปเข้าไปคุยกับโรงงานเพื่อจัดการร่วมกันคงไม่สำเร็จ มันก็เกิดปัญหาเพราะได้รับการเทรนมาไม่เหมือนกัน ดังนั้นปัญหาในการจัดการปัญหาของเราคือ เรื่องออกไปนิเทศ ครูเราน้อย คือครูก็ต้องสอน และอีกเรื่องมีปัญหาเหมือนกันทุกที่คือด้านงบประมาณ คืองบประมาณน้อยลง ๆมีวิธีการแก้ไขปัญหาคือสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการ ก็จะใช้ครุภัณฑ์น้อยลง ใช้ทรัพยากรร่วมกัน ใช้ทรัพยากรให้มีคุณค่ามากที่สุด ซึ่งตรงกับนโยบายสถาบัน”

คนที่ 4 กล่าวว่า “ปัญหาขาดแคลนครู ครูจ้างสอนรายได้ไม่ถึง 15,000 ทุกสถาบันมีปัญหาขาดแคลนครู เรื่องอัตราครูจ้างที่ยังไม่ได้บรรจุ”

คนที่ 5 กล่าวว่า “ ตอนนี้ปัญหาที่เกิดขึ้นก็ปัญหาในหลักสูตรอาชีวศึกษาในแต่ละสาขาเรียนเยอะมากเลย และถ้าเรียนเป็นการซ่อมเรียนไปเป็นลูกจ้าง เช่น การเรียนช่างซ่อมบำรุง คือเรียนทุกอย่าง ซ่อมทุกอย่างแต่ไม่ชำนาญ ถ้าเราปรับตรงนี้ได้ เปลี่ยนเป็นฝ่ายงานที่เฉพาะ ๆ ต้องมีการปรับหลักสูตรให้มันเฉพาะทาง เราสามารถจะพัฒนาทักษะผู้เรียนให้มันเกิดประโยชน์สูงสุดได้ในเฉพาะด้านที่เขาต้องการที่จะมุ่งไป”

คนที่ 6 กล่าวว่า เริ่มต้นก็คงมีของสถาบันที่มีแต่ พรบ. พ.ศ. 2551แต่กฎหมายย่อยก็มีเยอะแยะการเดินไปให้มีความสมบูรณ์ตาม พรบ. พ.ศ.2551 ใช้เวลาใช้กฎหมายและบุคลากรเยอะ

คนที่ 7 กล่าวว่า “ผมถือว่าไม่ใช่ปัญหานะ แต่เป็นการท้าทาย การสร้างความเข้าใจกลุ่มสมาชิก 10 สถานศึกษา เราต้องทำงานเราไม่ทำตามความรู้สึกแล้ว เราต้องทำงานตามระเบียบกติกาของ พรบ. อาชีวศึกษา ที่มุ่งเน้นทางด้านคุณภาพผู้เรียน มีคุณลักษณะเฉพาะทางด้านที่เรียน ร่างกติกามารยาทในการทำงานร่วมกัน และต้องสื่อสัมพันธ์กับทางส่วนกลางให้ได้ ยกตัวอย่างเช่น รหัสวิชา รหัสนักศึกษาตาหลักกระทรวงศึกษาธิการ ระเบียบแม่บทส่วนกลางมีระเบียบภาระงานที่ชัดเจน จะต้องสร้างความเข้าใจกับสถานศึกษาให้ได้ว่าว่าจ่ายเงินรายได้ของสถาบัน จะทำอย่างไร อันไหนคือส่วนกลางอันไหนส่วนของสถานศึกษา ถ้าทำความเข้าใจกันได้ก็จะดี โครงสร้างในการบริหารสถาบัน มีกิจฎีกาแบ่งส่วนชัดเจนแล้วอยู่ที่อุปนิสัยของอาชีวศึกษาแต่ละคนแล้ว ต้องรอส่วนกลางสั่ง ถ้าส่วนกลางไม่สั่งไม่ดำเนินงานก็ต้องรอไปก่อน คือต้องทำความ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เข้าใจว่าอันไหนที่เป็นส่วนของเราก็ต้องรีบกำเนินการทำ ถ้าอันไหนไม่ใช่เป็นหน้าที่ของส่วนกลางเราก็ต้องประสานงานเข้ามา สรุปคือต้องมีการประสานงาน ปัญหาด้านครู ยังไม่เข้าใจในส่วนนี้ ด้านบุคลากร ถ้ามีการขับเคลื่อนทางด้านผู้บริหารมีการดำเนินงานขับเคลื่อนก็ไม่น่าจะมีปัญหา"

3. ความพร้อมในการรวมสถานศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา 4 ด้าน

(3.1) ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

คนที่ 1 กล่าวว่า "องค์ประกอบด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาเราต้องมีการสนับสนุน ส่งเสริมให้มีการอบรม และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มความพร้อมและสร้างองค์ความรู้ที่ดีมากยิ่งขึ้นในส่วนนี้ก็พร้อมในระดับหนึ่ง"

คนที่ 2 กล่าวว่า "ยังไม่พร้อมเพราะเราติดคุณวุฒิปริญญาตรี โท เอก แต่เรามีความเชี่ยวชาญอย่างช่างต่อเรือไม่ใช่ข้าราชการ ชำนาญการ เชี่ยวชาญมา2 คนเราก็จ้างประจำตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญไม่ใช่ครูติดเรื่องกฎหมายนิดหน่อย"

คนที่ 3 กล่าวว่า "มีการส่งเรียนต่อ ป.โท บ้าง อบรมบ้าง และครูก็มีการส่งเข้าไปฝึกอบรมในสถานประกอบการในช่วงปิดเทอมเพื่อได้เสริมสร้างประสบการณ์พัฒนาทักษะในวิชาชีพของตน ส่วนนักเรียนจะมีกิจกรรมในตอนเช้า และฝึกอบรม"

คนที่ 4 กล่าวว่า เมื่อ 3 ปีก่อน งบไทยเข้มแข็งส่งครูเรียนปริญญาโทหลาย คน เมื่อก้าวเข้าสู่ระดับอุดมอยู่นิ่งไม่ได้ในการพัฒนาครู ขณะเดียวกันเครื่องไม้เครื่องมืออุปกรณ์ที่เห็น เราต้องมองเห็นแล้วว่าการเปิดปริญญาตรีปรับปรุงเครื่องมือให้ทันสมัยตามสถานศึกษาให้สู่ระดับปริญญาตรีสูงขึ้นมาก ทั้งนี้ทั้งนั้นอาชีวศึกษาจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคี ถูกต้องแล้วเพราะว่าเราใช้ทรัพยากรของสถานประกอบการด้วยถือเป็นเทคโนโลยีที่สูง

คนที่ 5 กล่าวว่า"ทางด้านความพร้อมในการรวมสถานศึกษาเป็นสถาบันองค์ประกอบแรกคือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูมีความพร้อมในระดับการสอน แต่ถ้ามีการออกนิเทศจะมีปัญหาในเรื่องของเวลาเนื่องจากภาระงานสอนและอื่น ๆ ส่วนบุคลากรทางการศึกษามีความพร้อมในระดับหนึ่งแต่ถ้ามีการรับเพิ่มหรือการบรรจุงานที่หมั่นคงก็จะเป็นการดีแก่บุคลากรจะลดปัญหาการลาออก"

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คนที่ 6 กล่าวว่า องค์ประกอบด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ว่าพร้อมก็พร้อมในระดับหนึ่ง เพราะก่อนที่จะมีการก่อตั้งเรามีการประเมินความพร้อมอยู่แล้ว ต้องเลือกวิทยาลัยที่พร้อมที่สุดมารวมกันจัดตั้งเป็นสถาบัน สรุปก็คือเรามีครูพร้อมที่จะปฏิบัติการสอนแต่ก็มีสิ่งที่จะต้องพัฒนาการต่อเรื่อย ๆ ไม่ว่าจะการอบรม ออกไปเรียนรู้กับครูฝึก และในส่วนบุคลากรพอเป็นสถาบันหน้าที่ความรับผิดรายละเอียดก็มากขึ้นกว่าเดิมเราก็ต้องการบุคลากรที่เพิ่มขึ้นด้วย ก็คือถ้ามีจำนวนที่มากพอก็จะทำให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างราบรื่นและมีระบบ

คนที่ 7 กล่าวว่า “องค์ประกอบด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาบางเรื่องเราพร้อมมาก ยกตัวอย่างเช่นครูที่เราจะเปิดปริญญาตรี เราพร้อมแน่ ๆ แต่บางเรื่องเราก็ยังไม่พร้อม เช่นบุคลากรทางการศึกษา อันนี้เราต้องยอมรับตามสภาพความจริงว่าเราไม่ได้เตรียมคนไว้ มีการเกษียณไปเรื่อย ๆ ไม่มีเข้ามาบรรจุแทน รอ 3 – 5 ปี ถึงจะส่งมา 2-3 คน”

(3.2) ด้านอาคาร สถานที่ สถานฝึกงาน และครุภัณฑ์

คนที่ 1 กล่าวว่า “องค์ประกอบด้านอาคาร สถานที่ สถานฝึกงาน และครุภัณฑ์ ในส่วนนี้ทุกสถานศึกษา ส่วนใหญ่มีความพร้อมอย่างมากเพราะเรามีการประเมินความพร้อมกันอยู่แล้ว และก็มีการดำเนินการกันอยู่แล้ว ไม่มีปัญหาอะไร พร้อมมาก”

คนที่ 2 กล่าวว่า “สถานที่พร้อม แต่ครุภัณฑ์ยังไม่ค่อยพร้อมส่วนมากจะมีปัญหาทางด้านงบประมาณสถานที่ฝึกเราก็มีการร่วมมืออยู่เริ่มไปทำความเข้าใจทางช่างกลเรือทางช่างเรือโลหะมี 2-3 บริษัท เป็นบริษัทใหญ่ก็ต้องการหารือระดับสูงแนวโน้มเป็นไปได้”

คนที่ 3 กล่าวว่า“ด้านอาคาร สถานที่ สถานฝึกงาน และครุภัณฑ์มีความพร้อมทุกสถานศึกษาเรามีการติดต่อประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการอยู่แล้ว มีอาคารเรียนที่มั่นคงกันอยู่แล้วทุกสถานศึกษานอกจากจะมีการสร้างเพิ่มขึ้น และในส่วนครุภัณฑ์เราใช้ร่วมกับสถานศึกษาอยู่แล้วไม่ว่าจะเป็นเครื่องจักร หรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกงาน และทางวิทยาลัยก็มีบางส่วนอยู่แล้วอย่างที่บอกว่าถ้าเป็นเครื่องจักรจะใช้ร่วมกับสถานประกอบการ

คนที่ 4 กล่าวว่า ครุภัณฑ์ทางรัฐต้องให้ความช่วยเหลือสนับสนุนอาคารสถานที่ มีความพร้อม ไม่มีผลกระทบ เรื่องปัญหาที่สำคัญคือขาดแคลนครูอาชีวศึกษา ขาดงบประมาณสนับสนุน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คนที่ 5 กล่าวว่า“อาคารสถานที่ มีความพร้อม สถานที่ฝึกงานทุกสถานศึกษามีอยู่แล้ว พร้อมมากในด้านนี้ ครุภัณฑ์บางส่วนเราเอื้อกับสถานประกอบการอยู่แล้วถือว่าพร้อมในส่วนนี้”

คนที่ 6 กล่าวว่า “สถานที่ฝึกงานพร้อมมาก มีการประสานงานที่ดีมาตลอดพร้อมอยู่แล้ว อาคารสถานที่ พร้อม ในสถานศึกษาอื่น ๆอาคารสถานที่ส่วนใหญ่พร้อมอยู่แล้ว อาจจะมีการปรับปรุงบ้างเล็ก ๆ น้อย ๆ ครุภัณฑ์ที่นี่พร้อม แต่ถ้าได้รับการสนับสนุนเพิ่มเติมก็ดี ”

คนที่ 7 กล่าวว่า“เทคนิค อาชีวศึกษา พร้อมจากความเก่าแก่ประสบการณ์คือสามารถสร้างเครือข่ายในด้านต่าง ๆ ได้ แต่ก็ต้องมีการพัฒนาตนเองควบคู่ไปด้วยความเชียวชาญประสบการณ์สูงและต้องพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆไปด้วยเราก็จะพร้อมยิ่งขึ้นในด้านนี้”

(3.3) ด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษา

คนที่ 1 กล่าวว่า “องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษาก็ คือ หลักคน การสร้างคนเตรียมคนให้พร้อม พัฒนาคน การมีส่วนร่วม พัฒนาคนให้มีวัฒนธรรมในองค์กรที่ดี ต้องมีการวางแผนงาน แผนงาน แผนเงิน แผนคน เริ่มที่คนเป็นสำคัญ พี่สอนน้อง พี่ดูแลน้อง สร้างขวัญกำลังใจ ให้อยู่อย่างมีความสุข เริ่มต้นที่คนเป็นสำคัญ ปัจจัยในการทำงาน”

คนที่ 2 กล่าวว่า “ถ้าตอนนี้ยังต้องรออีกเพราะว่ากฎหมายยังไม่ค่อยลงตัว โครงสร้างต่างๆ มีการประชุมกันหลายรอบแต่ไม่ชัดเจน”

คนที่ 3 กล่าวว่า“องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเราต้องมีการเตรียมพร้อมทางด้านคน ครู บุคลากร ในการที่จะดำเนินการบริหารนั้นก็ต้องสร้างความเข้าใจร่วมกัน ประชุม พูดคุย ระดมความคิดแนวทางที่ได้มาเพื่อบริหารจัดการให้สถาบัน สถานศึกษาเรามีระบบ มีกระบวนการ”

คนที่ 4 “กล่าวว่า การสร้างความเป็นส่วนร่วมคือทั้ง 10 แห่งต้องมาร่วมมือ คือทางสถาบันในสภามีการจัดตำแหน่งโดยการแบ่งการมีส่วนร่วมอยู่แล้ว”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คนที่ 5 กล่าวว่า“ด้านการบริหารจัดการถามความพร้อมมันต้องพร้อมและเราต้องมีการร่วมมือกันทั้งภายนอก ภายในสถานศึกษา สร้างความเข้าใจ ความยืดหยุ่นในการบริหาร ช่วยเหลือกัน และระดมสมอง หาแนวทางที่ดีที่สุดในการบริหารจัดการ”

คนที่ 6 กล่าวว่า “ด้านความพร้อมในการบริหารจัดการเราต้องมีการประชุม ปรึกษา ร่วมกันแสดงแนวคิดนโยบาย และผู้บริหารที่มีหลักการในการที่จะบริหารงาน ดึงเอาความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเขามีส่วนร่วมเพื่อการดำเนินงานที่มีระบบ แบบแผน ขั้นตอน”

คนที่ 7 กล่าวว่า“ยังไม่พร้อมเรื่องความเข้าใจในกระบวนบทกฎหมายแต่ถ้าพยายามสร้างความเข้าใจกันในบุคลากรในเรื่องต่าง ๆ และก็ทำให้เขาเห็นว่าที่พูดมาทั้งหมดเป็นกฎหมายและทำจริง ๆ เชื่อว่าพร้อมแน่”

(3.4) ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคน

คนที่ 1 กล่าวว่า “ความพร้อมในการผลิตและพัฒนากำลังคน เราพร้อมที่จะให้การสนับสนุน การจัดประชุม อบรม หรือส่งออกไปศึกษาดูงานเราพร้อมในจุดนี้เพราะกำลังคนมีความสำคัญในการดำเนินงานที่ดี”

คนที่ 2 กล่าวว่า “ถ้าตามนโยบายตามแผนงานไม่น่าจะมีปัญหาเพราะเราเน้นคุณภาพสถานศึกษาหนึ่งไม่เกิน 20 คน ต่อหนึ่งกลุ่มหนึ่งห้องเพราะเราเห็นคุณภาพอยู่แล้ว”ปัญหาอยู่ที่โครงสร้างด้านบนของการบริหาร

คนที่ 3 กล่าวว่า“การผลิตกำลังคนเราต้องให้การสนับสนุนอยู่แล้ว อบรมกับส่วนกลาง ประชุม หรือเปิดโอกาสให้เรียนรู้เพิ่มเติมกับสถานประกอบการ”

คนที่ 4 กล่าวว่า “การผลิตกำลังคนตอนนี้ไม่ใช่แค่อาชีวศึกษาแต่ต้องเป็นทุกภาคส่วน ต้องมีการผลิตกำลังคน สถาบันอุดมศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐานและทุกภาคส่วน การพัฒนา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หรือผลิตกำลังคนที่แค่ ปวช. ปวส. แต่อาจมีคนบางกลุ่มที่ต้องการเปลี่ยนสายงานหรือต้องการพัฒนาศักยภาพตนเองให้สูงขึ้นก็ได้”

คนที่ 5 กล่าวว่า“จุดนี้มีความพร้อมเพราะทุกสถานศึกษาเราต้องผลิตและพัฒนาบุคลากร ครู นักเรียน ของเราถือเรา มันเป็นจุดขาย เพราะถ้ามีครู บุคลากร นักเรียนที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถเป็นสิ่งที่ดีในการสร้างความเชื่อถือให้กับสถานศึกษา ชุมชน สถานประกอบการ ต้องสนับสนุนกันอย่างต่อเนื่อง”

คนที่ 6 กล่าวว่า “ความพร้อมทางด้านนี้เราพร้อมที่จะให้การสนับสนุน ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกอย่างเต็มที่เพราะ เป็นจุดแข็งที่เราควรสร้างให้ นักเรียน ครู บุคลากรที่มีคุณภาพพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ เราให้ความสำคัญมาก”

คนที่ 7 กล่าวว่า “ผลิตและพัฒนากำลังคนเป็นวิกฤตที่จะไปสอนอาชีวศึกษา เพราะปัจจุบันนี้อาชีวศึกษาไม่ได้ผลิตเอง อาชีวศึกษารับมาจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ผลิตคนนั้น เขาก็เน้นทางด้านสังคมมากกว่า เน้นเทคโนโลยีวิศวกรรม เน้นที่ห้องปฏิบัติการทดลองมากกว่าการปฏิบัติจริง และจบไปมาอยู่กับเราต้องใช้เวลาในการฝึกงานไม่น้อยกว่า 2- 3 ปี”

4. ความแตกต่างของการบริหารงานทั่วไปกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม

คนที่ 1 กล่าวว่า “การบริหารงานทั่วไป ในวิทยาลัยของเราก็คือ มอบหมายงานเฉพาะทาง ก็คือ มีคำอธิบายหน้าที่งานที่ชัดเจน แต่การมีส่วนร่วมนั้นจะต้องยืดหยุ่น คิดนอกกรอบ คน 3 งาน เข้าจับ การมีส่วนร่วมเราจะไม่มีเงื่อนไข ทำทุกอย่างที่ขวางหน้าใช้แบบช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ไม่เถียงกัน จะช่วยเหลือกัน 1 คน 3 งาน หลักที่ใช้ จะไม่ยึดติดตัวบุคคล บริหารทั่วไป ยึดติด จะงานใครงานมัน 1 คน 1 งาน จะเป็นการทำงานที่ถ้ามีคนรับผิดชอบหน้าที่นี้ออกไปก็จะไม่มีใครมาทำต่อไม่หลากหลาย การบริหารแบบมีส่วนร่วม จะให้ประโยชน์มากกว่า และเป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย และเข้าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วย”

คนที่ 2 กล่าวว่า “การบริหารงานทั่วไปเราจะมองว่านโยบายบริหารงานไปตามแนวนั้นจุดประสงค์นโยบายแต่ละลำดับ และการบริหารแบบมีส่วนร่วมจะไปถึงจุดนั้นเราจะต้องมีเครือข่ายในแต่ละหน่วยงานเข้าร่วม เราจะต้องมีการระดมความคิดเห็นซึ่งปกติใช้กันอยู่แล้วทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการการประชุมการทำงานแบบหมู่คณะ มีคณะกรรมการหรือแม้ แต่การเปิด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตู้ความคิดเห็นเพราะบริหารงานนั้น ต้องมีสารสนเทศมาจากไหนไม่ได้มาจากการอ่านตำราเป็นแค่แนวทางแต่บริบทจริงๆในสถานการณ์นั้นต้องรู้ว่าสภาพจริงนั้นคืออะไร”

คนที่ 3 กล่าวว่า “การบริหารงานทั่วไปจะเป็นการบริหารงานตามหลักการทั่วไป ดำเนินการภายในสถานศึกษาหรืออีกนัยหนึ่ง คือการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมภายใน การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมนั้นมีทั้งภายใน และภายนอกองค์กร คือการทำงานอะไรก็แล้วแต่จะดำเนินงานได้นั้นเราต้องมีส่วนร่วมกับผู้อื่น คือบุคลากรจะต่างกันตรงที่เราจะมีส่วนร่วมภายในองค์กร หรือภายนอกองค์กร ภายในองค์กรก็ ครู อาจารย์ บุคลากรทั่วไป ประสานงานกันตามแนวทางการดำเนินงานการฟังความคิดเห็นของบุคลากร และจัดลำดับความสำคัญ และนำมาใช้ในการดำเนินงาน แต่การมีส่วนร่วมภายนอกองค์กรนั้นจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ เครือข่ายความร่วมมือ เช่น ชุมชน สถานประกอบการ หน่วยงานภาครัฐเอกชน ต่าง ๆ จะมีความแตกต่างกัน เช่น ถ้าเราทำความร่วมมือกับสถานประกอบการก็ต้องมีแนวทางที่จะสร้างความร่วมมือต้องรู้พื้นฐานของสถานประกอบการก่อนว่าสถานประกอบการนั้นมีสายการทำงานอย่างไร และต้องการนักศึกษาสายงานไหน ถึงจะเข้าไปฝึกอาชีพ หรือปฏิบัติงานได้ เราก็ต้องมีการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อการติดต่อและพูดคุยให้เกิดการสร้างความเข้าใจที่ตรงกันและได้รับประโยชน์ทั้งสองฝ่าย กล่าวคือ นักเรียนนักศึกษาเราก็จะได้ออกไปปฏิบัติงานที่ตรงสาขาวิชาได้รับความรู้และได้ใช้เทคนิคอุปกรณ์ต่าง ๆที่ทันสมัย พร้อมต่อการเรียนรู้ และส่วนสถานประกอบการณ์ก็ได้บุคลากรที่ตรงสาขางานที่สถานประกอบการต้องการ มีกำลังคนเพิ่มต่อการผลิตในสายงานนั้น ๆ ที่มีความรู้ตรงกับสายงาน ”

คนที่ 4 กล่าวว่า “การบริหารจัดการแบบทั่วไปนั้นเป็นการบริหารที่ดำเนินการตามกฎ หรือระเบียบที่วางไว้จะมีความแตกต่างจาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมคือ การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมจะมีการบริหารทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์ ภายในองค์กรก็ต้องมีการบริหารงานที่มีส่วนร่วมเพื่อเป็นการร่วมมือในการดำเนินงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายที่ตั้งไว้ การแสดงความคิดเห็นการประสานความร่วมมือช่วยเหลือกัน นี่คือภายในองค์กร และส่วนภายนอกองค์กรนั้นจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ ความร่วมมือ ที่เราจะต้องแสดงถึงความจริงใจ ความเสมอภาค ให้ความสำคัญกับผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วม เช่น ชุมชน ก็จะต้องให้ความสำคัญกับชุมชนในการเชิญเข้ามาประชุมผู้ปกครองหรือฟังมีการบริหารงานความคืบหน้าของสถานศึกษา มีแนวโน้มไปทิศทางใด และให้เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะ หรือแสดงความคิดเห็น ในการบริหารงานหรือร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา และสิ่งที่สำคัญมาก คือต้องมีการนำข้อคิดเห็น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ขอเสนอแนะ นั้นมาปฏิบัติเป็นการให้ความสำคัญ แก่ชุมชนทำให้เห็นจากนามประธรรมมาเป็นรูปธรรม ก็จะทำให้ชุมชนเห็นถึงความจริงใจ และความใส่ใจที่มีต่อชุมชน”

คนที่ 5 กล่าวว่า “การบริหารงานทั่วไปบางคนเขาเรียกว่าการบริหารตามสถานการณ์ เจอสถานการณ์ไหนก็จะมีการบริหารตามนั้นนั้นไปส่วนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมนั้นจะเป็นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การสร้างความเข้าใจ อาทิ กับชุมชน สถานประกอบการ หรือหน่วยงานของรัฐและเอกชน สร้างความมือในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาหลักสูตร หรือการร่วมมือกับสถานประกอบการในการส่งนักเรียนนักศึกษาออกไปฝึกงาน ฝึกอาชีพ ก็เป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วม และส่วนใหญ่ทุกสถานศึกษาก็มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่แล้ว”

คนที่ 6 กล่าวว่า “การบริหารงานทั่วไปก็คือการบริหารงานแบบเป็นระบบสั่งงานทั่วไปที่เราจะต้องดำเนินเป็นไปตามระบบหรือสายงานที่มีอยู่รับมอบหมายงานก็ดำเนินการไป ส่วนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมมันก็จะลึกลงไปตรงที่ว่าเราต้องให้คนที่เกี่ยวข้องทั้งในสายงานและนอกสายงานเข้ามามีส่วนร่วมในทุกระดับ”

คนที่ 7 กล่าวว่า “แตกต่างกัน การบริหารงานทั่วไปเป็นมติเดิม กฎหมายสั่งมาเราก็จะดำเนินการตาม แต่การมีส่วนร่วมนั้นจะต้องมีการสร้างความเข้าใจ ร่างกฎหมาย กติกา สรุปได้ว่า การบริหารงานทั่วไปจะเน้นรูปแบบเดิมที่เราเคยบริหาร แต่ส่วนการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมจะต้องมีการสร้างความเข้าใจ กติการ่วมแสดงความคิดเห็นและถือปฏิบัติร่วมกัน”

5. การดำเนินงานการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกา ภาคกลาง 1 กับชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ

คนที่1 กล่าวว่า “รูปแบบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีหลายวิธี ก็คืออย่างน้อยเราไปช่วยองค์กร ติดต่อกับสถานประกอบการที่มีความพร้อม การเข้าไปขอร้องเขาหรือทำแผนระยะสั้น ระยะยาว ว่าเราจะไปร่วมงานกับเขา จะเน้นที่จะเป็นผู้ให้เขาก่อน เป็นผู้รับเป็นหลัก เอาเด็กเราเป็นจุดขาย เพราะจะเป็นอัตลักษณ์ว่า ทักษะดี มีวินัย ใจรักบริการ คือการผลิตเด็กให้มีคุณภาพ”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คนที่ 2 กล่าวว่า “ ทั้งหมดเราจะมีรองฝ่ายและมีหัวหน้างานที่รับผิดชอบเรื่องนี้อยู่แล้วมอบหมายติดตามไปว่าใช้ประสานงานแต่ละจุดแต่ละเรื่องชุมชนก็อีกเรื่องหนึ่งการบริการการดูแลความปลอดภัยสวัสดิการถ้าเป็นเรื่องสถานประกอบการก็เป็นเรื่องการฝึกงานการทำงานร่วมกันในแต่ละเรื่องมีผู้รับผิดชอบในแต่ละส่วนแต่ละลำดับและมอบให้เขาไปประสานงานเบื้องต้นและกับมารายงานทุกครั้งถ้างานใดยังไม่ได้ติดขัดปัญหาการตัดสินใจของหน่วยเหนือ เราไม่จำเป็นต้องลงไปทุกเรื่องแต่ละส่วนแต่ละงานก็จะเหมือนกันเราก็จะลงไปดูรายละเอียดเบื้องต้นก่อนเรานัดเจรจาถึงนั้นที่จะต้องปิดการขายปิดงานเราเป็นหัวหน้าหน่วยงานเราจึงต้องไปเจรจาหัวหน้าหน่วยเขาแต่เขาต้องประสานเบื้องต้นให้เราก่อน”

คนที่ 3 กล่าวว่า “ในการจัดการแบบมีส่วนร่วมนั้นเราจะต้องรู้ข้อมูลเบื้องต้นของเขาก่อน กล่าวคือ การที่เราจะไปสร้างความร่วมมือ เครือข่าย ความสัมพันธ์ ทางด้านต่าง ๆ ก็รู้ข้อมูลที่จะไปติดต่อสื่อสารหรือทำการตรงลงกัน เช่น ในการที่จะติดต่อของความร่วมมือจากสถานประกอบการนั้นเราก็ต้องศึกษาข้อมูลจากทุกภาคส่วน อาทิทางเว็บไซน์ต่างว่าสถานประกอบนี้มีสาขางานตรงกับสถานศึกษารึเปล่าและถ้ามีตรงเขามีการประกอบกิจการลักษณะใดและมีความต้องการอย่างไร และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อไปเสนอของความอนุเคราะห์กับสถานประกอบการณ์ว่าทางสถานศึกษามีหลักสูตรที่ต้องให้เด็กได้ออกไปฝึกอาชีพหรือฝึกงานในสาขางานที่ตรงกับสถานประกอบเนื่องจากสถานประกอบการนั้นมีเครื่องมืออุปกรณ์และเทคโนโลยีต่าง ๆที่ทันสมัยมีความพร้อมที่จะให้ความรู้แก่นักเรียนนักศึกษาและถ้าสถานประกอบการตรงลงเข้าใจตรงกันสถานประกอบการต้องการที่จะเสนอหรือมีข้อกำหนดอย่างไรที่ให้สถานศึกษาปฏิบัติเพื่อเป็นการเอื้อประโยชน์ร่วมกัน”

คนที่ 4 กล่าวว่า “ถ้าสถานประกอบการในขณะนี้ทั้งมหาวิทยาลัยทั้ง 10 แห่ง ที่ในพื้นที่ท่านเอง เราจะมีข้อมูลศึกษาพื้นที่ของภาครัฐ ภาคสถานประกอบการอะไรต่าง ๆ ในพื้นที่ของตนเองอยู่แล้ว ฉะนั้น ทุกคนต้องสร้างความเข้าใจกับเขา ในรุ่นแรกที่เปิดเรียนสถานประกอบการออกทุนให้เรียน เป็นการแสดงให้เห็นแล้วว่าเขาเข้าใจระบบการพัฒนาคนของเรามีประโยชน์ต่อเขาเราเอง จะเป็นคนส่งข้อมูลไปในการที่จะให้เข้าสร้างความร่วมมือเครือข่ายก่อน เราจะมีการประชุมประชุมครั้งแรก บอกว่าสถานศึกษาเราต้องสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ภาครัฐ ภาคเอกชน โดยสภาได้มีการเรียกมาคุยสร้างความเข้าใจทั้ง 10 วิทยาลัย และก็สำรวจข้อมูลในพื้นที่ของจังหวัดตนเองเราจะทำระบบข้อมูลรวมของสภาตรงนี้ เพื่อที่ต่อไปในเขตพื้นที่เรา ภาครัฐ ภาคเอกชน สถานประกอบการ สามารถเข้ามาดู เว็บไซน์ สภาเราจะมองเห็นว่าอาชีวศึกษาเรามีอะไรเกิดขึ้นบ้างตอนนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

และในขณะเดียวกันทางวิทยาลัยก็สามารถดึงข้อมูลตรงนี้ ไปสร้างความร่วมมือและจัดการเรียนการสอนได้ระบบข้อมูล เราเรียกว่ามาประชุมกันก่อนเพื่อว่าเราจะวางแผนยุทธศาสตร์ของเรา เราจะต้องรู้ทันที่เราทุกอย่างไม่รู้เฉพาะพื้นที่ ต้องรู้จำนวนบุคลากร จำนวนแรงงานอะไรต่าง ๆ เราต้องรู้ทุกอย่าง เป็นระบบข้อมูลของเราเพื่อที่จะนำไปบริหารการจัดการของเรา”

คนที่ 5 กล่าวว่าการสร้างความเข้าใจที่ผ่านมาเขาก็สร้างนะ สร้างเป็นประเด็นแต่ไม่บอกทุกประเด็นที่มันเกิดขึ้น มันก็เป็นปัญหาผูกพันยุ่งวุ่นวาย อยู่ที่เราจะไปแก้ปัญหากฎกระทรวงที่มันออกมาเป็นกฎหมายแล้วในหลาย ๆ ตัว ส่วนใหญ่จะเป็นในเรื่องของบุคลากร ประเด็นคือ ในการสร้างความเข้าใจ คือต้องมีการสร้างความเคลื่อนไหวตลอด แต่ตอนนี้ไม่ได้มีการเคลื่อนไหว การทำงานจะมีการขับเคลื่อนด้านบุคลากรเป็นหลักการทำความเข้าใจ ก็ต้องมองไปในวัตถุประสงค์อันเดียวกัน เรื่องการสร้างความเข้าใจ การประชาสัมพันธ์ต้องเปลี่ยนยุทธวิธีใหม่และบุคคลก็จะมีส่วนร่วมในการทำ”

คนที่ 6 กล่าวว่า“แนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของ สถาบันการอาชีวศึกษา กับชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ ต้องมีการสร้างความเข้าใจการประชาสัมพันธ์กล่าวถึงเหตุผลที่จะดำเนินงานการ มีการรายงานผลหลังจากการดำเนินงานแล้วเสร็จเพื่อเป็นการทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เห็นถึงความสำคัญและเห็นถึงการดำเนินการจริง พัฒนาจริง ให้ความสำคัญแก่ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วม และมีการชี้แจงประโยชน์ที่ได้รับร่วมกัน ร่วมถึงคุณภาพผู้เรียนที่จะได้ประโยชน์ ต้องทำให้เขาเห็นถึงสิ่งที่เป็นนามธรรมให้กลายเป็นรูปธรรมจริง ๆ สร้างความเชื่อมั่น”

คนที่ 7 กล่าวว่า “ที่เราทำอยู่ปัจจุบัน สถาบันก็จะมีสภา สภาก็จะมีตัวแทนแต่ละภาคส่วนมาแสดงความคิดเห็นว่าอันไหนเหมาะที่จะเดินต่อไปได้ อันนี้เหมาะที่จะชะลอไว้สภาเขาจะบอกให้ แม้แต่สถานประกอบการเขาก็จะบอกถึงความต้องการเลยว่าต้องการกำลังคนแบบไหนในลักษณะอย่างไรเข้าไปทำงานกับเขาในสถานประกอบการ แม้แต่พรบ .อาชีวศึกษาก็มีการกำหนดไว้ เกี่ยวกับเรื่องครูฝึก ในสถานประกอบการจะต้องมีครูฝึกมีแผนการฝึกเราต้องมีการติดต่อสื่อการกันพูดคุยกันทำความเข้าใจทั้งสองฝ่าย ในส่วนภาครัฐจะมีการช่วยลดหย่อนในเรื่องภาษี มีส่วนช่วยเหลืออยู่แล้ว สถานประกอบการ ต้องมีการสร้างความเข้าใจ พูดคุยกัน ยืดหยุ่น ทำข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ด้านชุมชน มีการให้โควตา”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

6. การสร้างความร่วมมือทางวิชาการ และการกำหนดวิสัยทัศน์ กับชุมชน สถานประกอบการ หน่วยงานของรัฐ

คนที่ 1 กล่าวว่า “เชิญผู้เชียวชาญที่มีความรู้เฉพาะทาง ความสามารถ ทางด้านไหน มีเวลาว่าง พอให้เราไหม เน้นทางด้านเวลาของเขก่อน มาช่วยด้วยความจริงใจไหม จะดูผู้ที่มีอายุ มีความเหมาะสม ทั้ง ทางด้านอายุ ประสบการณ์เพื่อแผ่เป็นวิทยาการ ดูปัจจัยในตัวบุคคลกันว่ามีความพร้อมไหม ดูที่ “ ผู้ใช้ร่วมคิด ผู้ผลิตร่วมทำ”

คนที่ 2 กล่าวว่า“ในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการ และการกำหนดวิสัยทัศน์กับชุมชน สถานประกอบการ หน่วยงานของรัฐนั้นมีการปฏิบัติการดำเนินการเชิญชวน เข้ามามีส่วนร่วมอยู่แล้ว ทั้งผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน จะให้เข้ามามีส่วนร่วมระดมความคิดเห็น เสนอแนะแนวทาง ”

คนที่ 3 กล่าวว่า “การสร้างความร่วมมือทางวิชาการ ต้องมีการระดมความคิดข้อเสนอแนะจากหลายๆฝ่าย ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน สถานประกอบการ ช่วยกัน พิจารณาและกำหนดสิ่งที่ดีที่สุดขึ้นมาเพื่อเป็นเป้าหมายในการผลิตและพัฒนากำลังคน ในการดำเนินงานของสถานศึกษา”

คนที่ 4 กล่าวว่า ตอนนี้ได้มีการรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ต่าง ๆ ในขณะนี้เรามีส่วนร่วมประชุมกัน ขณะนี้สภายังมีอนุสภายังไม่ครบทุกส่วน เมื่อคนทุกส่วน เราจะมารวมยุทธศาสตร์สร้างแผนงาน (Star Jet Map) เพื่อสร้างวิสัยทัศน์ สร้างภาพรวม มาช่วยภาพพื้นที่ทั้ง 4 จังหวัด เข้ามามีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

คนที่ 5 กล่าวว่า ได้ก็ได้ไม่ได้ก็ไม่ได้ ขึ้นอยู่กับมุมมองของตัวบุคคลถ้าเราได้คนที่มีมุมมองด้านการจัดการศึกษามันก็จะได้ข้อมูล ถ้าเราได้คนที่ไม่มีความรู้เรื่องการจัดการศึกษากระบวนการวิธีการในการถ่ายทอดความรู้เราจะไม่ได้อะไรเลย เขาก็จะมองในส่วนของธุรกิจที่เขามีอยู่ ว่าจะตอบสนองของเขาได้อย่างไร แต่คิดว่าน่าจะทำได้ แต่เราต้องมีกรอบประเด็นให้ดีในการทำเพราะในการประชุมหรือการทำไรทุกเรื่องต้องมีการตั้งประเด็นในกรอบของเรา เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของเรามีอะไร ที่จะเข้าสู่ประเด็นเป็น Point เป็น Keyจริง ๆ ตรงไหนเป็นหลักที่จะเข้าถึง เราจะทำอย่างไรให้เขาไปแต่ละคน กลุ่มไหนเข้ามาเกี่ยวข้อง ต้องกำหนดคุณสมบัติ ถ้ามีส่า

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วนร่วมได้ต้องมีการกำหนดคุณสมบัติความสามารถเราก็จะได้ข้อมูลที่ดีได้ “ควรมองคนที่มีความสามารถไม่ใช้คนที่มีชื่อเสียง”

คนที่ 6 กล่าวว่า แน่นอนเพราะว่าต้องดึงเข้ามาร่วมมืออยู่แล้วเพราะว่าในสถานประกอบการของเราจะเปิด ป. ตรี เทคโนโลยีสายบริหารการสาขาแม่พิมพ์ก็มีโรงงานที่รองรับในการศึกษาเข้ามาเรียนหลักสูตรกับเราครูนิเทศ ครูพี่เลี้ยงต้องมาวางแผนด้วยกันตอนนี้เด็กเราเรียนอยู่สถานประกอบการ 5 วันมาเรียนที่วิทยาลัย 2 วัน

คนที่ 7 กล่าวว่า “ เรามีคณะอนุกรรมการด้านวิชาการ ด้านยุทธศาสตร์มีทั้งระดับในประเทศ ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมกันเข้ามาร่วมกันคิดเสนอแนวทางสรุปอบรม ทำความเข้าใจกัน ตั้งเป้าหมายให้ชัดเจน เชิญเข้ามามีส่วนร่วมสร้างความเข้าใจให้ชัดเจน เชิญเข้ามาเสนอแนะความต้องการของเขาว่าต้องการอะไร”

7. กระบวนการในการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1

คนที่ 1 กล่าวว่า กระบวนการในการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาต้องมีความจริงใจสร้างเครือข่ายสร้างความประทับใจให้กับเครือข่ายหรือผู้ที่เกี่ยวข้องชี้แจงถึงคุณประโยชน์ที่เกิดขึ้นร่วมกัน”

คนที่ 2 กล่าวว่า “เราต้องสร้างเครือข่ายสร้างตามความประทับใจให้กับเครือข่ายหรือผู้ที่เกี่ยวข้องให้เขารู้สึกว่าเขาเป็นผู้มีคุณค่าสำหรับเราแนวคิดของเขาความคิดของเขามีประโยชน์ต่อส่วนรวมต้องมีความจริงใจออกกฎหมายตามแนวกฎหมายแต่ละคนต้องมีความจริงใจการจะเสริมความจริงใจได้หลายขั้นตอนเราเป็นหัวหน้าหน่วยงานเราก็จะสร้างตามงานเราก็ต้องสร้างความเชื่อมั่นให้ได้ว่าเขามีคุณค่าต่อเราและความคิดเขาจะเกิดประโยชน์ได้เขาต้องสละเวลามามีความจริงใจ ต้องมีความคิดสร้างสรรค์ถึงจะเกิดประโยชน์ซึ่งกันและกันเขาต้องได้ประโยชน์ด้วย เช่น ผู้ปกครองมาเป็นตัวแทนมาร่วมประชุมกับเราบุตรหลานของเขาได้ประโยชน์เขาก็ได้ประโยชน์ไปด้วย”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คนที่ 3 กล่าวว่า“กระบวนการการมีส่วนร่วม ต้องสร้างความเข้าใจ ใช้ความจริงใจเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ประสานความร่วมมือโดยการเชิญชวน ชี้แจงเหตุผล วัตถุประสงค์ และผลประโยชน์ที่เกิดแก่ผู้เรียน ชุมชน สังคม หรือผู้ที่เกี่ยวข้องจะได้ประโยชน์ร่วมกัน”

คนที่ 4 กล่าวว่า “ ขณะนี้เน้นการมีส่วนร่วม จะมีการประชุมเคลื่อนที่ เพื่อจะได้ทำความเข้าใจรับทราบปัญหาของแต่ละพื้นที่จะเป็นการสร้างความเข้าใจที่ดีที่สุด คือการลงพื้นที่ไปบ้านของเขา นี่คือยุทธศาสตร์ที่จะสร้างความร่วมมือสร้างความเข้าใจในแต่ละพื้นที่ สร้างความเชื่อถือ ต้องมีกระบวนการ ขั้นตอน มีการกำหนดออกมาและมาสร้างการมีส่วนร่วม สร้างความร่วมมือทั้ง 4 จังหวัด ต้องเอาทุกภาคส่วนเขามามีส่วนร่วม สร้างความเข้าใจ มีการกำหนดกระบวนการก่อนการแสดงความคิดเห็น”

คนที่ 5 กล่าวว่า “การมีส่วนร่วมที่จะเกิดขึ้นตัวเชื่อมที่สำคัญของเรา คือ ตัวนักเรียน ที่จะสามารถเชื่อมเข้าไปสู่ชุมชน สถานประกอบการ ในประเด็นการร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาตัวเชื่อมที่สำคัญคือ “นักเรียน” ซึ่งจะเป็นตัวเชื่อมสู่ชุมชน ผู้ปกครองและสถานศึกษาสถานประกอบการ เหตุผลที่มามีส่วนร่วมในเรื่องเดียวกันการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนที่จะออกไปสู่สังคม ถ้าเขาเห็นและมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน การสร้างความร่วมมือมันจะง่าย เพราะฉะนั้นในผู้บริหารสถานศึกษาของอาชีวศึกษาที่จะต้องทำให้มันเกิดขึ้นได้ ต้องทำตรงนี้ให้เกิดขึ้นความร่วมมือ ถ้าเกิดมันก็จะยั่งยืน เพราะเราจะมองจุดเน้นไปที่จุดเดียวกัน คือ คุณภาพผู้เรียน ผู้เรียนตรงนี้คือ บุตรหลานของผู้ปกครอง และบุตรหลานมีบทบาท เป็นตัวชี้นำให้หลาย ๆ ส่วนว่าจะเข้ามามีส่วนร่วมในสถานศึกษารึเปล่า ถ้าเกิดความคิดเห็นตกผนึก และประเด็นตรงกันเราขอความร่วมมืออะไรผู้ปกครองก็จะให้ความร่วมมือหมดเลย ไม่สามารถที่จะปฏิเสธได้ แม้แต่สถานประกอบการถ้าเราพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และออกไปตรงตามความต้องการ ความขาดแคลนที่มันเกิดก็จะวิ่งเข้ามาหาเรา ดังนั้น วิธีการที่เราจะไปทำให้นักเรียนหรือผู้ปกครองเห็นความสำคัญหรือเชื่อมโยงต่อไปได้เราต้องพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เกิดขึ้นต้องทำให้เห็น ก็คือ ด้านคุณลักษณะวิชาชีพด้านวิชาการด้านวินัยด้านคุณธรรม จริยธรรมด้านสังคม”

คนที่ 6 กล่าวว่า “การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมเป็นหัวใจสำคัญสำหรับการจัดการศึกษาในยุคนี้ถ้าไม่มีส่วนร่วมในองค์กรต้องมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนที่สามารถจะดึงได้การดำเนินงานในเรื่องของการมีส่วนร่วมเป็นหัวใจสำคัญกับการที่เราเป็นรูปแบบของสถาบันอาชีวะศึกษาเราได้มา 1 ข้อคือการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมมีความต้องการของคนที่เป็นผู้บริหาร

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อาชีวศึกษา คณะครู สถานประกอบการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของอาชีวะต้องการให้อาชีวศึกษาจัดการบริหารแบบมีส่วนร่วม”

คนที่ 7 กล่าวว่า “ตอนนี้เป็นจุดเริ่มต้น หัวใจหลักอยู่ที่ตัวผู้บริหารตัวผู้นำว่าจะเข้าใจไหมเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นมิติใหม่โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยุติธรรมมีที่มาที่ไปที่ชัดเจน”

8.การสร้างความร่วมมือกับชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ

คนที่ 1 กล่าวว่า “ต้องเอาวิชาการตลาดเข้ามาใช้ การเป็นเพื่อนกัน การเป็นผู้ให้เขาก่อน เราเองจะคิดว่าอยู่ในสังคมเดียวดายไม่ได้ไม่ว่าจะเป็น วัด โรงเรียน ชุมชน เป็นของคู่กัน ถ้าเกิดผู้นำ ครูอาจารย์ เข้ามามีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นการสอนอาชีพ การฝึกอาชีพ การทำบุญกุศลทานเราก็จะได้เพื่อน พอเป็นเพื่อนกันก็จะเห็นถึงการมีส่วนร่วม จุดเริ่มต้นต้องมีวิสัยทัศน์ เริ่มจากที่ผู้นำว่าเดินเข้าหาสังคม เข้าไหม ต้องเดินเข้าหาเขาก่อน เป็นหลักให้ก่อน หน้าไม่งอ รอไม่นาน บริการดีเป็นจุดเริ่มในการสร้างความสัมพันธ์”

คนที่ 2 กล่าวว่า “ถ้าสร้างความเข้าใจก็มีหลักง่ายอันเดียวก็คือชี้แจงก่อนทำความเข้าฉะนั้นเริ่มต้นในวิทยาลัยเราต้องกำหนดเป็นทางการเลยว่าเราจะต้องมีการประชุมประจำเดือน ทุกคนต้องรู้หน้าที่ใน 1 เดือนเราจะมีหน้าที่มารวมกันเพื่อระดมความคิดรับทราบนโยบาย รับทราบเรื่องราวต่างๆปัญหาต่างๆมาช่วยกันแก้ไขคณะกรรมการแต่ละบุคคลPDCAทุกเรื่องต้องมาประชุมกันอยู่แล้วส่วนเรื่องประชุมจัดคณะกรรมการส่วนร่วมทั้งตามกฎหมายและงานที่เราทำก็จะต้องมีกรรมการชุมชนส่วนร่วมตามส่วนต่างกรรมการวิทยาลัยก็ต้องมีชุมชนเป็นกรรมการกับเราหรือแม้กระทั่งยาวเป็นกลุ่มใหญ่ผู้ปกครองต้องมาร่วมประชุมกับเราและชี้แจงลักษณะการทำงานปีนี้เมื่อประชุมผู้ปกครองเสร็จก็จะมีผู้ปกครองเป็นเครือข่ายตัวแทนกลุ่มขึ้นมาปรึกษาให้แนวคิดตรงกันท่านอยากได้อะไรเราก็จะได้รู้”

คนที่ 3 กล่าวว่า“ในการดึงชุมชนมาเป็นส่วนร่วม เรามีงานอะไรก็บอกเขา ให้ความสำคัญเขา เชิญเขามาเป็นแขกผู้มีเกียรติ เขามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิชาการก็เข้ามา อย่าง อบต. ท้องถิ่นก็เข้ามาอยากให้ทางวิทยาลัยเราพัฒนาอะไรบ้าง ในเรื่องของอะไรก็แล้วแต่มีความสำคัญ มีการประชุมท้องถิ่นว่าท่านในท้องถิ่นใกล้เคียง ชาวบ้านข้าง ๆวิทยาลัยดึงเข้ามามีส่วน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ร่วมว่าวิทยาลัยเป็นแบบนี้ต้องการให้วิทยาลัยทำอะไรเพื่อลูกหลานของท่าน มีข้อตกลงกัน เช่นทำสนามกีฬาไว้ให้ลูกหลานมาออกกำลังกายตอนเย็น ๆ”

คนที่ 4 กล่าวว่า “ผู้บริหารต้องมองสิ่งที่อาชีวศึกษาทำ มันจะได้ประโยชน์แก่ประเทศชาติจริงๆ นะ และสถานประกอบการเข้าได้ประโยชน์ในการที่จะพัฒนาคนของเขานั้นมาสู่ทีมงานคุณภาพ ต่อไปเราจะพูดถึงและว่าจบจากเราแล้วทำจริงได้จริง และสังคมเขาคงจะได้ประโยชน์มากด้วย ในการที่ในพื้นที่ของตนเอง การศึกษาอาชีวศึกษามุ่งเน้นคุณภาพที่ออกมาอย่างชัดเจนเลยเด็กที่เรียนจบปริญญาตรีจากอาชีวศึกษาทำงานได้จริงดีกว่าที่จะไปเรียนมหาวิทยาลัยที่ไม่ตรงฟิวส์ด้วยซ้ำตอนนี้”

คนที่ 5 กล่าวว่า “ต้องผ่านตัวนักเรียน ผ่านคุณภาพผู้เรียน”

คนที่ 6 กล่าวว่า “ต้องลงไปประสานงานพูดคุยให้เข้าใจกันและเขาก็รับรู้เราก็จะส่งผลงานด้านต่างของเราไปให้เขาได้รับรู้แล้วเข้าและเห็นถึงคุณประโยชน์ที่จะตามมา”

คนที่ 7 กล่าวว่า“ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิดและมีการเสนอปัญหาต่าง ๆ ทุกเส้น ทางไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์ส่วนตัว กล่องรับความคิดเห็น ในการควบคุมดูแลผู้เรียน มีการติดตามดูแล ส่วนสถานประกอบการถามถึงความต้องการของเขาว่าต้องการเด็กเราอย่างไรและจัดเด็กให้เขาและให้เขาเข้ามามีส่วนร่วมในการสอนความรู้ให้กับเด็กเป็นการแลกเปลี่ยน ส่วนของภาครัฐเราก็เอื้อประโยชน์กัน เช่น โรงพยาบาลมาช่วยในเรื่องสภาพจิตของเด็กเราก็ช่วยในเรื่องระบบไฟฟ้า ในโรงพยาบาล ส่วนใหญ่จะเน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ”

9. ชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ ที่มีการเอื้อต่อการใช้ทรัพยากรร่วมกันและสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ

คนที่ 1 กล่าวว่า “ จะต้องมีการเอื้อองค์ประกอบต่าง ๆที่ช่วยเรา เขาต้องมีแบบประเมินของเขาถึงเด็กเรา เอื้อประโยชน์อย่างไรให้เราต้องมีสมุดผกสมุดรายงาน มีส่วนร่วมในการประเมินเด็กด้วย เพราะเขาจะมีความรู้เฉพาะทาง”

คนที่ 2 กล่าวว่า “ตามอุดมคติหลักการก็เข้าได้ดีก็มีอยู่เชิญให้เราไปเป็นที่ปรึกษาไปเป็นหัวหน้าช่างบางเรื่องก็ต้องไปขอความร่วมมือจากคนอื่นเหมือนกัน”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คนที่ 3 กล่าวว่า“ ชุมชน สถานประกอบการ สถานศึกษาทุกสถานศึกษาต้องเข้ามามีส่วนร่วม มาช่วยกันในการร่วมมือกันในด้านต่าง ๆ ต้องเอื้อกัน ทั้งด้านทรัพยากร ครูบุคลากร”

คนที่ 4 กล่าวว่า “เรามีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมเราต้องเอื้อกัน ทั้งด้านทรัพยากร ครูบุคลากร ทุกสถาบันต้องเข้ามามีส่วนร่วม มาช่วยกันในการร่วมมือกันในด้านต่าง ๆ สถาบันภาคกลาง 1ของเราเหมือนเป็นที่บริการการร่วมมือของของสถาบันอื่นๆ”

คนที่ 5 กล่าวว่า“ช่วยไม่ได้หลอกมันเป็นคำที่หรู เป็นการเปิดแบบมหาลัยสุโขทัยธรรมธิราช จัดแบบเยอรมัน”

คนที่ 6 กล่าวว่า “มีส่วน เพราะว่าความเป็นเลิศทางวิชาการถ้าเราได้ชุมชนสถานประกอบการมามีส่วนร่วมก็จะเป็นการที่ดี”

คนที่ 7 กล่าวว่า “สถานศึกษาต้องมีจุดแข็งในตัวเอง มีความเข้มแข็ง แกร่ง ถ้าเราไม่แกร่งในตัวเองในภาระหน้าที่และเราไปเรียกร้องให้ผู้อื่นมาช่วยเรากลายเป็นที่น่าสงสารประจารตนเอง ต้องสร้างจุดแข็ง และรู้จุดอ่อน ใช้วิธีการหาจุดแข็งมาเป็นจุดขายและสร้างเครือข่ายสร้างความร่วมมือแบบแลกเปลี่ยนช่วยเหลือกันไม่ใช้ของแต่ความช่วยเหลือหรือให้ฝ่ายเดี่ยวต้องยืดหยุ่นแบบ 50/50”

10. การให้สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 มีบทบาทในการชี้นำ สังคม ชุมชน ในการพัฒนาอาชีพ การประกอบการชีพ และสร้างนวัตกรรมเพื่อชุมชน

คนที่ 1 กล่าวว่า “ใช้การประชาสัมพันธ์เป็นหลัก ทั้งในระดับจังหวัด สร้างความเข้าใจ ยุทธศาสตร์เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย”

คนที่ 2 กล่าวว่า “ต้องประชาสัมพันธ์เป็นหน้าที่เขาต้องเปิดตัวตอนนี้ยังมีแต่ชื่อคนเพิ่งจะเริ่มรู้จักยังไม่รู้ว่ามันคืออะไรตามหนังสือท้องถิ่นจะต้องมีผลงานออกมาประชาสัมพันธ์ไม่ใช่ว่าออกมาโฆษณาอย่างเดียวต้องมีผลงานออกมาโชว์เขาได้ยกตัวอย่างเมื่อก่อนนี้สถาบันการพละศึกษามาหลังเราเริ่มพอออกมาปั๊บคนก็เข้าใจเขาแยกตัวออกจากมหาวิทยาลัยราชราชภัฏไปเปิดปริญญาตรีได้เองสถาบันของนาฏศิลป์เขาสอนปริญญาตรีได้แล้วเขามีผลงานเพราะเด็กเขาสามารถโชว์ออกมาได้มีผลงานของนักเรียนไปโชว์คนเข้าใจต้องประชาสัมพันธ์”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คนที่ 3 กล่าวว่า“ในการชี้นำชุมชนนั้นขึ้นอยู่ในแต่ละบริบทของชุมชนนั้นของแต่ละพื้นที่ที่จะเข้าไปชี้นำหรือสร้างความร่วมมือในเรื่องใด มีความเกี่ยวข้องหรือสอดคล้องกับชุมชนที่เป็นอยู่ไหม คือ ต้องดูที่บริบทของชุมชนว่าต้องการสิ่งใดและให้การสนับสนุน ส่งเสริมในด้านนั้น ๆ ”

คนที่ 4 กล่าวว่า “ชี้นำด้วยวิชาชีพ การบริการ องค์ความรู้ ด้วยงานวิจัย อาชีพที่จะพัฒนาบทบาททางสังคม จะยึดยัดอยู่ในด้านบริการ วิชาชีพและวิชาการมากที่สุดเลย มีหลายงานหลายส่วนที่คนจะทำอะไรและคิดถึงอาชีวศึกษาเรา”

คนที่ 5 กล่าวว่า“ค่อนข้างจะยากเพราะ สถานประกอบการเน้นไปทางผลกำไรประโยชน์ทางธุรกิจ แต่วิทยาลัยไม่หวังผลกำไร วัตถุประสงค์ก็จะต่างกัน ถ้าจะให้สถานประกอบการเข้ามาถ้าไม่มีผลประโยชน์เขาก็ไม่เข้ามาหลอก ถ้าเขาเข้ามามีแต่เสียไม่มีได้ใครเขาจะเขามา เพราะฉะนั้นมันต้องเป็นผลประโยชน์ต่างตอบแทนซึ่งกันและกัน และเราไม่สามารถจะจัดให้ได้ในสถานศึกษา นอกจากที่จะให้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมันถึงจะได้เริ่มจากตัวผู้เรียน”

คนที่ 6 กล่าวว่า “การชี้นำต้องเป็นลักษณะที่ทำให้เขาเห็นว่าสถานศึกษามีความพร้อมที่จะผลิตกำลังคนตามความต้องการของสถานประกอบการจริงๆแล้วสถานประกอบการเขาจะชี้นำเราเขามีความต้องการในเรื่องของแรงงานต้องการที่จะมารับเด็กของเราเข้าสู่สถานประกอบการถ้าเราจะชี้นำได้คุณภาพต้องเป็นที่ยอมรับของเขา”

คนที่ 7 กล่าวว่า“ทิศทางก่อนที่จะชี้นำเขาได้ ต้องให้สังคมเขายอมรับเราก่อนว่าเราเก่งด้านใด เราต้องสร้างภารกิจพื้นฐานให้เข้มแข็ง ชัดเจน เด็กมาเรียนกับเราแล้วปลอดภัยมีงานทำ มีรายได้ ผู้เรียนมีคุณภาพที่ดี ต้องสร้างจุดแข็งให้ได้เพื่อเป็นสัญลักษณ์ที่ทำให้ชุมชนสังคมได้เห็นถึงสิ่งดีที่จะเกิดขึ้นแก่บุตรหลานของเขาว่าเรียนที่นี่มีคุณภาพ เรียนจบมีงานทำ”

11. แนวทางในการให้สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 มีระบบการประกันคุณภาพและการกำกับมาตรฐาน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คนที่ 1กล่าวว่า “มีหน่วยควบคุมภายใน ประเมินตนเอง มีหน่วยงานติดตามประเมินผล ทางสนทนาออนไลน์กลุ่ม มีการบริหารรายงาน ทางสนทนาออนไลน์กลุ่ม มีปัญหาใดๆ ต้องรีบแก้ไขทันที มีหน่วยจัดเก็บ ทำทุกอย่างให้เป็นปัจจุบัน”

คนที่ 2 กล่าวว่า “ต้องมีอยู่แล้วเพียงแต่ว่าจะใช้หรือจะใช้ของ สอศ. เดิมแล้วขยายออกไปยังไงเพราะระดับชาติและหน่วยงานการศึกษาทุกส่วนมีการรับรองมาตรฐานเพียงแต่ว่าต้องดูจุดยืนว่าจะใช้แบบประเมินเกณฑ์ของอุดมศึกษาเลยหรือมาเอา สอศ.”

คนที่ 3 กล่าวว่า“ ในการประกันคุณภาพ กับมาตรฐานจะต้องมีสถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดเรื่องคุณภาพ และทำให้สถานประกอบการนั้นเชื่อถือ เพราะ ถ้าเราทำให้สถานประกอบการเชื่อถือและมีส่วนร่วมในการกำหนดเรื่องคุณภาพหรือมาตรฐานต่าง ๆ จะเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับสถานประกอบถึงมาตรฐานของผู้เรียนและวิทยาลัยหรือสถาบันของเรา”

คนที่ 4 กล่าวว่า “ประกันคุณภาพ กับมาตรฐานจะต้องมีสถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดเรื่องคุณภาพหน่วยงานการศึกษาทุกส่วนมีการรับรองมาตรฐานจะต้องมีการเตรียมการและมีการประเมินคุณภาพภายใน ภายนอก”

คนที่ 5 กล่าวว่า “ในการประกันคุณภาพของสถาบัน 2 ส่วน เกณฑ์ระดับอุดมศึกษา เกณฑ์อาชีวศึกษา มันจะยุ่งยากในการประเมินคุณภาพ”

คนที่ 6 กล่าวว่า “ทุกทีต้องเตรียมการเปิดมาเราอยู่ระดับ ปริญญาแล้วขึ้นอยู่กับ สกอ. เขาก็ต้องเอามาตรฐานนี้มาจัดตอนนี้เราก็เตรียมการแล้วถ้าเปิด 1 ภาคเรียนก็จะต้องมีการเตรียมการและมีการประเมินคุณภาพภายใน ภายนอก”

คนที่ 7 กล่าวว่า“1. สร้างความเข้าใจเอาพรบ .อาชีวศึกษาการประกันคุณภาพทั้งภายในภายนอกมากางและสร้างความเข้าใจ คุยกัน และเดินตามนั้น 2. เรื่องเกณฑ์การประเมินควรมีการประกาศล่วงหน้า ออกมาก่อนประมาณ3-4 ปี และเน้นเรื่องคุณภาพไปจับในการดำเนินการบริหาร”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลการสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคลผู้เกี่ยวข้อง

1. สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 มีการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้บุคคลในชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ เข้ามาร่วมกิจกรรมของสถาบันบ้างหรือไม่ อย่างไร

คนที่ 1 กล่าวว่า "มีส่วนร่วมในการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางด้านหลักสูตรเป็นการสอนศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนนักศึกษา"

คนที่ 2 กล่าวว่า "มีเฉพาะทางโรงเรียนหรือวิทยาลัยมาขอฝึกงานมาขอความร่วมมือมีหนังสือมาติดต่อ หรืออาจารย์ประจำสาขามาติดต่อพูดคุย มีการเชิญสถานประกอบการเข้าไปพูดคุยการให้เข้าร่วมในการตัดเกรดนักเรียนนักศึกษา โดยการประเมินและมีอาจารย์มาพูดคุยมานิเทศนักเรียนนักศึกษา"

2. ท่านคิดว่าชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ สามารถให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ได้อย่างไร

คนที่ 1 กล่าวว่า "ได้ถ้ามีการติดต่อมา เราก็พร้อมที่จะให้ความร่วมมือไม่ว่าจะเป็นทางด้าน ทุนทรัพย์ หรือการเข้ามามีส่วนร่วมทางด้านวิชาการในการจัดการโครงการต่าง ๆ เช่น คุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรมต่าง ๆ ให้แก่เด็ก หรือเป็นการเสนอแนวคิดให้แก่ครู อาจารย์ ในชีวิตการทำงาน ทางด้านความร่วมมือก็จะเป็นการเสนอแนวคิด หรือข้อเสนอแนะในเรื่องที่เกี่ยวข้องถ้ามีการติดต่อเข้ามา ก็พร้อมที่จะให้ความร่วมมือ เพราะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อ โรงเรียน วิทยาลัย ชุมชน และคุณภาพผู้เรียน"

คนที่ 2 กล่าวว่า "เอาตามความเป็นจริงไม่มีเวลา ต้องมีการติดต่อกับทางบริษัท เพราะทางร้านจะเป็นสายปฏิบัติงาน ต้องติดต่อสายบริหาร ถ้ามีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมจะเป็นการปฏิบัติโดยการเข้าไปแบ่งบันประสบการณ์ทางด้านสายงานของตนเองให้นักเรียนนักศึกษา"

3. ในฐานะที่ท่านเป็นตัวแทนของชุมชน สถานประกอบการ หรือหน่วยงานของรัฐ ท่านคิดว่าสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ควรมีการดำเนินงานอย่างไรในการที่จะดึงชุมชน สถานประกอบการ หรือหน่วยงานรัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คนที่ 1 กลว่าว่า “ต้องมีการประชาสัมพันธ์เชิญชวน หรือบอกวัตถุประสงค์ที่ดำเนินงานอยู่ ถ้ามีประโยชน์ทางชุมชน สถานประกอบการ หรือแม้กระทั่งหน่วยงานของรัฐเขาก็จะให้ความร่วมมือ สรุปคือ ต้องมีการประชาสัมพันธ์ เชิญชวน เข้ามาติดต่อสื่อสารกัน และที่สำคัญต้องมีความจริงใจ”

คนที่ 2 กล่าวว่า “ถ้าต้องการให้มีส่วนร่วมต้องมีการติต่อทางบริษัทใหญ่เพื่อที่ฝ่ายบริหารจะได้มีการจัดการวิทยากรมาบรรยายเพื่อการแชร์ประสบการณ์ และระบบการทำงาน ปฏิบัติงานจริง การใช้ชีวิตในการทำงาน เพื่อเป็นแนวทางในการทำงาน และในสถาบันส่วนใหญ่จะมีการติดต่อประสานงานในระบบทวิภาคีอยู่แล้ว”

4. ท่านคิดว่าการที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 นั้นมีประโยชน์อย่างไร

คนที่ 1 กล่าวว่า “ได้ประโยชน์ มีชื่อเสียงแก่ชุมชน ถ้าโอกาสที่เราได้เข้าไปช่วยเหลือหรือสนับแล้ว ทำให้ผู้ที่ได้รับโอกาสนั้นมีประโยชน์และสร้างคุณภาพที่ดี มีผลงาน หรือสร้างชื่อเสียงก็จะส่งผลดีแก่ชุมชน สังคม เช่น ถ้านักเรียนนักศึกษามีคุณภาพที่ดี มีพัฒนาการปฏิบัติตนดี ผลดีก็จะส่งกลับมายังชุมชน สถานประกอบการ หรือแม้แต่สถานศึกษา จะต้องมีการกล่าวถึงคุณภาพผู้เรียน เหมือนสถาบันได้ผลิตนักเรียนที่มีความรู้ความสามารถมีคุณภาพก็เป็นผลดีต่อสถานประกอบการที่ได้เด็กที่มีคุณภาพเข้าไปทำงานและสร้างความภาคภูมิใจแก่สถาบันและผู้ปกครอง คนในชุมชน”

คนที่ 2 กล่าวว่า “ประโยชน์ก็ได้ถ้าได้เด็กที่มีคุณภาพ มีความตั้งใจ รู้จักการเรียนรู้งานก็จะมีประโยชน์กับบริษัท คือถ้าได้เด็กที่มีคุณภาพ ตรงสาขาก็จะช่วยแก้ปัญหาในการขาดแคลนแรงงานได้ และทำให้ธุรกิจดำเนินไปได้โดยไม่หยุดชะงัก และในกรณีนี้ ถ้าเราได้เด็กที่มีคุณภาพเข้ามาทำงานฝึกงาน เราก็ได้พิจารณาจะรับเด็กทำงานกับเราตลอดไปหลักจากการเรียนจบ และให้รายได้ระหว่างเรียน สรุปคือ จะมีประโยชน์มากถ้าเราได้เด็กที่มีความรู้ รู้จักการเรียนรู้ และพัฒนา คือเด็กที่มีคุณภาพ”

5. ท่านมีความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง1 อย่างไรบ้าง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คนที่ 1 กล่าวว่า “การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆของชุมชน คือการสร้างความร่วมมือ นั้นจะต้องมีการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชนก่อนก็คือต้องเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน การเข้าถึงชุมชนหรือการเชิญชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถาบัน โดยมีการประชาสัมพันธ์ชี้ให้ชุมชนเห็นถึงประสิทธิภาพของสถาบันในการดำเนินงานหรือการผลิตนักเรียนให้มีคุณภาพ หรือเป็นการสร้างความเข้าใจให้รู้ว่าชุมชนจะได้ประโยชน์อย่างไรถ้าบุตรหลานได้เข้าไปศึกษาในสถาบันแห่งนี้ หรือชุมชนให้การช่วยเหลือไปจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร มีข้อดีอย่างไร ก็จะเป็นส่วนหนึ่งในการที่จะสร้างความร่วมมือกับชุมชนและชุมชนก็จะให้ความร่วมมือ สรุปคือ ต้องมีการประชาสัมพันธ์ เชิญชวน บอกถึงวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน สร้างความเข้าใจต่อกัน”

คนที่ 2 กล่าวว่า “การมีส่วนร่วมจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือทัศนคติต่อกัน และการมีส่วนร่วมนั้นจะเป็นการได้ระดมความคิดเห็นดำเนินงานได้อย่างมีระบบและได้ทีมที่ดีที่ได้ร่วมกันและนำข้อเสนอแนะหรือข้อคิดมาปรับปรุงหรือพัฒนาที่ทำให้สถาบันดีขึ้นเป็นการร่วมมือแบบได้ประโยชน์ทั้งสองฝ่าย”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ฌ

ภาพกิจกรรมการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การสนทนากลุ่ม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การสนทนากลุ่ม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ- นามสกุล	นางสาวรุ่งนภา แดงดี
วัน เดือน ปีที่เกิด	8 เมษายน 2530
สถานที่เกิด	จังหวัดสุพรรณบุรี
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต (การตลาด) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี ป.บัณฑิต (ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์